

Broj 3/2014 - Godina CXXVIII - Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Mladen Kalfić, kancelar

Grafička obrada:

MCVN

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

SVETA STOLICA

Poruka pape Franje za Svjetski misijski dan 2014. - Radost vjerovjesništva	149
Poruka Papinskog vijeća za međureligijski dijalog u povodu završetka Ramazana	151

CCEE

Europski biskupi u otvorenom pismu Vijeću sigurnosti zatražili zaustavljanje kruga nasilja u Iraku	152
--	-----

BK BIH

Priopćenje sa 61. redovnog zasjedanja Biskupske konferencije BiH	154
--	-----

IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Poziv na molitvu za prognane kršćane	156
Članovi Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije	156
Poziv na sjednicu SVVN	157
Ovlasti ispovijedanja	158
Uspjeh na Seminaru za ovlast ispovijedanja 2014.	159
Izveštaj o radu Biskupijske sinode Vrhbosanske nadbiskupije	161
Izvešće o gradnji Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II“ na susretu Dijecezanskih svećenika	162
Kratki izvještaj iz Bogoslovije za susret dijecezanskih svećenika	163
Izvešće o sjemeništu „Petar Barbarić“ Travnik	165
Izvešće Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije o poplavljenim područjima u VN	169
Imenovanja i premještaji	170
Dozvole	172
Novi pečati	172
Kronika nadbiskupa Vinka kard. Puljića	173
Popis sjemeništara 2014./2015. god.	180
Povelja o posveti župne crkve Sv. Josipa u Rankovićima	182
Povelja o posveti župne crkve i oltara Sv. Leopolda Bogdana Mandića u Briješću	183
Povelja o posveti župne crkve Sv. Ilije Proroka u Bosanskom Brodu	184
Povelja o posveti oltara u župnoj crkvi Sv. Josipa u Zavidovićima	185
Povelja o posveti temelja crkve i pastoralnog centra sv. Ignacija Lojolskog - Grbavica	186

PRILOZI

Propovijed kardinala Puljića na Misi za mir u sarajevskoj crkvi sv. Ćirila i Metoda	187
Propovijed na 150. obljetnici župe sv. Ane u Domaljevcu	189
Propovijed na Svetoj misi zadušnici za pokojnoga svećenika i profesora fra Luku Markešića	190
Propovijed na XVIII. Katehetskom danu Vrhbosanske nadbiskupije	191
Bog na prvom mjestu	192

Marija u Božjoj povijesti s Njegovim narodom	194
Duhovni profil vjeroučitelja	195
Kardinal Puljić na godišnjem susretu vjerskih čelnika u Antwerpenu	201

BILJEŽIMO

Biskupi upozoravaju na tragično stanje kršćana na Bliskome Istoku	203
Kardinal Puljić u sarajevskoj katedrali zaređio devet đakona za svećenike	203
Slavljena Misa za mir u sarajevskoj crkvi sv. Ćirila i Metodija	205
XXVI. susret misionara Crkve u Hrvata	207
Posveta župne crkve i proslava 30 godina župe Briješće	208
35. obljetnica župe i blagoslov kamena temeljca na Grbavici	209
Posveta nove župne crkve Sv. Josipa u Rankovićima	210
Održan XIX. susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije	211

NAŠI POKOJNICI

Prof. dr. Tomislav Jozić (1942. – 2014.)	214
Fra Luka Markešić, OFM (1937. - 2014.)	215
Fra Bernardin Matić, OFM (1921. - 2014.)	216
Fra Ivica Alilović, OFM (1938. – 2014.)	217
Fra Anđelko Kamenčić (1943. – 2014.)	218
Fra Ivica Baketarić (1982. – 2014.)	219

Poruka pape Franje za Svjetski misijski dan 2014.

Radost vjerovjesništva

Draga braćo i sestre!

Danas postoji veoma veliki broj ljudi koji još uvijek ne poznaju Isusa Krista. Stoga je misija ad gentes i dalje urgentna. Svi su članovi Crkve pozvani sudjelovati u toj misiji, jer Crkva je misionarska po svojoj naravi: ona je rođena zato da "izlazi". Svjetski misijski dan je povlašteni trenutak u kojem vjernici s različitih kontinenata molitvama i konkretnim gestama solidarnosti pomažu mlade Crkve u misijskim zemljama. To je slavlje milosti i radosti. Slavlje milosti, jer Duh Sveti, poslan od Oca, daje mudrost i snagu onima koji su poučljivi njegovu djelovanju. Slavlje radosti, jer Isus Krist, Sin Očev, poslan zato da svijetu navijesti Radosnu vijest, podupire i prati naš misijski rad. Upravo ta radost Isusa i učenikâ misionarâ navela me da vam stavim pred oči biblijsku sliku koju nalazimo u Lukinu Evanđelju (usp. 10, 21-23).

1. Evanđelist izvješćuje kako je Gospodin poslao sedamdeset i dvojicu učenika, dva po dva, u gradove i sele naviještati da je Kraljevstvo Božje blizu i pripravljati ljude za susret s Isusom. Nakon što su izvršili tu misiju naviještanja, učenici su se vratili puni radosti: radost je dominantna tema tog prvog i nezaboravnog misionarskog iskustva. Međutim, božanski im Učitelj reče: "ne radujte se što vam se duhovi pokoravaju, nego radujte se što su vam imena zapisana na nebesima. U taj isti čas uskliknu Isus u Duhu Svetom: 'Slavim te, Oče'. (...) Tada se okrene učenicima pa im nasamo reče: 'Blago očima koje gledaju što vi gledate!' (Lk 10, 20-21.23).

Luka predstavlja tri prizora. Isus najprije govori svojim učenicima, zatim se obraća Ocu, a potom ponovno učenicima. Isus je htio s učenicima podijeliti svoju radost, koja je bila drugačija i veća od one koju su iskusili.

2. Učenici su bili puni radosti, ushićeni što im je dana moć da ljude oslobađaju od zloduha. No, Isus ih je upozorio da se ne raduju toliko zbog moći koju su dobili, već zbog ljubavi koju su primili, "što su vam imena zapisana na nebesima" (Lk 10, 20). Učenicima je naime dar-

ovano iskustvo Božje ljubavi, ali i mogućnost da tu ljubav dijele s drugima. A to je iskustvo učenikâ razlog za zahvalnost i radost Isusova srca. Luka promatra to veselje kroz prizmu trinitarnog zajedništva: "Uskliknu Isus u Duhu Svetom" obraćajući se Ocu i dajući mu hvalu. Taj trenutak intimne radosti izvire iz Isusove duboke ljubavi kao Sina prema svom Ocu, Gospodaru neba i zemlje, koji je to sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima (usp. Lk 10, 21). Bog je i sakrio i otkrio, i u toj zahvalnoj molitvi ističe se prije svega otkrivanje. Što je to što je Bog otkrio i sakrio? Odgovor glasi: otajstva svojega Kraljevstva, očitovanje Božjega gospodstva u Isusu i pobjeda nad Sotonom.

Bog je sve to sakrio od onih koji su prepuni sebe i tvrde da već sve znaju. Oni su zaslijepljeni svojom preuzetnošću i ne ostavljaju mjesta Bogu. Tu odmah pomislimo na neke od Isusovih suvremenikâ koje je više puta opomenuo, no radi se o trajnoj opasnosti koja se i nas tiče. "Maleni" su, naprotiv, ponizni, jednostavni, siromašni, marginalizirani, oni čiji se glas ne čuje, umorni i opterećeni, koje je Isus proglasio "blaženima". Tu se odmah sjetimo Marije, Josipa, ribarâ iz Galileje i učenikâ koje je Isus pozvao na putu, dok je propovijedao.

3. "Da, Oče! Tako se tebi svidjelo" (Lk 10, 21). Te Isusove riječi treba promatrati u povezanosti s njegovim klicanjem u duhu gdje se izraz "svidjelo" odnosi na Očev spasotvorni i blagotvorni naum spasenja za čovječanstvo. Ta je Božja milostivost razlog Isusove radosti, jer je Otac odlučio ljubiti ljude istom onom ljubavlju koju ima prema svom Sinu. Luka, nadalje, podsjeća na slično klicanje kod Marije: "Veliča duša moja Gospodina, klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju" (Lk 1, 47). To je Radosna vijest koja vodi do spasenja. Marija, noseći u svome krilu Isusa, Blagovjesnika u pravom smislu riječi, susreće Elizabetu i kliče od radosti u Duhu Svetom, pjevajući svoj Veliča. Isus, vidjevši dobar ishod misije svojih učenikâ i njihovu radost, kliče u Duhu Svetom i obraća se Ocu u molitvi. U oba slučaja, riječ je o radosti zbog spasenja na djelu, jer ljubav

kojom Otac ljubi Sina seže sve do nas, i po Duhu Svetom nas ispunja i čini nas dionicima života Presvetog Trojstva.

Otac je izvor radosti. Sin je očituje, a Duh Sveti daje. Neposredno nakon što je izrekao hvvalu Ocu, kao što nam govori evanđelist Matej, Isus nas poziva: "Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim. Uistinu, jaram je moj sladak i breme moje lako" (11, 28-30). "Radost evanđelja ispunja srca i čitav život svakog onog koji susretne Isusa. Oni koji prihvate njegovu ponudu spaseanja oslobođeni su od grijeha, žalosti, duhovne praznine i usamljenosti. Sa Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa" (Apost. pobud. Evangelii gaudium, 1).

Djevica Marija je imala jedinstveno iskustvo toga susreta s Isusom i na taj je način postala "causa nostrae laetitiae". Učenici su, pak, dobili poziv da budu sa Isusom i da ih on šalje da naviještaju evanđelje (usp. Mk 3, 14), i tako su bili ispunjeni radošću. Zašto ne bi i mi ušli u tu rijeku radosti?

4. "Velika opasnost u današnjem svijetu, s pregršt njegovih potrošačkih dobara koje guše čovjeka, je pustoš i tjeskoba koji se rađaju iz samodopadnog i gramzivog srca, grozničavog traženja površnih užitaka i otupjele savjesti" (Apost. pobud. Evangelii gaudium, 2). Zbog toga čovječanstvo ima silnu potrebu prigrliti spasenje koje je donio Krist. Učenici su oni koji dopuštaju da ih Isusova ljubav sve više zahvati i da budu prožeti velikom ljubavlju prema Kraljevstvu Božjem, kako bi bili nositelji radosti evanđelja. Svi su Gospodinovi učenici pozvani njegovati radost evangelizacije. Biskupi, kao oni koji su u prvom redu odgovorni za taj navještaj, imaju zadaću promicati jedinstvo mjesne Crkve u njezinoj predanosti misijskom radu. Pritom moraju biti svjesni da se radost naviještanja Isusa Krista izražava u brizi da ga se naviješta u najudaljenijim mjestima, kao i u stalnom izlaženju prema periferijama svog vlastitog teritorija, gdje veliki broj siromašnih čeka tu poruku.

U mnogim se krajevima osjeća pomanjkanje zvanja za svećeništvo i posvećeni život. Često je tome razlog nepostojanje zaraznog apostolsk-

og žara u zajednicama kojima nedostaje zanosa te ne uspijevaju privući sebi ljude. Radost evanđelja se rađa iz susreta s Kristom i dijeljenja sa siromašnima. Zbog tog potičem župne zajednice, udruge i skupine da žive intenzivnim bratskim životom, utemeljenom na ljubavi prema Isusu i pozornom na potrebe onih koji su u najnepovoljnijem položaju. Tamo gdje ima radosti, žara i želje da se donese Krista drugima, rađaju se istinska zvanja. Među tim zvanjima ne smijemo previdjeti laička misijska zvanja. Došlo je naime do porasta svijesti o identitetu i poslanju vjernikâ laikâ u Crkvi, kao i svijesti da su oni pozvani preuzimati na sebe sve važniju ulogu u širenju evanđelja. Zbog toga im treba pružiti odgovarajuću izobrazbu u cilju djelotvornog apostolskog djelovanja.

5. "Bog ljubi vesela darivatelja" (2 Kor 9, 7). Svjetski misijski dan je ujedno prilika da se ponovo oživi želju i moralnu obvezu radosnog sudjelovanja u misiji ad gentes. Osobni novčani prilog je znak prinošenja samoga sebe, najprije Gospodinu, a zatim braći; na taj način materijalni prilog pojedinca postaje sredstvo za evangelizaciju čovječanstva koje se izgrađuje na ljubavi.

Draga braćo i sestre, na ovaj Svjetski misijski dan u mislima sam sa svim mjesnim Crkvama. Ne dopustimo da nam se ukrade radost evangelizacije! Pozivam vas da uronite u radost evanđelja i jačate ljubav koja može prosvjetliti vaš poziv i poslanje. Pozivam svakog od vas da se spomenete, kao u nekom duhovnom hodočašću, "prve ljubavi" kojom je Gospodin Isus Krist zagrijao srce svakog od vas, ne zbog nekog osjećaja nostalgije, već zato da ustrajete u radosti. Gospodinovi učenici ustraju u radosti kad su u njegovoj prisutnosti, kad vrše njegovu volju i kad dijele s drugima svoju vjeru, nadu i evanđeosku ljubav.

Mariji, uzoru ponizne i radosne evangelizacije, upravimo svoju molitvu da Crkva postane gostoljubivi dom, majka za sve narode i izvorište novoga svijeta.

*Iz Vatikana, 8. lipnja 2014.,
svetkovina Duhova
Papa Franjo*

Poruka Papinskog vijeća za međureligijski dijalog u povodu završetka Ramazana

Prema autentičnom bratstvu između kršćana i muslimana

Predsjednik Papinskoga vijeća za međureligijski dijalog kardinal Jean-Louis Tauran (Zan Luj Toran) uputio je Poruku muslimanima u povodu završetka Ramazana pod naslovom: „Prema autentičnom bratstvu između kršćana i muslimana“.

Draga muslimanska braćo i sestre,

Velika nam je radost čestitati vam i zaželjeti sve najbolje u povodu 'Id al-Fitr-a na svršetku mjeseca Ramazana, posvećenog postu, molitvi i pomoći siromašnima.

Prošle godine, prve godine svoje službe, papa Franjo je osobno potpisao Poruku upućenu vama u prigodi 'Id al-Fitr-a. U drugoj vas je prigodi pozdravio kao „našu braću“ (Angelus, 11. kolovoza 2013.). Svi prepoznamo bremenitost tih riječi. Zapravo, kršćani i muslimani su braća i sestre jedne jedine ljudske obitelji, koju je stvorio isti Bog.

Podsjećamo na ono što je nekim muslimanskim vođama rekao papa Ivan Pavao II. 1982. godine: „Svi mi, kršćani i muslimani, živimo pod suncem jednoga jedinog milosrdnog Boga. Svi vjerujemo u samo jednoga Boga Stvoritelja čovjeka. Proglašujemo Božje gospodstvo i branimo dostojanstvo čovjeka, kao Božjega sluga. Bogu se klanjamo i priznajemo mu potpunu podložnost. U ovom smislu, jedni druge možemo zvati braćom i sestrama u vjeri u jednoga jedinoga Boga (Kaduna, Nigerija, 14. veljače 1982.).

Hvalu iskažimo Svevišnjemu na svemu onom što nam je zajedničko, makar svjesni i međusobnih razlika. Primjećujemo važnost promicanja plodnoga dijaloga, zasnovanoga na uzajamnom poštovanju i prijateljstvu. Nadahnuti našim zajedničkim vrijednostima i ojačani svojim osjećanjima istinskoga bratstva, pozvani smo

zajedno raditi za pravdu, mir i poštovanje prava i dostojanstva svake osobe. Posebno se osjećamo odgovornima za osobe u većoj potrebi: siromahe, bolesnike, siročad, selioce, žrtve trgovine ljudima kao i za sve one koji trpe od bilo koje vrste ovisnosti.

Kao što znademo, današnji svijet se mora suočiti s velikim izazovima koji zahtijevaju solidarnost osoba dobre volje. Ti izazovi uključuju opasnosti za okoliš, opću ekonomsku krizu te visoku razinu nezaposlenosti, posebice među mladima. Takva stanja rađaju osjećaj ranjivosti i manjak nade u budućnost. Ne smijemo zaboraviti ni probleme s kojima su suočene tolike obitelji, čiji su članovi razdvojeni; ostavljajući svoje drage i nerijetko malenu djecu.

Radimo zajedno, stoga, kako bismo izgradili mostove mira i promicali pomirenje, naročito u područjima u kojima muslimani i kršćani zajednički podnose strahote rata.

Neka nam naše prijateljstvo uvijek bude nadahnuće za suradnju u sučeljavanju s ovim brojnim izazovima, mudro i razborito. Na taj ćemo način moći pomoći da se smanje napetosti i sukobi, čineći da napreduje opće dobro. Pokazat ćemo također da religije mogu biti izvor skladnoga suživota na korist cijeloga društva.

Molimo da pomirenje, pravda, mir i razvitak ostanu naši prvi prioriteti za dobrobit i blagostanje cijele ljudske obitelji.

S papom Franjom vam upućujemo svoje srdačne želje za radosnu proslavu i napredan život u miru.

*Iz Vatikana, 24. lipnja 2014.
Kardinal Jean-Louis Tauran,
predsjednik
P. Miguel Ángel Ayuso Guixot,
MCCJ, tajnik*

Europski biskupi u otvorenom pismu Vijeću sigurnosti zatražili zaustavljanje kruga nasilja u Iraku

Sant Gallen, 13. kolovoz 2014.

Vijeće europskih biskupskih konferencija (CCEE), 12. kolovoza 2014. uputilo je Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda pismo koje su potpisali predsjednici biskupskih konferencija cijelog kontinenta, članovi CCEE-a, stoji u službenom priopćenju CCEE-a.

U pismu biskupi traže da međunarodna zajednica hitno poduzme „odluke da se stane na kraj gnusnim djelima protiv kršćana i ostalih vjerskih manjina u Iraku“. Kopiju ovog pisma bit će dostavljena različitim europskim vladama i tijelima Europske unije tražeći od njih se ujedine u ovom apelu.

Europski biskupi se ovom inicijativom nadaju da će se također druga institucionalna, kulturna i vjerska sjedišta ujediniti u ovoj osudi onoga što se događa u vezi s nasiljem na pravo na život, na sigurnost i na vjersku slobodu.

Hitno je - ističu prelati - poduzeti konkretne humanitarne mjere da bi se odgovori na beznadno stanje iračkih kršćana „da i u ovom slučaju međunarodna zajednica bude u stanju odgovoriti žurnom pomoći mnogim izbjeglicama i osigurati njihovu sigurnost pri povratku u njihove gradove i kuće“.

Katolička Crkva u Europi želi izraziti svoju bliskost s onima koji proživljavaju trenuci straha i terora. Ona se zalaže za ostvarenje gesta solidarnosti koje su već u tijeku u davanju potpore osobama i obitelji u njihovoj patnji. Biskupi jamče svoju molitvu za mir i sa svom odlučnošću jednodušno dižu svoj glas tražeći od Ujedinjenih naroda da postupe s potrebnom hitnosti u korist ovih i svih drugih žrtava rata i nasilja koje trpe i čekaju solidarnost svijeta, stoji u spomenutom priopćenju.

Pismo je potpisao i predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. dr. Franjo Komarica, biskup banjolučki, koji je u telefonskom razgovoru s generalnim tajnikom CCEE-a mons. Duarteom da Cunhom (Kunja) pohvalio ovu inicijativu i zahvalio za njegov trud.

U prilogu donosimo spomenuto pismo u cijelosti i imena potpisnika:

Vijeće europskih biskupskih konferencija Sant Gallen, 12. kolovoza 2014.

Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda

Ekscelencije,

Situacija kršćana i ostalih vjerskih manjina u Iraku potpuno je neprihvatljivo. Očita je hitnost za obranu i zaštitu ljudskih prava ovog naroda i preživljavanje njegovih zajednica. Međunarodna zajednica pozvana je stati na kraj ovoj tragediji sa svim mogućim zakonitim sredstvima. Kao europski biskupi izražavamo također osjećaje svojih vjernika tražeći da Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda donese odluke kojima će stati na kraj tim gnusnim djelima kada su ubijene tisuće osoba ili sada umiru ili su prisiljene napustiti vlastite kuće zbog svoje vjerske pripadnosti.

Generalni tajnik Ujedinjenih naroda i većina svjetskog javnog mnijenja već su izrazili svoje odbacivanje onoga što se događa u sjevernom Iraku. Potrebno je hitno poduzeti konkretne humanitarne mjere kako bi se odgovorilo na beznadno stanje djece, žena, staraca i mnogih ljudi koji su izgubili sve kako bi izbjegli smrt i koji su krenuli u rizik umiranja od gladi i žeđi.

Posljednjih godina puno je učinjeno da se razumije odgovornost međunarodne zajednice u zaštiti ljudskih prava, a posebno prava na život nevinih ljudi, pravo na sigurnost i na vjersku slobodu. Nadamo se da će u ovom slučaju međunarodna zajednica biti u stanju odgovoriti brzom pomoći mnogim izbjeglicama i osigurati njihovu sigurnost pri povratku u njihove gradove i kuće.

Tragedija, koja se događa na sjeveru Iraka, ne ugrožava samo multikulturalni suživot koji je sastavni dio našeg globaliziranog svijeta, nego stvara također opasnost za kršćane u regiji u kojoj žive od početaka kršćanstva, a čiju prisutnost je cijenjena i potrebna za mir na regionalnoj i svjetskoj razini.

Ovim apelom ujedinjujemo se Svetim

Ocem papom Franjom koji je posljednjih dana neprestano tražio od međunarodne zajednice da se mobilizira za donošenje konkretne pomoći ljudima u opasnosti i da učini sve što je moguće kako bi se zaustavio ovaj pakleni krug nasilja.

Katolička Crkva u Europi blizu je svim onima koji su bili prisiljeni napustiti vlastite kuće ili žive trenutke straha i terora. Konkretno se zalaže za izvršavanje gesta solidarnosti s njima kroz inicijative koje su već u tijeku. U nedostatku odlučnog zauzimanja sa strane međunarodne zajednice i iračkih vlasti, ovi naponi, ipak, ne mogu riješiti problem.

Naša želja je da Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda, čija je svrha zajamčiti mir i sigurnost na međunarodnoj razini i promicati ljudska prava, mogne pokazati svoju odlučnost da ostvari taj cilj. Zbog toga Vas molimo da djelujete s potrebnom hitnošću u korist ovih i svih drugih žrtava rata i nasilja koje trpe i čekaju solidarnosti svijeta.

Pismo su potpisali:

Kardinal Péter ERDŐ, predsjednik
Mađarske biskupske konferencije
i predsjednik CCEE-a
kardinal Angelo BAGNASCO, predsjednik
Talijanske biskupske konferencije
i dopredsjednik CCEE-a
kardinal Reinhard MARX, predsjednik
Njemačke biskupske konferencije i predsjednik
COMECE-a (Vijeće biskupskih konferencija
zemalja Europske unije)
kardinal Seán BRADY, predsjednik Irske
biskupske konferencije
kardinal Dominik DUKA, predsjednik Češke
biskupske konferencije
kardinal Willem EIJK, predsjednik Nizozemske
biskupske konferencije
kardinal Vincent NICHOLS, predsjednik
Biskupske konferencije Engleske i Welsa
kardinal Christoph SCHÖNBORN, predsjednik
Austrijske biskupske konferencije
njegovo blaženstvo Sviatoslav SHEVCHUK,
veliki ukrajinski grkokatolički nadbiskup
patrijarh Manuel CLEMENTE, predsjednik
Portugalske biskupske konferencije
egzarh Christo PROYKOV, predsjednik
Bugarske biskupske konferencije,

nadbiskup Ricardo BLÁZQUEZ PÉREZ, predsjednik
Španjolske biskupske konferencije
nadbiskup Ruggero FRANCESCHINI,
predsjednik Turske biskupske konferencije
nadbiskup Zef GASHI,
predsjednik Međunarodne biskupske
konferencije sv. Ćirila i Metodija
(Srbija, Kosovo, Crna Gora, Makedonija)
nadbiskup Stanisław GADECKI, predsjednik
Poljske biskupske konferencije,
mons. Jean-Claude HOLLERICH
*nadbiskup luksemburški, nadbiskup André-Joseph
LÉONARD*, predsjednik Belgijske biskupske
konferencije
nadbiskup Angelo MASSAFRA, predsjednik
Albanske biskupske konferencije
nadbiskup Mieczysław MOKRZYCKI, predsjednik
Ukrajinske biskupske latinske konferencije
nadbiskup Fragiskos PAPAMANÓLIS, predsjednik
Grčke biskupske konferencije
nadbiskup Paolo PEZZI, predsjednik Ruske
biskupske konferencije
nadbiskup Georges PONTIER, predsjednik
Francuske biskupske konferencije
nadbiskup Ioan ROBU, predsjednik
Rumunjske biskupske konferencije
mons. Youssef SOUEIF,
ciparski maronitski nadbiskup
nadbiskup Sigitas TAMKEVICIUS, predsjednik
Litvanske biskupske konferencije
nadbiskup Philip TARTAGLIA, predsjednik
Škotske biskupske konferencije
nadbiskup Stanislav ZVOLENSKÝ, predsjednik
Slovačke biskupske konferencije
mons. Anders ARBORELIUS, predsjednik
Biskupske konferencije nordijskih zemalja
mons. Markus BÜCHEL,
predsjednik Švicarske biskupske konferencije
mons. Anton COSA, biskup Chisinaua (Moldavija)
mons. Andrej GLAVAN, predsjednik Slovenske
biskupske konferencije
mons. Mario GRECH, predsjednik Malteške
biskupske konferencije
mons. Aleksander KASZKIEWICZ, predsjednik
Bjeloruske biskupske konferencije
mons. Franjo KOMARICA, predsjednik
Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine
mons. Philippe JOURDAN,
apostolski upravitelj Estonije
mons. Želimir PULJIĆ, predsjednik Hrvatske
biskupske konferencije.

Priopćenje sa 61. redovnog zasjedanja Biskupske konferencije BiH

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine održala je, 16. i 17. srpnja 2014. u zgradi Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci svoje 61. redovno zasjedanje pod predsjedanjem mons. Franje Komarice, biskupa banjolučkog i predsjednika BK BiH. Na zasjedanju su sudjelovali svi članovi Biskupske konferencije BiH te delegati: Hrvatske biskupske konferencije mons. Nikola Kekić, vladika križevački, Slovenske biskupske konferencije mons. Jurij Bizjak, biskup koparski, i Međunarodne biskupske konferencije mons. Stanislav Hočevar, nadbiskup metropolit beogradski.

Biskupi delegati su prenijeli pozdrave i izraze zajedništva svojih Biskupskih konferencija s posebnim naglaskom na solidarnosti s ljudima koji su pogođeni poplavama i klizištima. Također su upoznali nazočne biskupe s najvažnijim crkvenim i društvenim događanjima na području svoje krajevine Crkve.

Prvog dana zasjedanja s biskupima se susreo apostolski nuncij u BiH mons. Luigi Pezzuto. U svom obraćanju biskupima istaknuo je važnost dobre formacije budućih svećenika što uključuje odgoj psihe, intelekta, duha i srca svećeničkih kandidata kako bi postali pastiri spremni staviti se u službu zajednice povjerenje njihovoj pastoralnoj skrbi. Govoreći o političko-socijalnim prilikama u Bosni i Hercegovini i predstojećim izborima, poseban naglasak stavio je na socijalni nauk Crkve i služenje općem dobru.

Biskupi su saslušali izvješća svojih delegata: s plenarnog zasjedanja Talijanske biskupske konferencije održanog od 19. do 22. svibnja 2014. u Rimu (Italija); s 99. njemačkog katoličkog zborovanja održanog od 28. svibnja do 1. lipnja 2014. u Regensburgu (Njemačka), sa Susreta glasnogovornika europskih Biskupskih konferencija održanog od 11. do 14. lipnja 2014. u Lisabonu (Portugal) te sa Susreta generalnih tajnika europskih Biskupskih konferencija održanog od 19. do 22. lipnja 2014. u Strasbourg (Francuska).

Biskupi su dali svoje primjedbe na prijedlo-

ge: Pravilnika za hrvatski martirologij HBK i BK BiH, Pravilnika Nacionalnog ureda za hrvatsku inozemnu pastvu, Pravilnika Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu i Pravilnika delegatske službe za hrvatsku inozemnu pastvu, te će ih uputiti na razmatranje Hrvatskoj biskupskoj konferenciji.

Biskupi su saslušali Izvješće Caritasa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za 2013. godinu te prihvatili izvješće Nadzornog vijeća spomenutog Caritasa. Također su odobrili Caritasu Biskupske konferencije BiH pokretanje procesa promjena u provedbi projekta: „Organizacijski razvoj Caritasa“ koji za cilj ima usklađivanje Statuta nacionalnog Caritasa s Međunarodnim i Europskim Caritasom.

Razmotrivši izvješće Caritasa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine o programu pomoći poplavljenim područjima realiziranim kroz biskupijske i župne Caritase, biskupi i ovom prigodom izražavaju posebnu blizinu sa svima koji su pogođeni poplavama ili klizištima. Odaju osobito priznanje svećenicima, redovnicima i redovnicama koji su u vrijeme i nakon poplava ostali sa svojim vjernicima hrabreći ih u vjeri i pomažući svim ljudima u potrebi u čemu su im se pridružili brojni volonteri. Zahvaljuju Međunarodnom i Europskom Caritasu te osobito Hrvatskom Caritasu za ovogodišnju akciju Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini te nesebičnu pomoć ljudima u poplavljenim područjima. Raduje ih što je iskazana velika solidarnost među svim ljudima u Bosni i Hercegovini koja je jasan pokazatelj da stanovnici Bosne i Hercegovine zaslužuju državu koja će uistinu biti u službi svakoga čovjeka i svakog naroda na svim prostorima. Potiču sve odgovorne institucije i pojedince da se snažno zauzmu u davanju strukturalne pomoći ljudima na klizištima i u poplavljenim i područjima.

Biskupi su izrazili svoju potporu pokretanju postupka za beatifikaciju ubijenih svećenika – svjedoka vjere – Banjolučke biskupije: vlč. Ante Dujlovića, vlč. Waldemara Maximil-

ijana Nestora, don Jure Gospodnetića, vlč. Ivana Grgića, vlč. Filipa Lukende ubijenog zajedno sa sestrom milosrdnicom Cecilijom Grgić, vlč. Tomislava Matanovića i mons. Kazimira Višatickog.

Imajući u vidu Opće izbore u Bosni i Hercegovini, koji će se održati 12. 10. 2014., biskupi ponovno potiču sve one, koji su se rodili u Bosni i Hercegovini, a trenutno u njoj ne žive bilo da su prognani ili je napustili iz drugih razloga, da se ne odriču svoje domovine te da na vrijeme izvade CIPS-ovu (osobnu) iskaznicu i da se, ako će glasovati dopisnim putem, do 29. 7. 2014. prijave Centralnom izbornom povjerenstvu kako bi imali mogućnost sudjelovati na izborima i dati svoj glas onima koji će se uistinu zauzimati za dobro čovjeka i za dobro svog i svih drugih naroda i svih ljudi. Biskupi su također odlučili da će uputiti posebnu izjavu uoči jesenskih izbora.

Nakon što je nekim predsjednicima i članovima Vijeća i Komisija BK BiH istekao petogodišnji mandat, biskupi su dogovorili da predsjedaju: kardinal Puljić Vijećem za bogoslovna sjemeništa, Vijećem za mala sjemeništa te Vijećem za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama; biskup Perić Vijećem za katehezu i Povjerenstvom za vjerski odgoj u predškolskim ustanovama u vjeronauku u osnovnim i srednjim školama pri spomenutom Vijeću te Vijećem za kler; biskup Komarica Vijećem za liturgiju i Komisijom *Justitia et pax* te Caritasom BK BiH; biskup Vukšić Komisijom za nauk vjere, Vijećem za sredstva društvenog priopćivanja te Nadzornim vijećem Caritasa BK BiH, a ostaje član Biskupske komisije za Hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu; biskup Sudar Pedagoškim vijećem katoličkih „Škola za Europu“ i Vijećem HBK i BK BiH za inozemnu pastvu, a nadzirat će i upravljanje jedinstvenom blagajnom BK BiH; biskup Semren Vijećem za obitelj i Vijećem za laike te Odborom za mlade pri tom Vijeću. Biskupi su također dogovorili sastav članova Vijeća i Komisija.

Na svetkovinu sv. Bonaventure, nebeskog zaštitnika banjolučke katedrale i biskupije, 15. srpnja biskupi su sudjelovali na Misnom slavlju u banjolučkoj katedrali kojim je biskup Komarica obilježio 25. godišnjicu upravljanja Banjolučkom biskupijom. Euharistiju je predslavio nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, a prigodnu propovijed uputio biskup Komarica.

Banja Luka, 17. srpnja 2014.
Tajništvo BK BiH

Svim župama i redovničkim zajednicama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Predmet: Poziv na molitvu za prognane kršćane

Nedjelja, 10. kolovoza 2014.

Datum: 7. kolovoza 2014.

Broj: 1404/2014

Sa zakašnjenjem smo primili potresno pismo kaldejskog patrijarha u Babilonu + Louis Raphaël I Sako, koji je i predsjednik BK u Iraku, u kojem poziva na molitvu za progonjene kršćane u Iraku. Molitva je predviđena 6. kolovoza 2014. na Preobraženje Gospodinovo. Kako je pismo kasnije stiglo, mi se želimo pridružiti vapaju progonjenih kršćana zato pozivam da u nedje lju 10. kolovoza u svim župskim zajednicama, kao i redovničkim zajednicama molimo na tu nakanu.

Mi koji nosimo još posljedice rata, kao i nemile posljedice stradanja od poplava znamo što znači patiti iskušenja izvan svoga doma i iskušenja nesigurnosti života. Zato ovom molitvom posebno želimo u sebi odgajati duh solidarnosti s braćom u vjeri koja trpe, a u načelu sa svim ljudima koja trpe.

Tom molitvom za trpeću obespravljenju braću i sestre, hrabrimo i sami sebe na ustrajnost u borbi za jednaka prava i opstanaka na svojim ognjištima.

Unaprijed zahvaljujem svim pastoralnim djelatnicima koji će animirati ovu molitvenu akciju, te sve iskreno pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

Preč. Ilija Orkić, kancelar

Članovi Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 17. rujna 2014.

Broj: 1622/2014

Poštovani,

ovim Vas obavještavamo o izmjeni i Vašem imenovanju za člana Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije. Ove izmjene i imenovanje se odnose za sljedeće članove:

Umjesto vlč. Marka Jukića, novi župni vikar **vlč. Marko Škraba.**

Umjesto vlč. Branka Jurića, novi župni vikar **vlč. Gabrijel Jukić.**

Umjesto preč. Marka Zupka, novi rektor VBS-a **preč. mr. Josip Knežević.**

Novi pročelnik KUVN-a **vlč. mr. Tomo Mlakić.**

Rektor sjemeništa Redemptoris Mater **vlč. dr. Michele Capasso.**

TAKO SU SADA ČLANOVI SVVN-a:

Izabrani i potvrđeni članovi - predstavnici župnika:

Fojnički arhiđakonat: **fra Nikica Vujica i mr. vlč. Josip Lebo.**

Gučogorski arhiđakonat: **fra Antun Perković i vlč. Marko Lacić.**

Plehanski arhiđakonat: **fra Ilija Kovačević i vlč. Pavo Brajinović.**
Toliški arhiđakonat: **fra Pero Baotić i vlč. Josip Senjak.**

Izabrani i potvrđeni župni vikari:

Fojnički i Gučogorski arhiđakonat: **fra dr. Stjepan Duvnjak i vlč. Marko Škraba.**

Plehanski i Toliški arhiđakonat: **fra Zvonko Zečević i vlč. Gabrijel Jukić.**

Izabrani i potvrđeni predstavnici KBF i Franjevačke teologije:

vlč. mr. Božo Odobašić i fra dr. Anto Popović.

Dijecezanski svećenici izvan Nadbiskupije: vlč. mr. Slavko Rajič i vlč. dr. Mato Drljo.

Predstavnik ostalih dijecezanskih svećenika: mons. Pero Jukić.

Članovi SVVN snagom službe:

mons. dr. Pero Sudar, pomoćni biskup; **mons. mr. Luka Tunjić**, generalni vikar
mons. Bosiljko Rajić, bisk. vikar za pastoral; **fra Lovro Gavran**, provincijal Bosne Srebrene;
mons. mr. Marko Tomić, sudski vikar; **preč. Ilija Orkić**, kancelar; **preč. Franjo Tomić**, ekonom;
preč. mr. Josip Knežević, rektor VBS-a; **dr. fra Vili Radman**, dekan franjevačke teologije i **dr.**
mons. Pavo Jurišić, dekan KBF-a.

Imenovani članove SVVN (čl. 12 Statuta SVVN i kan. 497 §3 ZKP):

dr. vlč. Michele Capasso, rektor NMM sjemeništa Redemptoris Mater; **vlč. dr. Šimo Maršić**,
povjerenik za pastoral mladih VN; **vlč. dr. Mirko Šimić**, direktor Caritasa VN; **preč. mr. Željko Marić**, rektor Sjemeništa u Travniku; **vlč. dr. Mario Bernadić**, generalni tajnik 1. Sinode VN.

U prilogu je poziv na Sjednicu SVVN.

Članovima Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Poziv na sjednicu SVVN

8. listopada 2014. godine

Datum: 17. srpnja 2014.

Broj: 1622-1/2014

Četvrta redovna sjednica Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije će se održati 8. listopada 2014. godine, s početkom u 9 sati, u prostorijama Ordinarijata Vrhbosanske nadbiskupije.

Dnevni red:

Pozdrav i molitva Srednjeg časa

Zapisnik s treće redovne sjednice (9. 10. 2013.)

2014./2015. godina redovništva u cijeloj Crkvi – dr. fra Anto Popović

Osvrt na sinodske aktivnosti – dr. vlč. Mario Bernadić

Pomoć poplavljenim područjima s naglaskom na solidarnost – mons. Bosiljko Rajić

Pastoralni kalendar u 2014./2015. godini

Razno

Papa Franjo je proglasio sljedeću liturgijsku godinu Godinom redovništva za cijelu crkvu. Zbog toga ćemo i prije početka Godine redovništva razmišljati kako ju obilježiti u našoj Nadbiskupiji.

Smatram potrebnim dok traje priprava i Sinoda, izvijestiti Svećeničko vijeće o aktivnostima i zajedno razmišljati o narednim koracima.

Poplave u svibnju ove godine su stvorile izvanredne okolnosti u Nadbiskupiji. Imat će dugoročne posljedice ali su i test naše spremnosti i solidarnosti.

Predstavljanje Pastoralnog kalendara je prigoda dati svoje prijedloge kako prilagoditi i poboljšati određene susrete i aktivnosti tijekom godine.

Zajednički ručak je u 12.30 sati. Ukoliko ne završimo s radom, nastavljamo poslije ručka.

Eventualni izostanak sa sjednice treba svakako javiti u pisanom obliku kancelariji Ordinarijata.

Radujući se našem susretu iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

*Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski*

*Preč. Ilija Orkić,
kancelar*

Ovlasti ispovijedanja

Datum: 18. rujna 2014.

Broj: 1625/2014

Na temelju izvještaja predsjednika Komisije za ovlast ispovijedanja mons. Luke Tunjića, ovim podjeljujem ovlast ispovijedanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji sljedećim svećenicima: svećenicima koji su nazočili trećem Seminaru i položili usmeni ispit podjeljujem trajnu ovlast ispovijedanja:

Fra Tomislav Svetinović
Fra Josip Mihael Matijanić
Fra Davor Dominović
Fra Domagoj Šimić

Svećenicima koji su nazočili drugom Seminaru i položili pismeni ispit produžujem ovlast ispovijedanja na godinu dana:

Fra Ivica Tomas
Fra Nikica Tomas
Fra Jurica Periša
Fra Željko Nikolić
Fra Miroslav Jonjić

Svećenicima koji su nazočili prvom Seminaru i položili pismeni ispit podjeljujem ovlast ispovijedanja na godinu dana:

Vlč. Ivan Karača
Vlč. Vlč. Marko Jukić

Vlč. Goran Kosić
 Vlč. Damjan Soldo
 Vlč. Marin Marić
 Vlč. Branko Jurić
 Fra Jozo Šarčević
 Vlč. Ivan Butum

Svima koji su na bilo koji način pomogli u organizaciji Seminara od srca zahvaljujem i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova.

*Vinko kard. Puljić
 nadbiskup vrhbosanski*

*Ilija Orkić
 kancelar*

Ordinarijatu Vrhbosanske nadbiskupije
 Ordinarijatu Mostarsko – Duvanjske i Trebinjsko – Mrkanske biskupije
 Ordinarijatu Banjalučke biskupije

Predmet: Uspjeh na Seminaru za ovlast ispovijedanja 2014.

Datum: 18. rujna 2014.
 Broj: 1623/2014

Seminar za ovlast ispovijedanja je održan 1. i 2. rujna 2014. godine u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu. Predavači i ispitivači su bili: prof. dr. Mirko Šimić iz moralne teologije, prof. dr. fra Danimir Pezer iz pastoralne teologije (liturgijski pastoral) i mr. Marko Tomić iz kanonskog prava. Trećem Seminaru i usmenom ispitu je pristupilo 6 svećenika, drugom Seminaru i pismenom testu 9 te prvom Seminaru i pismenom testu 17 svećenika. Na Seminaru je sudjelovalo ukupno 32 svećenika.

Treći seminar

Fra Tomislav Svetinović, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Josip Mihael Matijanić, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Davor Dominović, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Domagoj Šimić, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Željko Barbarić, Hercegovačka franjevačka provincija
 Fra Josip Jukić, Provincija Bosne Srebrene

Navedeni svećenici su nazočili treći put Seminaru za ovlast ispovijedanja i pozitivno prošli na usmenom ispitu te Komisija predlaže da im nadležni Ordinariji podijele trajnu ovlast ispovijedanja.

Drugi seminar

Fra Ivica Tomas, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Nikica Tomas, Provincija Bosne Srebrene

Fra Jurica Periša, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Željko Nikolić, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Josip Serđo Ćavar, Hercegovačka franjevačka provincija
 Fra Miroslav Jonjić, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Ivica Matišić, Provincija Bosne Srebrene
 Fra Mario Ostojić, Hercegovačka franjevačka provincija
 Fra Stanko Ćosić Hercegovačka franjevačka provincija

Navedeni svećenici su nazočili drugi put Seminaru za ovlast ispovijedanja, pozitivno prošli pismeni test i Komisija predlaže da im nadležni Ordinariji produže ovlast ispovijedanja na jednu godinu.

Prvi seminar

Don Ante Čarapina, Mostarsko-Duvanjska biskupija
 Don Ivan Bijakšić, Mostarsko- Duvanjska biskupija
 Vlč. Marko Jukić, Vrhbosanska nadbiskupija
 Vlč. Goran Kosić, Vrhbosanska nadbiskupija
 Vlč. Damjan Soldo, Vrhbosanska nadbiskupija
 Vlč. Zlatko Matić, Banjalučka biskupija
 Vlč. Marko Stojčić, Banjalučka biskupija
 Vlč. Marin Marić, Vrhbosanska nadbiskupija
 Vlč. Branko Jurić, Vrhbosanska nadbiskupija
 Fra Hrvoje Miletić, Hercegovačka franjevačka provincija
 Fra Dario Galić, Hercegovačka franjevačka provincija
 Fra Antonio Šakota, Hercegovačka franjevačka provincija
 Fra Goran Azinović, Hercegovačka franjevačka provincija
 Fra Tomislav Zubac, Hercegovačka franjevačka provincija
 Fra Jozo Šarčević, Provincija Bosne Srebrene
 Vlč. Ivan Karača, Vrhbosanska nadbiskupija
 Vlč. Ivan Butum, Vrhbosanska nadbiskupija

Navedeni svećenici su prvi put nazočili Seminaru za ovlast ispovijedanja, pozitivno prošli pismeni test i Komisija predlaže da im nadležni Ordinariji podijele ovlast ispovijedanja na jednu godinu.

Fra Tihomir Bazina se ispričao da ne može nazočiti Seminaru i Komisija predlaže da mu njegov Ordinarij produži ovlast ispovijedanja na jednu godinu.

Koristim prigodu zahvaliti uzoritom gospodinu Vinku kardinalu Puljiću, nadbiskupu vrhbosanskom na predvođenju sv. Misa i prigodnim pastirskim riječima. Zahvaljujem i članovima Komisije na održanim predavanjima i spremnosti ta dva dana Seminara biti na raspolaganju. Zahvaljujem također upravi Bogoslovije na otvorenom srcu i vratima kuće te logističkoj potpori. I na kraju zahvaljujem svim svećenicima koji su sudjelovali na ovogodišnjem seminaru. Bila je to prigoda još bolje se upoznati, produbiti svoje znanje te u Euharistiji učvrstiti naše zajedništvo.

Želeći svako dobro i uspjeh iskreno pozdravljam u Gospodinu.

*Mr. mons. Luka Tunjić,
 predsjednik Komisije*

Izvješća:

Izvještaj o radu Biskupijske sinode Vrhbosanske nadbiskupije

Tijekom zime 2013. i proljeća 2014. godine, s ciljem pripreme za Sinodu, u našoj Vrhbosanskoj nadbiskupiji održano je ukupno trinaest *dekanatskih zasjedanja*. U njihovom radu sudjelovalo je ukupno 1247 sudionika: svećenika, redovnika, redovnica, katehista i vjeroučitelja, župskih pastoralnih i ekonomskih vijećnika. Najposjećeniji susreti su bili onaj u Odžaku (153 sudionika) te susret u Žepču (151 sudionik). Svako zasjedanje se sastojalo od tri dijela:

1. Radni dio: na početku su bila upriličena tri kraća izlaganja; zatim bi se nakon pauze pristupilo zajedničkoj diskusiji;

2. Liturgijsko slavlje: glavni cilj svake biskupijske Sinode jest obnova vjere i učvršćivanje crkvenog zajedništva. Sv. Misa je izvor kako onog prvog - vjere, tako i onog drugog – zajedništva;

3. Zajedničko druženje i objed, gdje su sudionici imali priliku za bolje međusobno upoznavanje, ali i za daljnji razgovori i razmjenu mišljenja;

Vinko kard. Puljić, nadbiskup vrhbosanski, nastojao je sudjelovati na svim održanim dekanatskim zasjedanjima. To mu je pretežito i polazilo za rukom, osim u slučaju zasjedanja u Travniku, kada je zbog nekih svojih neodloživih obveza u Rimu morao otkazati sudjelovanje. Generalno govoreći, dekanatska zasjedanja su protekla u dobrom ozračju i pozitivnoj atmosferi. Mnogi sudionici su bili mišljenja da bi jedan ovakav format susreta trebalo održavati i ubuduće, čak i mimo konteksta Sinode.

Tijekom dekanatskih zasjedanja voditelji susreta su dijelili i obrasce s petnaest postavljenih pitanja, koja su se doticala različitih aspekata našeg vjerskog života, kao i života naše mjesne Crkve. Nešto kasnije, odgovori su počeli pristizati, a mi smo ih nastojali pregledati i sistematizirati. Rezultati navedene sinodske ankete predočeni su u drugom broju Biltena Sinode, koji je izišao iz tiska krajem kolovoza 2014. Isti je tiskan u nakladi od 5000 primjeraka, i momentalno je u tijeku njegovo dijeljenje po našim župama i institucijama. Novi (II.) broj Biltena sadrži i neke smjernice za daljnji rad Sinode. Naime, sudionici ankete su prepoznali teme BRAKA i OBI-TELJI kao prioritetne u budućem radu naše Sinode. Iz toga proizlazi i potreba daljnjeg zajedničkog promišljanja nad tim temama.

Riječ – dvije o radu sinodskih tijela: Do ovoga trenutka, Povjerenstvo za pripravu Sinode održalo je dvanaest sjednica. Radi podsjećanja, radom ovoga tijela predsjedava Vinko kard. Puljić, nadbiskup vrhbosanski, a njegovi članovi su: preč. Luka Tunjić, generalni vikar; mr. Marko Tomić, dr. Danimir Pezer OFM, mr. č.s. Ivanka Mihaljević, dr. Zorica Maros, dr. Mirko Šimić, dr. Šimo Maršić, fra Velimir Bavrka, vlč. Žarko Vujica i dr. Mario Bernadić, generalni tajnik Sinode. Povjerenstvo se sastaje redovito, skoro svaki mjesec, te zajednički planira sve aktivnosti vezane za Sinodu. Od ljeta 2014., uređene su i prostorije Tajništva Sinode, tako da je ono sada krenulo s redovitim radom. Pored dr. Bernadića, u njemu radi i mr. Danijel Eror, koji je već od ranije uposlen u Nadbiskupskom ordinarijatu vrhbosanskom. Nadamo se da će redoviti rad Tajništva Sinode uvelike doprinijeti i sveukupnom radu Sinode.

U Sarajevu, 25. rujna 2014.

*dr. Mario Bernadić,
generalni tajnik Sinode*

Uzoriti gospodine Kardinale, poštovani kolege,

Izvešće o gradnji Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II“ na susretu Dijecezanskih svećenika

Sarajevo 17. 9. 2014.

prošle godine sam prezentirao Prvu fazu izgradnje NCM Ivan Pavao II (1,2 miliona EURO) i rekao vam da smo započeli II. fazu izgradnje. Druga faza izgradnje Centra je pri kraju. Odrađeni su Instalaterski radovi, građevinski radovi, ravni krovovi, vanjska stolarija, završena kotlovnica, ograde na terasama i požarno stepenište se rade. Unutarnja stolarija je naručena, kuhinja i ostali uređaji također. Dio keramike je ugrađen, ostali planiramo ugraditi preko zime. Trenutno se završava prostor garaža i sportska dvorana. Priključci za vodovod i kanalizaciju su napravljeni. S ovim radovima će završiti druga faza izgradnje koja iznosi 1,3 miliona. Dinamika radova ide prema pristiglim sredstvima od donatora. Kao što sam i spomenuo prošle godine obitelj Bergamaschi koja je već puno projekata pomogla u našoj Nadbiskupiji donirala je vanjsku stolariju, na čemu smo posebno zahvalni.

Želim na koncu zahvaliti dobrom Bogu na blagoslovu, Kardinalu na potpori i podršci, našim dobročiniteljima (nitko iz službenih razina vlasti BiH i Hrvatske), vama dragi kolege župnici što ste u svojim župama u protekle tri godine prikupljali sredstva od župljana za Izgradnju našeg Centra za našu budućnost i pozvati vas da tako i nastavimo i dajemo mogućnost svima ugraditi se u Centar za mlade. Ukupno je prikupljeno u protekle tri godine u župama naše Nadbiskupije oko 90.000,00 KM. 28. rujna ove godine na završetku Volonterske akcije „72 sata bez kompromisa“ je ponovno kolekta za Izgradnju centra. Unaprijed zahvaljujem svima.

Želim istaknuti da je do sada za Izgradnju od donatora prikupljeno 2,6 miliona EURO (od toga I faza – 1,2 miliona EURO i II faza 1,3 miliona EURO). Troškovi III faze izgradnje iznose oko 1,1 milion EURO. Nedostaje, dakle, još 1 milion EURO. Nadam se i vjerujem da će se isti donatori koji su i dosad podržavali izgradnju Centra po završnom izvješću za II fazu uključiti u potporu završne faze Izgradnje.

Želim također vama kolegama zahvaliti što se odazivate na projekte mladih koje Centar organizira i na taj način doprinosite životu i aktivnostima Centra, a na dobrobit naših mladih. Koliko god je značajno završiti izgradnju Centra, osobno mi je puno važnije da se mladi odazivaju na projekte koje organiziramo za njih i s kojima im pomažemo razvijati talente i sposobnosti koje im je Bog dao.

Ove godine smo zahvaljujući potpori donatora u blizini Centra kupili jednu privatnu kuću koju ćemo koristiti kao muški Studentski dom Ivan Merz. Ima još nekoliko mjesta pa vas pozivam ako netko od studenata iz vaše župe dolazi u Sarajevo i treba smještaj da nam se javi.

Hvala na pozornosti!

*Vlč. Šimo Maršić, ravnatelj i
voditelj izgradnje NCM Ivan Pavao II*

Hvaljen Isus i Marija!

Kratki izvještaj iz Bogoslovije za susret dijecezanskih svećenika

Sarajevo, 17. rujna 2014.

Lijepi pozdrav svim sudionicima današnjega susreta dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. Zapala me dužnost da u ime odgojiteljskog tima Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa danas nešto progovorim ovom skupu. Naime, naša Bogoslovija je mjesto gdje se sada od nas ovdje prisutnih ogromna većina od školovala, u kojoj se i danas nalaze ne samo mladići iz naše tri biskupije nego i iz drugih biskupija iz našeg susjedstva.

U prošloj akademskoj godini 2013/2014. imali smo:

Ukupno: 41 bogoslova na početku godine i plus dva jedan u Rimu, jedan u Zagrebu
Što bismo mogli reći ukupno 43.

Po tečajevima je to izgledalo ovako:

tečaj: 12 (VB = 3; BL = 1; MO-DU = 4; SU = 2; KO = 1; i ZR = 1).

tečaj: 6 (VB = 4; BL = 1; i KO = 1).

tečaj: 7 (VB = 4; MO-DU = 2; i ĐA – OS = 1).

tečaj: 5 (VB = 4; i SKO = 1).

tečaj: 3 (VB = 3).

tečaj: 8 (VB = 5; i BL = 3).

Nadbiskupija Vrhbosanska

je najbrojnije zastupljena ukupno $23 + 2 = 25$ bogoslova u protekloj godini.

Biskupija Mostarsko Duvanjska

je bila na drugom mjestu po broju ukupno 6 bogoslova.

Biskupija Banjalučka je bila na trećem mjestu sa ukupno 5 bogoslova.

Biskupija Kotorska je imala u protekloj godini 2 bogoslova kod nas.

Biskupija Subotička je imala u protekloj godina također 2 bogoslova kod nas.

Biskupija Đakovačko – Osiječka u protekloj godini je imala 1 bogoslova kod nas.

Skopska biskupija je također imala u protekloj godine 1. bogoslova kod nas.

Zrenjaninska biskupija je trebala imati 1. bogoslova u prvoj godini koji se uopće nije pojavio tako te je godinu prošlu započelo 40 studenata a završilo ju je: 38.

Za našu nadbiskupiju Vrhbosansku zaređeno je na Petrovo u katedrali naših 5. dijecezanskih svećenika iz VBS-a te 1. iz neokatekumenskog bogoslovnog sjemeništa Redemptoris mater iz Vogošće što je ukupno 6. dijecezanskih i 3. su oca franjevca provincije Bosna Srebrena dakle ukupno 9 ređenika.

Ovu novu akademsku godinu trebalo bi po mojim saznanjima započeti 42 ili 45 bogoslova.

Od toga samo u prvoj godini bi moglo biti 12 – 15 bogoslova.

Život u bogosloviji kao i odgoj i formacija naših bogoslova koja se na neki način događa na ljudskom, duhovnom i intelektualnom području svakako je zanimljiv i šarolik. Svima vam je poznato da je za funkcioniranje jedne zajednice kao što su to mala ili velika sjemeništa od presudne važnosti postojanje i poštivanje dnevnog reda koji se vrlo malo razlikuje u radne i u dane vikenda ili blagdane. A kroz njega se najviše vidi i pokazuje čega možda određeni bogoslovi i nisu dovoljno svjesni. Svi dobro znamo da je davna mudrost izrekla uzrečicu čuvaj red i red će tebe čuvati. Bogoslovi su u prijednevima već od 8,00 – 13,00 na predavanjima a neki u različitim danima i terminima i poslije ručka već od 13,30 pa do 15,00 ili čak i 17,00 sati. Poslije ručka od 13,30 – 15,30 radnim danom je slobodno vrijeme a onda je mir i tišina po kući do večernje molitve. Vrijeme je studija.

Osim četiri odgojitelja: novo imenovanog Rektora prečasnog Josipa Kneževića, i novo imenovanog duhovnika vlč. Jakova Kajinića, koje i pozdravljam ovom prilikom i želim im dobrodošlicu u Bogosloviju i na funkcije koje će obnašati tu je još i naš stari ekonom - prefekt vlč. Damir Ivanović kao i moja malenkost vicerektor od prošle akademske godine na ovoj funkciji u bogosloviji. Također koristim priliku da se u ime Bogoslovije zahvalim našim lanijskim kolegama u odgoju prečasnog rektoru vlč. Marku Zubak od nedavno župniku u Bijeljini i donedavnim duhovnicima vlč. Žarku Vladislavu Ošapu, sada župniku u Banja Luci te da im poželim sve najbolje na njihovim novim dužnostima u pastoralu u njihovim nadbiskupijama ili biskupijama. U Bogosloviji stalno nastanjenih je 12 profesora predavača na našem KBF-u te je tu još toliko gostujućih profesora od kojih su neki laici ili časne sestre, a ostali su svećenici koji također drže predavanja na našem KBF-u. Naši bogoslovi su osim u školskim također uključeni i u drugim različitim aktivnostima: Djeluje i redovito izlazi bogoslovski list Gorući grm, (2 x godišnje), aktivna je misijska sekcija, sportska, glumačka te glazbena (kroz bogoslovski zbor Hadrović, koraliste, tamburaše) a djeluje i naš bogoslovski VIS Emanuel kojega ovom prilikom malo i reklamiram poštovanoj braći svećenicima, na poseban način župnicima i kapelanima gdje bi mogli na poziv u pojedine naše župe doći ili uz skupljanje ili nevezano uz to svirati i malo promovirati bogosloviju i duhovna zvanja. Također i naši nogometaši, košarkaši kao i tenisači i šahisti te u potezanju konopca su pokazali svoje umijeće na kongresu bogoslova 2 – 4. svibnja u Rijeci gdje smo od četiri sporta u kojim smo se takmičili u dva bili najbolji (košarka i šah). Sve u svemu u kratkim crtama držim da se bogoslovi moraju razvijati kako duhovno i intelektualno tako i fizički tjelesno kroz različite sportske ali i druge aktivnosti. Svi dobro znamo da je prevažan kontakt ove ustanovi sa terenom i ljudima na terenu i nitko od nas ne zna kada će se u nekom od mladića ili djevojaka javiti Glas Božji: „Dođi i slijedi me.“ Naravno da je već od prije i iz prijašnjih godina i izlaganja poznato da su godišnji troškovi Bogoslovije blizu 500 tisuća KM i da bi se od župa što dobijemo slabo mogli pokriti navedeni troškovi, ali najmanje je važno koliko ćemo dobiti, važno se redovito u župama pojaviti i biti svijetu podrška i u ova teška poratna i post poplavna vremena. U 5. mjesecu i u 8. mjesecu kada su neke naše župe teško stradale u poplavama na traženje bogoslova odobreno im je da idu pomagati s Caritasom u Maglaju, Doboju, Prudu, Bos. Šamcu, Vidovicama i Kopanicama te u samom istovaru i sortiranju humanitarne pomoći u Caritasovom skladištu u Sarajevu. Svima vama hvala na strpljivosti i preporučam da se tijekom godine svi više angažiramo na povezivanju naše bogoslovije sa župama i našim vjernicima čiji sinovi ovdje uče školu za svećenika.

Hvala na pažnji i strpljivom slušanju. Ako bude kakvih pitanja tu sam ako znadnem dati odgovor.

Izvješće o sjemeništu „Petar Barbarić“ Travnik

rujan 2013. - rujan 2014.

Sjemenišna zajednica pod zagovorom i pred izazovom Sluge Božjeg Petra Barbarića

Uvod

Školska godina 2014/2015 je sedamnaesta godina djelovanja od ponovne uspostave sjemeništa u Travniku. Uz sjemenište u istoj zgradi djeluje i internat te KŠC-r s osnovnom i srednjom školom. U sjemeništu su ove godine 42 sjemeništara. Iz Vrhbosanske nadbiskupije 30 (smanjenje za pet kandidata), iz Banjalučke 4 kandidata (povećanje za 2) i iz Mostarsko-duvanjske 8 (povećanje za jednog kandidata. U prvoj godini od 8 sjemeništara (prošle godine 11), šest je vrhbosanskih, u drugoj od 11, vrhbosanskih je 9, u trećoj od 10, vrhbosanskih je 7 i u završnoj godini 13, od toga 6 za našu nadbiskupiju.

Iz pastoralne perspektive, uočavamo jednu specifičnost, koja postavlja i pretpostavlja ozbiljno zapitkivanje za naš pastoral, konkretno, kako to volimo reći pastoral duhovnih zvanja. Postoje dekanati iz kojih nema nijedan sjemeništara: tuzlanski, usorski, brčanski, sarajevski, doberski i travnički. Iz šamačkog dekanata je 1 kandidat, iz derventskog 1; iz kreševskog 2, žepačkog 4; iz sutješkog 1, iz bugojanskog 3 i ramskog dekanata 16 (od toga iz župe Prozor 13 i s Uzdola 4 kandidata. Ramski dekanat prošle godine imao je 16, a ove godine 17 kandidata, žepački imao 8, a ove godine 4 kandidata.

Popis sjemeništara po župama: župa Prozor 13; Uzdol 4; Globarica 2; Glavice 2; Lug Branković 1; Zenica –Sv. Josip 1; Oštra Luka-Bok 1; Gromiljak 1; Rama-Šćit 1; Derventa 1; Vukanovići 1; Kupres 1 i Busovača 1 kandidata.

Četiri su poglavara koja djeluju u sjemeništu. Duhovnik Pavo Šekerija, prefekt Boris Salapić, ekonom Marko Jukić i rektor Željko Marić. Zahvaljujem dosadašnjim poglavarima u sjemeništu koji su dobili nove službe: don Marku Majstoroviću i vlč. Jakovu Kajiniću.

Dinamika sjemenišnog života

Sjemenišni život u velikoj mjeri određen je Dnevnim redom i Statutom. Izazovi odgoja i obrazovanja su brojni a time i poteškoće raznolike. Temeljni problemi povezani su s lošim radnim navikama, manjkom osjećaja za sveto te nezavidna kultura komunikacije, gledajući s naše poglavarске strane. Iz perspektive sjemeništara probleme možemo svesti na neumorno žaljenje kako je previše studija, a premalo slobodnog vremena, sporta i stroga disciplina. Prenaglašena je ovisnost o mobitelu i svemu onom što se preko njega nudi. Bili smo primorani, zbog teških i masovnih zlouporaba, u učionici, crkvi, blagovaonici i sobama restriktivno djelovati.

Neprovođenje odluke o povratku zgrade te status našeg internata

Život Zavoda je opterećen ne vraćanjem zgrade i sudskim postupcima. Naš internat je samo 20% popunjen, a ima plaćenu vodu i struju!? Načinjen je projekt obnove internata u tijeku smo pronalaska sredstava. Mnogo je toga što treba popravljati, mijenjati obnavljati, a sredstva su više nego skromna.

Financijsko stanje Zavoda

Sjemenište se u financijskom smislu samofinancira i temeljem uvida u knjige posluje pozitivno. Troškovi struje, grijanja, vode idu preko Centra. Uz četiri odgojitelja u Sjemeništu rade i 3

radnika na farmi, jedan od njih je i domar škole, 2 vešarice, 4 kuharice, djelatnica u baru i 5 čistačica koje većinom rade za potrebe škole. K tomu treba dodati i 3 portira. Sve spomenute radnike osim 3 odgojitelja i 3 portira plaća Centar. Vrijeme je promisliti zašto je plaćanje za sjemeništare znatno manje nego što plaćaju bogoslovi, premda su troškovi za život sjemeništara veći.

Svake godine sve je veći broj onih koji traže besplatan boravak, a mjesečno se plaća 150 KM. Molbe za besplatan boravak nerijetko su neopravdane. Mi nismo u mogućnosti takve zahtjeve sami riješiti, i upitno je koliko smo mi nadležni to rješavati. Pri primanju kandidata odnosno slanju molbe Nadbiskupija - župnik - roditelji morali bi riješiti i pitanje plaćanja troškova kandidata.

Neopravdana sredstva i dugovi iz prethodnog vremena

Prije koji dan dobili smo dva zahtjeva koja nas poprilično šokantna o potrebi pravdanja sredstava iz prethodnog vremena te o prilično velikom dugu našeg Sjemeništa. Projekte nisam vodio a nosim odgovornost za to, riječ je o sumi preko 40. 000 EUR. Nije mi jasno, a ni prihvatljivo, toliki zapisnici, pregledi računa a nigdje to nije evidentirano.

Nestatutarno vođenje urudžbenih zapisnika i tekuće arhive

Preuzimanjem službe rektora, prošle godine u kolovozu, zatekao sam paralelne strukture u vođenju urudžbenog zapisnika i tekuće arhive. Taj paralelizam ide do granica apsurdna, tako rektor uopće nema uvid u godišnje financijsko izvješće, niti ga ima u službenom arhivu Sjemeništa. Preuzimanjem službe rektora ukinuo sam dvostruku kasu, jedna je bila kod rektora jedna kod ekonoma, sav novac predao ekonomu. Nažalost s druge strane nije učinjeno ništa u pogledu objedinjavanja urudžbenih zapisnika i tekuće arhive, koju vodi ekonom, a nisu redovitom procedurom uvedene. Naprotiv radi se sve i na sve načine da taj paralelizam ostane i dalje, a Statut ne predviđa takvu praksu.

Konačno su razdvojeni urudžbeni zapisnici škole i sjemeništa, također ravnatelj je utemeljio internu kasu Centra koju vodi administrativni djelatnik. Uspjeli smo ujediniti cjelokupnu arhivu Sjemeništa na isti način, dosadašnja tri rektora vodila su na tri načina administraciju i pohranu iste.

Zajedničke aktivnosti Sjemeništa i drugih institucija

Prošle godine, od rujna do današnjeg datuma, pokušali smo otvoriti našu kuću i prema drugim crkvenim institucijama i društvu: imali smo 6 tribina te dvije promocije knjiga i dva koncerta; redovito se priređuje božićna priredba, Dan Škole i Dan Sjemeništa, novost je božićni turnir gimnazija Lašvanske doline; sportski susreti veterana; u organizaciji s Caritasom BK BiH i Socijalno edukativnog centra održavaju se radionice; Pastoralni centar za mlade imao je seminar za animatore, u pregovorima smo oko otvaranja tečaja za njemački jezik. Dogovoren je zajednički humanitarna akcija učenika Medrese i KŠC o pomoći poplavljenim područjima.

Kolonije u Tuzlanskom dekanatu

Ove godine imali smo ljetne kolonije u tuzlanskom dekanatu, domaćin je bio vlč. Perica Majić, župnik u Dragunji u zajedništvu s ostalim svećenicima u spomenutom dekanatu. Upoznali smo se s problemima i izazovima pastoralnog djelovanja spomenutog dekanata.

Zahvaljujemo svim župnicima, našim svećenicima u inozemstvu koji pomažu sjemenište, posebno našim svećenicima umirovljenicima. Preporučamo se i ove godine vašoj dobroti. Zahvaljujemo župnicima koji omogućavaju i ničim neograničavaju skupljanje po župama. Posebna zahvala Caritasu vrhbosanske nadbiskupije i Centru za mlade koji su nam iznimno mnogo pomogli.

Posebности našeg Zavoda

U sklopu Zavoda nalazi se sjemenišna crkva, te grob Sluge Božjeg Petra Barbarića. Svaki četvrtak imamo bolesničku misu pa pozivamo sve župnike hodočastiti sa župljanima i tako već upoznati župljane o vjerničkom svjedočanstvu budućeg, nadam se brzo blaženik. Mi od zagovora našeg Sluge živimo i duhovno i materijalno. Osjetno je povećanje grupa koji hodočaste.

Naše sjemenište ima i vlastitu farmu. Prošle godine načinjen je i još jedan veliki platenik uz pomoć Caritasa naše nadbiskupije.

Proces stvaranja zaklade za odgoj budući svećenika

Prošle godine poslali smo animacijsko pismo svećenicima i župama gdje sjemenište ne prikuplja darove te naišli na otvoreno srce naših svećenika. Cilj ovog projekta je podići kvalitetu života sjemeništara. Plan je otvoriti sjemenišnu zakladu „Petar Barbarić“. Kroz spomenutu animaciju skupili smo preko 15000 KM, zahvaljujem vlč. Vinku Radiću koji je sam darovao 5.000,000 EUR, vlč. Šušku, Vidiću, Mičiću, Oršoliću, Iljkiću, Miškiću, Hrskanoviću..... Zbog krivog tumačenja ovog projekta kako unutar Kuće a nerijetko i nerazumijevanja iz Nadbiskupije, po planu Zaklade ostao sam usamljen.

Duhovna obnova za ministrante

Naše sjemenište provodi i nadbiskupijski projekt – *Duhovne obnove za ministrante*. Sjemenište je provoditelj u cijelosti. Zadnjih godine Ekonomata *zaboravi* izmirenje troškova. Osim redovitog smanjenja broja sudionik, indikativna je brojka da preko 70% župa kojima upravljaju dijecezanski svećenici ne sudjeluje u ovom projektu. Neodrživa je praksa poslati grupu ministranta a da nijedan kapelan ili vođa ministrantske skupine nije nazočan. Ove godine program smo obogatili uz angažman animatora iz Centra za mlade.

Kvalitetan odgoj i obrazovanje temeljno poslanje

Temeljni, i najsloženiji, problem našeg sjemeništa je ono osnovno odgoj i obrazovanje. Kad je temeljna zadaća ugrožena onda je sve drugo upitno. I sam sebe propitujem koliko doprinosim takvom stanju. Izdaleka se vidi kako smo jako daleko od nekoć slavnog travničkog sjemeništa i gimnazije, od svih Centara travnički je u najvećim poteškoćama, bilo da je riječ o infrastrukturi ili administrativno-pravnoj praksi, i što je najgore, u postignutim rezultatima i sve većem zaostatku za drugima. Infrastruktura je stoljećima u zaostatku ako kompariramo s drugim školama. Ako k tome dodamo povratničku milje iz kojeg dolaze naši đaci; izrazito mlad kadar; manjak vannastavnih aktivnosti dotičemo i druge razloge našeg zaostajanja.

Za vrijeme rektora Marijana učinjena je veliki iskorak sjemenišne sobe su temeljito i pristojno obnovljene. Nužno je da većina naših aktivnosti odnosi se na odgoj i obrazovanje, to je naše ogledalo ono po čemu bismo trebali biti prepoznatljivi. Nerijetko smo prepoznatljivi po aktivnostima koje ne dodiruju temeljnu svrhu: bilo da je riječ o tribinama, promocijama, koncertima ili proizvodnji sira. U kronici rad - evidencija ulaganja u knjige, nastavna i odgojna pomagala skoro je nemoguće naći kako se značajno na tom planu činilo.

Aktivnosti oko podizanja kvalitete odgoja i obrazovanja

Zahvaljujući otvorenosti Ministarstva obrazovanja, te korištenju budžetskih sredstava Škole i pomoći dobrih ljudi uspjeli smo ove godine kompletno profesionalno po standardima okrećiti sve učionice, za gimnaziju kompletnu opremu stolove, klupe i modrene ploče, zaštitne lajsne, zavjese. Prošli tjedan smo potpisali ugovor za komplet nove stolove, stolice, vješalice, oglasne

ploče za sve razrede osnovne škole. Ako k tome dodamo opremanje jednog toaleta te 3 učionica za prve razrede, uređenje zbornice, čitaonice, povećanje tiskovina, nabavku 8 kompjutora, 3 projektora, postavljanje kamera na zgradu i unutar zgrade te otvaranje cjelodnevnog boravka. Božićna priredba nije više isključivo na teret sjemeništa, sjemenište izdaje dvije manje plaće, nema nikakvih materijalnih troškova za nastavu što je dosad bila praksa, nije se znalo koristiti vlastita sredstva u budžetu i sve ono što je zajamčeno zakonom (kopir aparat, papir, deterdžent, pribor za čišćenje, toalet papiri,). Iznos spomenutih radova je preko 160 000 KM. Od toga vlastiti sredstava (Centra) je 30. 000, 00, ostalo su donatorska sredstva, koja je osigurao rektor. Direktno ovi radovi nisu bili na teret sjemenišne kase a dodiruju i život sjemeništa. Nadbiskupija po pitanju spomenutih projekata nije imala nikakvih financijskih izdataka.

Osobni i timski razvoj sjemeništaraca i odgojitelja

S ciljem poboljšanja kvalitete odgoja i obrazovanja, stvaranja ujednačenijeg modela ponašanja odgojitelja prema sjemeništarcima, zbog manjkavog znanja iz pučke škole, pokrenuli smo projekt „Osobni timski razvoj sjemeništarac i odgojitelja“ pod stručnim vodstvom dvije katoličke laikinje. Napominjem da posve sličan projekt provode i druga sjemeništa, te smo angažirali dodatnu izobrazbu iz engleskog, njemačkog i hrvatskog jezika subotom. Premda prvi projekt nisu prihvatili svih odgojitelji, oba projekta dali su zamjetne rezultate. Količina negativnih ocjena u poredbi s prethodnim godinama znatno je smanjen, nijedan kandidat vrhbosanske nadbiskupije nije pao na kraju godine redovite nastave, a mnogi koji su bili prethodni postali su voditelji grupe.

Sekcije, izleti, konferencije, obnove

U sjemeništu postoji bend za kojeg su nabavljeni novi instrumenti, a tiska se i sjemenišni list Angelus. Sjemeništarci su pripremili prošle godine igrokaz *Žrtava ispovjedne tajne*. Pokušali smo i izborom mjesta za izlet pokriti sve naše biskupije: bili smo u Puli, Komušini, susretu mladih banjalučke biskupije, pohodili župu Kupres, franjevački samostan Široki Brijeg, župu Rudnik i katedralu u Mostaru, posjetili na obljetnicu ubojstva fratra i samostan u Fojnici, Sarajevu na susret PMI, pohodili klarise u Brestovskom, starački dom u Vitezu te dom Travniku te dva zajednička izleta na Vlašić i više izleta po razredima. Dopušteno je sjemeništarcima ići na županijska i natjecanja na razini Sustava te sudjelovanje u nastupima školskog zbora izvan Zavoda.

Vezano za komunikaciju unutar zajednice više preferiramo konferencije po razredima. Premda smo pokušali raditi na jačanju bontona, kroz kratka predavanja to je zadaća kojoj nismo uradili u mjeri potreba. Isto tako otežavajući je rad sekcija. Po svim standardima nam nedostaje još jedan prefekt u sjemeništu. Redoviti se održavaju duhovne obnove, konferencije, godišnji susret s roditeljima i s župnicima, od prošle godine slavimo i patron naše sjemenišne crkve. Uspjeli smo bar malo našu web stranicu i sjemeništa i škole osvježiti.

Đaci našeg sjemeništa i Centra pomažu poplavljene

Sjemenište i škola među prvima su organizirali humanitarnu akciju za ljude u poplavljenim područjima: prikupili smo 4. 500 KM te kamion hrane. Pomoć smo uputili župi Prud, Vidovice i Kopanice. Hvala odgojiteljima i svima koji čine da naše Sjemenište živi i djeluje.

Planirane aktivnosti

U našim planovima su: uređenje vešeraja i opreme; nabavka kombija; restrukturiranje farme; poboljšanje rada đačke kuhinje; uređenje dnevnih boravaka za sjemeništarce; uređenje cipelara; kupovina posve nove posteljine; temeljita obnova internata –nove instalacije za vodu struju,

nova kupatila, ormari stolovi kreveti; nastavak projekta Osobni i timski razvoj sjemeništara i odgojitelja; poboljšanje informatičke pismenosti, nastavak dodatne nastave iz njemačkog, engleskog i hrvatskog jezika subotom, predavanja o lijepom ponašanju i držanju (bonton), sudjelovanje na zajedničkom susretu malih sjemeništa; povezivanje sa sjemeništem u Visokom.

Život naše sjemenišne zajednice, kao i proces proglašenja Sluge Božjeg Petra Barabarića preporučamo u molitve i preporučamo se Vašoj dobroti.

Željko Marić, rektor

Izviješće Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije o poplavljenim područjima u VN

Od početka izbijanja poplava sredinom svibnja ove godine preko našeg Caritasa do danas je uvezeno preko milijun kilograma različite humanitarne robe. Za svaki transport potrebno je bilo izmiriti špediterske troškove. Caritas je iz svoje Središnjice u Sarajevu i sa svojim djelatnicima i volonterima bio u stalnom kontaktu u najpogođenijim područjima (Maglaj, Dobo, Kopanice, Vidovice, Prud...).

Sva pristigla roba je manje više raspoređena uglavnom u poplavljenim područjima. Apsolutna većina župnika je nakon početnih neizvjesnosti sudjelovala u svim akcijama caritasa i to je potrebno naglasiti i zahvaliti se svima na suradnji. Neki su inzistirali da se dijeli svima ili nikome, legitimno je to tražiti, ali taj zahtjev ne udovoljava kriterijima međunarodnog caritasa, a niti našega.

Zahvaljujući međunarodnom Caritasu u našoj nadbiskupiji bi trebalo biti obnovljeno ili sanirano oko 300 kuća. U planu je bilo 900, međutim međunarodni caritas često vrši rebalans proračuna i tu ne možemo učiniti ništa. Trenutačno se obnavlja 120 kuća u Jenjiću, Kopanicama i Vidovicama za koje će biti izdvojeno do 5.000 KM s PDV-om (ukupno oko 600.000 KM). K tomu treba dodati i nekih 2000 KM po kući za nabavku namještaja i ostalih uređaja. Dio ovih sredstava je već utrošen, ostatak će biti do konca godine. Ovdje napominjem da je međunarodni caritas propisao stroga pravila kojih smo se mi dužni pridržavati i to ćemo i činiti. Nakon provedbe projekta bit će obavljena revizija i nadzor svega učinjenoga.

Zimsku pomoć u obliku ogrjeva, peći, i obiteljskih paketa zahvaljujući caritasu Austrije dobit će župa Kopanice jer su oni tako procijenili i odlučili.

U župi Dobo i Maglaj planirana je sanacija 50 kuća, tj. po 25 u svakoj župi. Ovdje je riječ o manjem iznosu, oko 1.000 KM po kući. Tu treba dodati i nekoliko stotina maraka po kući za nabavku namještaja i kućanskih aparata.

Prije dva mjeseca su zahvaljujući caritasu Mostar u Kopanicama, Vidovicama i Jenjiću najpotrebnijima podijeljeni kreveti, hladnjaci, stolovi i stolice.

Jučer je zahvaljujući tvrtci „Končar“ iz Zagreba (posredstvom kardinala) stiglo 290 kućanskih aparata (hladnjaci, štednjaci, električni grijači vode) koji su podijeljeni u većini župa u šamačkom i doborskom dekanatu, a dio će biti upućen i u žepački te usorski dekanat.

Preko Caritasa Slovenije u planu je također sanacija šest teže stradalih kuća, a radi se o iznosu od po 10.000 KM čime će biti obuhvaćene teže stradale kuće u Doboju i Maglaju.

Od izbijanja poplava na poplavljenim terenima djeluju i mobilni timovi Caritasa koji uključuju psihologa, socijalnog radnika, logističara i volontere.

Kućnom skrbi starih i bolesnih u potpunosti je pokrivena cijela Posavina. Jedna medicinska sestra je u derventskom dekanatu (Caritas Graz podupiratelj), jedna u Doboju i Jelahu (Renovabis i švicarski caritas), doborski dekanat je pokriven iz Odžaka (Caritas Graz), šamački

dekanat iz Oštre Luke (udruga Malteser International), a zahvaljujući vladi Brčko Distrikta projekt se provodi i u župi Brčko.

Zahvaljujući projektu „Dobri pastir“, tj. obnovi stočnog fonda najmanje 100 obitelji će dobiti pomoć u svinjama i stočnoj hrani u iznosu do 700 KM po obitelji što ukupno čini oko 70.000 KM (akciju podržali Maltežani, biskupija Limburg i Klagenfurt te Caritas Slovačke i gosp. Hubert Zeltsperger iz Obinga u Njemačkoj). Do sada je bilo obuhvaćeno oko 60 obitelji (Prud, Zavidovići, Maglaj, Kopanice, Vidovice, Orašje), preostalo je još njih 40 (Domaljevac, Grebnice, Tolisa, Oštra Luka–Bok, Svilaj...). Ukoliko se otvori prostora i mogućnosti za proširenje projekta, pokušat ćemo dati potporu još nekim obiteljima.

Aktivni su i ostali projekti caritasa: pučka kuhinja - jelo na kotačima „Majka Tereza“ - Sarajevo (oko 300 korisnika); Savjetovalište za žene (Sarajevo, Kiseljak, Kakanj); vrtić Sv. Obitelj – Stup; Produženi boravak i obiteljsko savjetovalište – Stup; Kreativna radionica za djecu s posebnim potrebama – Stup; dom za studentice „Kraljica Katarina Kotromanić“ – Višnjik; studentski dom „Kralj Tomislav“ - Pofalići.

U Caritasovoj podružnici u Zenici u tijeku je sanacija objekta i prilagodba prostorija u kojima će uskoro startati vrtić „Sv. Obitelj“. Pučka kuhinja u Zenici (130 korisnika), te kućna skrb starih i bolesnih također su aktivni projekti.

Plan CVN-a: Na caritasovu dobru i kući u Gromiljaku u planu je izgradnja doma za stare osobe.

Sarajevo, 17. rujna 2014.

Vlč. Mirko Šimić

Imenovanja i premještaji

Vlč. gosp. Ivan Jelić, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja - Podmilačje (Dekret broj 1083/2014 od 18. lipnja 2014.).

Vlč. gosp. Robert Čabraja, trajni đakon, stavljen u pastoralnu službu u župi Novo Selo kod Bos. Broda u dogovoru sa župnikom, te prema potrebi i mogućnostima može se uključiti u pastoral i u drugim župama – spram službe koje može obavljati kao đakon (Dekret broj 1135/2014 od 28. lipnja 2014.).

Vlč. gosp. Vladimir Brizić, svećenik Porečko-Polski, razriješen službe vicerektora u Sjemeništu Redemptoris Mater - Vogošća (Dekret br. 1136/2014 od 28. lipnja 2014.).

Vlč. gosp. Ivan Pilić, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja - Podmilačje (Dekret broj 1144/2014 od 1. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Jurica Periša, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Podmilačje i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Juraja mučenika – Vitez (Dekret br. 1145/2014 od 1. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Bruno Čubela, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Juraja mučenika – Vitez (Dekret br. 1146/2014 od 1. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Tomislav Svetinović, OFM, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Mihovila arkanđela - Vareš (Dekret broj 1147/2014 od 1. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Vjeko Eduard Tomić, OFM, razriješen službe župnika u župi Bezgrešnog Začeca BDM – Vijaka (Dekret br. 1159/2014 od 2. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Marinko Štrbac, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Vareš i imenovan župnikom u župi Bezgrešnog Začeca BDM (Dekret br. 1160/2014 od 2. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Žarko Vladislav Ošap, banjalučki svećenik, razriješen službe duhovnika u Bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu (Dekret br. 1168/2014 od 3. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Jošt Mezeg, mladomisnik, stavljen na raspolaganje Skopskoj biskupiji na godinu dana (Dekret br. 1169/2014 od 3. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Ivanu Jeliću, OFM, povučen dekret imenovanja župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja - Podmilačje (Dekret broj 1170/2014 od 3. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Oliver Jerković, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Glavosijek Ivana Krstitelja – Odžak (Dekret br. 1171/2014 od 3. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Marko Škraba, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM – Stup-Sarajevo (Dekret br. 1172/2014 od 3. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Gabrijel Jukić, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Imena Marijina – Oštra Luka-Bok (Dekret br. 1173/2014 od 3. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Branko Jurić razriješen službe župnog vikara u župi Oštra Luka – Bok i imenovan osobnim bilježnikom u kardinalovom uredu i osobnim tajnikom nadbiskupovim (Dekret br. 1174/2014 od 3. srpnja 2014.).

Vlč. Jakov Kajinić razriješen službe duhovnika u Sjemeništu u Travniku i imenovan duhovnikom u VBS-u Sarajevo (Dekret br. 1180/2014 od 4. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Josip Knežević imenovan rektorom u VBS-u Sarajevo (Dekret br. 1181/2014 od 4. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Pavo Šekerija razriješen službe župnika u katedralnoj župi Presv. Srca Isusova – Sarajevo i imenovan duhovnikom u Sjemeništu „Petar Barbarić“ u Travniku. Istim dekretom je razriješen i službe sarajevskog dekana (Dekret br. 1182/2014 od 4. Srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Marko Jukić, mlađi, razriješen službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM – Stup-Sarajevo i imenovan pomoćnim odgojiteljem i ekonomom u Sjemeništu Travnik (Dekret br. 1183/2014 od 4. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Bojan Ivešić, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Presvetog Srca Isusova - katedrala - Sarajevo (Dekret br. 1205/2014 od 4. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Marko Cvitkušić, dobivši ekskardinaciju iz Vrhbosanske nadbiskupije, inkardiniran u Sisačku biskupiju (Br. 1214/2014).

Vlč. gosp. Miodrag Brkan razriješen službe župnog vikara u župi Otinovci i župi Kupres i upućen na postdiplomski studij crkvenog prava u Rim (Dekret br. 1261/2014 od 18. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Oliver Jerković, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Glavosijek Ivana Krstitelja – Odžak (Dekret br. 1171/2014 od 3. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Vlado Vrebac, mladomisnik, imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja – Otinovci i župi Svete Obitelji - Kupres (Dekret br. 1262/2014 od 18. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Slaviša Stavnjak razriješen službe tajnika nadbiskupovog i stavljen na raspolaganje za inozemnu pastvu u HKM Clifton Hill – Australija.

Vlč. gosp. Marko Majstorović razriješen službe ekonoma i odgojitelja u Sjemeništu i imenovan župnikom župe Presvetog Srca Isusova – Sarajevo – katedrala (Dekret br. 1264/2014 od 18. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Ivan Karača razriješen službe župnog vikara u župi Presvetog Srca Isusova – Sarajevo i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja – Lug-Brankovići (Dekret br. 1265/2014 od 18. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Marko Jukić, stariji, dopisom biskupije Eisenstadt prestaje pastoralno djelovati u toj biskupiji i stavlja se na raspolaganje Vrhbosanskoj nadbiskupiji (Br. 1272/2014)

Vlč. Marijan Brkić razriješen službe župnika u Bijeljini i imenovan župnikom u župi Sv. Ante Padovanskoga – Vukanovići (Dekret br. 1339/2014 od 28. srpnja 2014.).

Vlč. Marko Zubak razriješen službe rektora u Bogosloviji Sarajevo i imenovan župnikom u župi Prečistog Srca Marijina u Bijeljini (Dekret br. 1340/2014 od 28. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Pero Brajko imenovan nadbiskupijskim povjerenikom Komisije BK BiH i HBK za Hrvatski martirologij (Dekret br. 1341/2014 od 28. srpnja 2014.).

Vlč. gosp. Zlatko Ivkić razriješen službe župnika u Žepču i imenovan župnikom u župi Sv. Petra i Pavla u Kaknju. Ujedno ga se razrješuje službe dekana Žepackog dekanata (Dekret br. 1486/2014 od 21. kolovoza 2014.).

Vlč. gosp. Predrag Stojčević razriješen službe župnika u Vukanovićima i imenovan župnikom u župi Sv. Ante Padovanskoga u Žepču (Dekret br. 1457/2014 od 21. kolovoza 2014.).

Vlč. Marijan Marijanović razriješen službe župnika u Kaknju i stavljen na raspolaganje biskupiji Klagenfurt (Dekret br. 1488/2014 od 22. kolovoza 2014.).

Mons. Luka Kesedžić razriješen službe ekonoma VN i stavljen na raspolaganje biskupiji Klagenfurt (Dekret br. 1489/2014 od 22. kolovoza 2014.).

Vlč. Franjo Tomić imenovan ekonomom Vrhbosanske nadbiskupije (Dekret br. 1490/2014 od 22. kolovoza 2014.).

Dozvole

Dekret broj 1141-1/2014 od 8. srpnja 2014.: Dozvola blagoslova grobljanske kapelice na Klancu - župa Sv. Ivana Krstitelja – Kraljeva Sutjeska.

Dekret broj 1291/2014 od 23. srpnja 2014.: Dozvola izlaganja Presvetog oltarskog sakramenta u kućnoj kapelici sestri poglavarici u samostanu sestara Milosrdnica u Žepču.

Dekret broj 1422-1/2014 od 13. kolovoza 2014.: Dozvola blagoslova grobljanske kapelice na Kuku - župa Sv. Martina biskupa - Bučići.

Dekret broj 1440/2014 od 4. travnja 2014.: Dozvola potpisivanja Ugovora o kupovini kuće u svrhu otvaranja studentskog doma Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ u Sarajevu.

Novi pečati

Kronika nadbiskupa Vinka kard. Puljića

od 1. lipnja do 31. kolovoza 2014.

1. lipnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio Potvrdu u župi Sv. Ilije Proroka Novi Šeher.

U 17:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio Potvrdu u župi Sv. Marka Ev. u Potočanima.

2. lipnja 2014.

U 07:30 Nadbiskup je otputovao u Bjelorusiju na Europski ekumenski susret katolika i pravoslavaca u organizaciji Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) i Konferencije europskih Crkava (KEK).

5. lipnja 2014.

U 21:30 Nadbiskup se vratio iz Bjelorusije.

6. lipnja 2014.

U 09:30 Nadbiskup je primio msgr. Joseph-a Puthenpurayil Antony-a, tajnika apostolske nuncijature u BiH.

U 10:00 sati Nadbiskupa je posjetio vlč. dr. Michele Capasso, rektor bogoslovije u Vogošći.

U 16:00 Nadbiskup je primio veleposlanika Malteškog reda u BiH.

U 17:00 sati Nadbiskup je primio vlč. fra Marinka Štrbca, župnog vikara u župi Sv. Mihaela arkanđela u Varešu.

7. lipnja 2014.

U 11:00 Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio sakrament Potvrde u župi Uznesenja BDM u Tolisi. Poslijepodne Nadbiskup je posjetio župu Sv. Mihaela Kopanice i župu Sv. Vida Vidovice.

U 17:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio sakrament Potvrde u župi Bl. Alojzija Stepinca u Orašju.

8. lipnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio sakrament Potvrde u župi Sv. Luke Ev. Sarajevo - Novi Grad.

U 18:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio sakrament Potvrde u župi Sv. Petra i Pavla Novo Selo - Balegovac.

9. lipnja 2014.

U 10:00 sati Nadbiskup je sudjelovao na dekanatskom susretu Sarajevskoga dekanata u župi Sv. Josipa Radnika na Palama.

U 17:00 sati Nadbiskupa su posjetili provincijal vlč. fra Lovro Gavran i vikar provincije vlč. fra Marijan Karaula.

U 20:00 sati Nadbiskup je primio msgr. dr. Franju Komaricu, banjolučkoga biskupa.

10. lipnja 2014.

Od 10:00 sati Nadbiskup je sudjelovao na zasjedanju Stalnoga vijeća BK BiH.

U 15:00 sati Nadbiskup je primio vlč. fra Dominka Batinića, župnika župe Sv. Ante Padovanskoga u Busovači.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio grupu zagrebačkih studenata koji su volontirali u poplavljenim područjima.

11. lipnja 2014.

Od 09:00 sati Nadbiskup je imao osobni razgovor sa šestoricom đakona VN.

U 11:30 Nadbiskup je primio vlč. fra Ivana Sesara, profesora na KBF-u u Sarajevu.

U 13:00 sati Nadbiskup je primio vlč. fra Iliju Stipića župnika župe Sv. Ivana Krstitelja Podmilače.

U 15:00 sati Nadbiskup je primio s. M. Admiratu Lučić, provincijalku sarajevske provincije sestara SMI.

U 19:00 sati Nadbiskup je sudjelovao na predstavljanju knjige msgr. mr. Tome Kneževića o Caritasu VN.

12. lipnja 2014.

U 10:00 sati održana je sjednica Ordinarijata.

U 14:30 Nadbiskup je primio dr. Körsten iz zaklade Konrad Adenauer.

U 18:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu vigiliju u župi Sv. Ante Padovanskoga u Busovači.

13. lipnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u filijalnoj crkvi Sv. Ante Padovanskoga Pidriš koja pripada župi Uznesenja BDM Uskoplje.

U 18:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u samostanskoj crkvi Sv. Ante Padovanskoga na Bistriku.

14. lipnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio Potvrdu u župi Sv. Leopolda

Bogdana Mandića u Dragunji.

U 17:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio Potvrdu u župi Sv. Marka Ev. u Ilijašu.

15. lipnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio Potvrdu u župi Sv. Ivana Krstitelja Kraljeva Sutjeska.

U 18:00 sati Nadbiskup je u katedrali predvodio Svetu misu na talijanskom jeziku.

16. lipnja 2014.

Od 09:00 sati Nadbiskup je sudjelovao na seminaru OASIS u Katoličkom školskom centru "Sveti Josip" u Sarajevu.

U 18:30 Nadbiskup je primio mr. don Josipa Kneževića, doktoranta na studiju u Rimu.

17. lipnja 2014.

Nadbiskup je predvodio duhovne vježbe za đakone u župi Banjolučke biskupije Sv. Ane u Lištanima kod Livna. U 18:00 sati s đakonima je slavio Svetu misu.

18. lipnja 2014.

U 18:00 sati Nadbiskup je slavio Svetu misu s đakonima.

19. lipnja 2014.

U 11:00 Nadbiskup je predvodio Svetu misu u župnoj crkvi Sv. Ane u Lištanima. Na Svetoj misi sudjelovali su župljani i đakoni koji su bili na duhovnim vježbama.

20. lipnja 2014.

U podne su završene duhovne vježbe đakonima u Lištanima, nakon čega se Nadbiskup uputio u Zagreb gdje je u 19:00 sati sudjelovao na svečanom skupu povodom 25. godina biskupske službe uzoritog kardinala Josipa Bozanića, zagrebačkog nadbiskupa i metropolita.

21. lipnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio Potvrdu u župi Sv. Mihaela arkanđela u Varešu.

U 17:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio Potvrdu u župi Bezgrešnog začeca BDM Vijaka.

22. lipnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio Potvrdu u župi Uznesenja BDM Osova.

U 17:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio Potvrdu u župi Mučeništva sv. Ivana Krstitelja u Odžaku.

23. lipnja 2014.

U 09:00 sati Nadbiskupa je posjetio vlč. dr. Michele Capasso, rektor bogoslovije u Vogošći.

U 10:00 Nadbiskup je primio dr. don Šimu Maršića, profesora na KBF-u i ravnatelja NCM "Ivan Pavao II".

U 11:00 Nadbiskup je primio s. M. Tereziju Karaču, provincijalku sestara milosrdnica provincije Majke Divne Sarajevo i s. M. Augustinu Matijević, tajnicu i ekonomu provincije.

U 18:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u župi Sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju.

24. lipnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u župi Sv. Ivana Krstitelja u Travniku.

U 17:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u sjemenišnoj crkvi Sv. Alojzija Gonzage u Travniku. Na Misi su sudjelovali maturanti KŠC-a "Petar Barbarić", te njihovi roditelji i profesori. U 18:00 sati Nadbiskup je podijelio diplome maturantima.

25. lipnja 2014.

U 08:00 sati Nadbiskup je primio msgr. dr. Franza Xavera Brandmayra, rektora Papinskoga teutonskog zavoda sv. Marije u Rimu.

U 09:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Matu Križanca, svećenika VN.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Milana Blahu, župnika župe Preobraženja Gospodinova na Borovici.

26. lipnja 2014.

U 09:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Duška Tomića, odvjetnika.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio don Miljenka Džaltu, župnika župe Sv. Ivana Krstitelja Uzdol.

U 15:00 sati Nadbiskup je primio đakone Franjevačke provincije BS.

U 16:00 Nadbiskup je primio dr. don Šimu Maršića, profesora na KBF-u i ravnatelja NCM "Ivan Pavao II".

U 17:30 sati Nadbiskup je u bogosloviji predvodio Svetu misu za pokojne profesore i odgojitelje.

Od 19:00 sati Nadbiskup je bio na prijemu u Veleposlanstvu RH u BiH.

27. lipnja 2014.

U 10:30 Nadbiskup je predvodio Svetu misu u katedrali, a nakon euharistijskoga slavlja ručao u katedralnom župnom uredu.

U 14:00 sati Nadbiskup je primio don Marka Jukića, župnoga vikara u župi Uznesenja BDM na Stupu.

U 15:00 sati Nadbiskup je primio vlč. dr. fra Danimira Pezera, meštra u franjevačkoj bogosloviji.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Antu Vrhovca, bogoslova.

U 17:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Marka Mikića, vicerektora u bogosloviji.

28. lipnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu Misu i podijelio Potvrdu u župi Presvetoga Srca Isusova Čajdraš.

29. lipnja 2014.

U 10:30 Nadbiskup je predvodio Svetu misu i podijelio sakrament Svetoga reda prezbiterata u sarajevskoj katedrali. Za svećenike je zaredio šestoricu kandidata Vrhbosanske nadbiskupije i trojicu kandidata Franjevačke provincije BS.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio mr. don Željka Marića, rektora sjemeništa "Petar Barbarić" u Travniku i ravnatelja istoimenoga KŠC-a.

U 17:00 sati Nadbiskup je primio mr. don Josipa Kneževića, doktoranta na studiju u Rimu.

1. srpnja 2014.

U 08:30 Nadbiskup je primio don Ivana Štironju, ravnatelja Papinskih misijskih djela Bosne i Hercegovine.

U 11:00 sati Nadbiskupa je posjetio vlč. fra Lovro Gavran, provincijal Franjevačke provincije BS.

U 12:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Adnana Jašarevića, studenta na KBF-u u Sarajevu.

U 14:30 Nadbiskup je primio don Žarka Vujicu, župnika župe Presvetoga Trojstva u Novom Travniku.

U 15:00 sati Nadbiskup je primio don Jošta Mezega, novozaređenoga svećenika VN.

U 15:30 Nadbiskup je primio don Fabijana Stanušića, ravnatelja Svećeničkoga doma VN u Sarajevu.

U 17:00 sati Nadbiskup je primio gospodičnu mr. Sandu Smoljo, doktoranticu na studiju u Rimu.

2. srpnja 2014.

U 08:00 sati Nadbiskup je primio don Miroslava Čavara, župnika župe Uznesenja BDM na Stupu i direktora "Katoličkoga tjednika".

U 19:00 sati Nadbiskup je primio don Marka Jukića, župnog vikara u župi Uznesenja BDM na Stupu.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio don Pavu Šekeriju, župnika katedralne župe Presvetoga Srca Isusova u Sarajevu.

U 14:00 sati Nadbiskup je blagoslovio kamen temeljac nove tvornice u Kreševu.

3. srpnja 2014.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Ivu Tomića, župnika župe Sv. Josipa u Tesliću.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio p. Krešimira Djakovića, DI, župnika župe Sv. Ignacija Lojole na Grbavici u Sarajevu.

U 15:30 Nadbiskup je primio vlč. Antu Čosića, župnika i upravitelja svetišta Uznesenja BDM Komušina.

U 17:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Duška Tomića, odvjetnika.

4. srpnja 2014.

U 09:00 Nadbiskup je primio vlč. Josipa Senjaka, župnika župe Sv. Vida Vidovice.

U 18:00 sati Nadbiskupa je posjetio msgr. Luigi Pezzuto, apostolski nuncij u BiH.

5. srpnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u bogoslovnoj crkvi Svetih Ćirila i Metoda u Sarajevu.

U 14:30 Nadbiskup je primio don Ivana Karaču, župnoga vikara u katedralnoj župi Presvetoga Srca Isusova u Sarajevu.

U 18:00 sati Nadbiskup je pohodio samostan sestara karmelićanki na Stupu.

6. srpnja 2014.

U 10:30 Nadbiskup je predvodio Svetu misu u katedrali.

U 12:30 Nadbiskup je posjetio nuncija msgr. Luigia Pezzuta u Nuncijaturi.

7. srpnja 2014.

U 09:00 Nadbiskup se susreo s kanonikom msgr. dr. Pavom Jurišićem, dekanom KBF-a u Sarajevu.

U 10:30 Nadbiskupa je posjetio vlč. dr. Michele Capasso, rektor bogoslovije u Vogošći.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Iliju Ivoša, župnika župe Sv. Ilije Proroka na Rostovu i vlč. Tadiju Ivoša, župnika župe Prečistoga Srca Marijina Skopaljska Gračanica.

U 18:00 sati Nadbiskup je, zajedno s hrvatskim misionarima, slavio Svetu misu u katedrali.

U 19:00 sati Nadbiskup je bio na prijemu u Nuncijaturi, a nakon toga u Bogosloviji je večerao s misionarima.

8. srpnja 2014.

U 09:00 sati Nadbiskup je pohodio Bogosloviju, gdje je povodom susreta hrvatskih misionara u Sarajevu sudjelovao na radnom susretu.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio predstavnike Caritasa iz biskupije Graz u Austriji.

U 14:00 sati Nadbiskupa su posjetili prof. dr. Esmir Ganić i grupa studenata s Američkog sveučilišta u BiH.

9. srpnja 2014.

Nadbiskup je tijekom dana, zajedno s hrvatskim misionarima, pohodio Goražde i mjesto stradanja blaženih Drinskih mučenica, gdje su slavili Svetu misu. U 12:00 sati posjetili su načelnika općine Goražde gosp. Muhameda Ramovića. Ostatak dana u istom društvu Nadbiskup je proveo u župi Sv. Josipa Radnika na Palama.

10. srpnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je, zajedno s misionarima, slavio Svetu misu u sjemenišnoj crkvi Sv. Alojzija Gonzage u Travniku.

U 17:30 Nadbiskup je primio s. M. Admiratu Lučić, provincijalku sarajevske provincije sestara SMI.

11. srpnja 2014.

U 08:30 Nadbiskup je primio vlč. Zlatka Ivkića, župnika župe Sv. Ante Padovanskoga u Žepču.

U 09:15 Nadbiskup je primio vlč. Marka Mikića, vicerektora u bogosloviji.

U 09:30 Nadbiskup je primio vlč. Vladu Jagustina, župnika župe Marije pomoćnice kršćana Globarica.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio gosp. mr. Man Hee Lee-a, predstavnika HWPL-a (The Heavenly Culture, World Peace, Restoration of Light) međunarodne nevladine organizacije za promicanje kulture mira.

U 18:00 sati Nadbiskup je pohodio župu Sv. Ivana Krstitelja u Tarčinu.

12. srpnja 2014.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio predstavnike Nacionalnog sindikata policije Republike Hrvatske iz Vukovara.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio gosp. Miju Matanovića, zastupnika u Federalnom parlamentu.

13. srpnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je posvetio župnu crkvu Sv. Leopolda Bogdana Mandića na Brijesću u Sarajevu.

Poslijepodne Nadbiskup je otputovao u Banju Luku.

14. srpnja 2014.

Nadbiskup je otputovao u Petrinju.

15. srpnja 2014.

U 10:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u banjolučkoj katedrali Sv. Bonaventure.

U 16:30 Nadbiskup je pohodio samostan na Petrićevcu.

U 20:00 sati Nadbiskup je pogledao dramski prikaz o Bl. Majci Tereziji.

16. srpnja 2014.

U 08:30 Nadbiskup je primio predstavnike Caritasa iz Italije.

U 09:00 sati u Banjoj Luci je započelo 61. redovno zasjedanje Biskupske konferencije BiH. Na zasjedanju je sudjelovao i Nadbiskup.

U 19:00 sati Nadbiskup je sudjelovao na predstavljanju zbornika u čast 25. godina biskupske službe msgr. dr. Franje Komarice.

17. srpnja 2014.

Nadbiskup je sudjelovao na zasjedanju BK BiH u Banjoj Luci.

U popodnevnim satima Nadbiskup je pohodio sjemenište "Petar Barbarić" u Travniku.

18. srpnja 2014.

U 10:45 Nadbiskup je primio vlč. Vladu Vrepca, novozaređenog svećenika VN.

U 15:00 sati Nadbiskup je pohodio župu Sv. Ignacija Lojole na Grbavici.

U 17:00 sati Nadbiskup je pohodio Nadbiskupijski centar za pastoral mladih "Ivan Pavao II."

U 18:15 Nadbiskup je pohodio Svećenički dom VN u Stadlerovoj ulici.

19. srpnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je tijekom Svete mise posvetio župnu crkvu Sv. Ilije Proroka u Bosanskom Brodu.

20. srpnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u župi banjolučke biskupije Marija Zvijezda na groblju u Priječanima.

22. srpnja 2014.

U 09:00 sati Nadbiskup je primio dr. don Mirka Šimića, ravnatelja Caritasa VN.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Fra-

nju Tomića, svećenika VN.

U 16:00 sati Nadbiskupa je posjetio vlč. dr. Michele Capasso, rektor bogoslovije u Vogošći.

Navečer je Nadbiskup primio msgr. Andreja Glavana, biskupa slovenske biskupije Novo Mesto i direktora Caritasa u Sloveniji.

25. srpnja 2014.

U 10:00 sati, na oproštajni posjet Nadbiskupu prigodom završetka diplomatske misije u BiH, stigla je njemačka veleposlanica u BiH njezina ekselencija gđa Ulrike Maria Knotz.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio skupinu skauta iz župe Sv. Alojzija Gonzage, talijanske biskupije Reggio Emilia Guastalla.

U 12:00 Nadbiskupa je posjetio prof. Franjo Marić.

U 13:00 Nadbiskup je u službu uveo novoga osobnog tajnika i bilježnika don Branka Jurića.

U 14:30 Nadbiskup je primio vlč. fra Juru Perića, župnika župe Sv. Franje Asiškoga u Rumbocima.

U 15:30 Nadbiskup je primio gosp. Tomislava Tomića, bogoslova.

U 17:00 Nadbiskup je otputovao u toliški samostan na konak.

26. srpnja 2014.

U 10:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u župi Sv. Ane u Domaljevcu. Bilo je to slavlje patrona i 150. obljetnice župe, a uz to Nadbiskup je podijelio sakramente Potvrde, Prve Svete Pričesti i krštenja.

U 19:00 sati Nadbiskup je sudjelovao na proslavi *Dana pobjede i sjećanja* u Donjim Rujanima u župi Banjolučke biskupije Sv. Ane Lištani, gdje je predvodio Svetu misu.

27. srpnja 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu ispred župne crkve u Lištanima.

28. srpnja 2014.

U 11:00 sati Nadiskup je sudjelovao na tiskovnoj konferenciji u Ordinarijatu. Tema konferencije bila je mjuzikl "Streetlight" u organizaciji NCM "Ivan Pavao II" i međunarodne glazbene skupine Gen Rosso.

U 14:30 Nadbiskup je primio gđu Dariu Krstičević, predstojnicu državnog ureda RH za Hrvate izvan RH i njegovu ekselenciju gosp. Ivana Del Vechia, veleposlanika RH u BiH.

19:00 sati Nadbiskup je sudjelovao na Bajramskom prijemu kod reisa mr. Huseina ef. Kavazovića.

29. srpnja 2014.

Nadbiskup je pohodio sjemeništarce na Ljetnim kolonijama u župi Sv. Leopolda Bogdana Mandića u Dragunji, gdje je u 11:00 sati predvodio Svetu misu u župnoj crkvi. Nakon Svete mise Nadbiskup je imao razgovore sa svakim sjemeništarcom pojedinačno.

30. srpnja 2014.

U jutarnjim satima Nadbiskup je dovršio pojedinačne razgovore sa svakim sjemeništarcom, a nakon toga zajedno s njima pohodio je selo Straža, gdje je u filijalnoj crkvi u 11:00 sati predvodio Svetu misu.

U 17:00 Nadbiskup je u Ordinarijatu primio vlč. fra Nikolu Pašalića, franjevca Hercegovačke provincije na službi u New Yorku, te vlč. fra Jozu Marinčića, definitora i ekonoma Franjevačke provincije BS.

31. srpnja 2014.

U 10:00 Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Karatovića, župnika župe Sv. Leopolda Bogdana Mandića na Briješću.

U 11:00 Nadbiskup je primio vlč. Mladena Kalfića, župnika župe Sv. Jakova Markijskoga u Deževicama.

U 11:30 Nadbiskup je primio četvoricu talijanskih studenata.

U 15:30 Nadbiskup je primio gosp. Igora Pejića, tajnika u državnom Ministarstvu komunikacija i prometa.

U 18:30 Nadbiskup je pohodio Nadbiskupijski centar za pastoral mladih "Ivan Pavao II." u Sarajevu, povodom otkrivanja spomenika miru, te mjuzikla "Streetlight" u izvedbi međunarodne glazbene skupine Gen Rosso.

1. kolovoza 2014.

U 10:00 sati Nadbiskupa su u Ordinarijatu posjetili dobročinitelji gđa Ernestina Bergamaschi i dio njene obitelji.

U 15:00 sati Nadbiskup je posjetio don Josipa Jelića, župnika u župi Sv. Leopolda Bogdana Mandića u Maglaju.

U 18:00 Nadbiskup je predvodio Svetu misu u župi Gospe od anđela u Gornjoj Tramošnici.

2. kolovoza 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je tijekom Svete mise blagoslovio kamen temeljac župne crkve Sv. Ignacija Lojolskog na Grbavici.

U popodnevrim satima Nadbiskup se uputio u Hercegovinu.

3. kolovoza 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu Misu u župi Mostarsko-duvanjske biskupije Svetoga Stjepana Prvomučenika u Čerinu.

U 16:00 sati Nadbiskup je posjetio vlč. fra Nikolu Pašalića, franjevca Hercegovačke provincije na službi u New Yorku, u njegovoj rodnoj kući u Šuici.

4. kolovoza 2014.

U 09:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Ivana Ravlića, župnika župe Prečistoga Srca Marijina u Posavskoj Mahali.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio s. M. Blanku Jeličić, milosrdnicu na službi u Žepču.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio vlč. fra Ivana Marića, župnika župe Uznesenja BDM Koraće.

U podne Nadbiskup je primio don Antu Stjepanovića, svećenika Porečko-pulske biskupije i p. Matu Anića, DI.

U 15:00 sati Nadbiskup je primio predstavnika Islamskoga vrhovnog vijeća Iraka za zemlje Balkana gospodina Ali-Al Baldawi-a, koji ga je pozvao u službeni posjet Iraku.

U 16:00 sati Nadbiskup je primio umjetnika gosp. Hrvoja Urumovića.

5. kolovoza 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio dr. don Maria Bernadića, profesora na KBF-u u Sarajevu i tajnika Sinode VN.

U 11:30 sati Nadbiskup je primio msgr. Luku Kesedžića, ekonomu VN i msgr. mr. Luku Tunjića, generalnoga vikara VN.

6. kolovoza 2014.

U 08:00 sati Nadbiskupa je posjetio don Dorian Carraro, svećenik talijanske nadbiskupije Siena i gosp. Sandro Mulinacci, dvogodišnji volonter humanitarac u domovinskom ratu u Hrvatskoj i BiH.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio preč. Iliju Orkića, kancelara VN.

U 12:00 sati Nadbiskup je primio gospođu Ivanu Jugo, djelatnicu ateljea umjetnika gosp. Safeta Zeca.

U 14:30 sati Nadbiskup je posjetio dr. don Mirka Šimića, ravnatelja Caritasu VN.

U 16:15 Nadbiskupa je posjetio vlč. fra Lovro Gavran, provincijal Franjevačke provincije BS.

U 18:00 sati Nadbiskup je primio don Marijka Filipovića, župnika župe Sv. Mihaela ark-

andela Kopanice.

7. kolovoza 2014.

U 10:00 sati Nadbiskup je dao intervju za novinare iz Pakistana i SAD-a.

U 13:00 sati Nadbiskup je otputovao u župu Sv. Ante Padovanskog Gornja Močila - Sijekovac, gdje je u 16:30 u župnom uredu primio gospođu Ivanu Škrobo iz Zagreba.

U 17:00 sati Nadbiskup je u župnoj crkvi Sv. Ante slavio Svetu misu s okupljenim župljanima i volonterima katoličke udruge AMSA (Associazione Missionaria di Sant'Agabio) iz talijanskog grada Novara.

U 20:00 sati Nadbiskup je održao jednosatni sastanak s volonterima.

8. kolovoza 2014.

U 10:30 Nadbiskup je predvodio Svetu misu u župi i svetištu Đakovačko-osječke nadbiskupije Gospe od brze pomoći u Slavonском Brodu.

U 19:00 sati Nadbiskup je u Ordinarijatu primio gosp. Duška Tomića, odvjetnika.

9. kolovoza 2014.

Nadbiskup je u 11:00 sati predvodio Svetu misu u župi Bezgrešnog začeca BDM Crkvice u Zenici. Bila je to 100. obljetnica izgradnje župne crkve.

10. kolovoza 2014.

U 11:00 Nadbiskup je tijekom Svete mise posvetio novu župnu crkvu Sv. Josipa u Rankovićima.

U 18:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u župi Uznesenja BDM Koraće.

11. kolovoza 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu ispred samostana sestara klarisa u Brestovskom.

U 17:00 sati Nadbiskup je primio gosp. dr. Milenka Bernadića, sveučilišnog profesora.

U 18:00 sati Nadbiskup je u katedrali predvodio Svetu misu za svojega prethodnika pokojnoga nadbiskupa i metropolita dr. Marka Jozinovića.

12. kolovoza 2014.

U 09:00 sati Nadbiskup je u bogoslovnoj crkvi Svetih Ćirila i Metoda slavio Svetu misu zadušnicu za pokojnoga svećenika i profesora vlč. dr. Tomislava Jozića.

U 11:00 sati Nadbiskup je u samostanskoj crkvi Svetoga Ante na Bistriku slavio Svetu

misu zadušnicu za pokojnoga svećenika i profesora vlč. dr. fra Luku Markešića.

13. kolovoza 2014.

U 09:00 sati Nadbiskup je primio msgr. Luku Kesedžića, ekonoma VN.

U 16:00 sati Nadbiskup je u župnoj crkvi Svetoga Ivana Krstitelja u Kraljevoj Sutjesci slavio Svetu misu zadušnicu za pokojnoga svećenika vlč. fra Bernardina Matića.

U 19:30 sati Nadbiskup je posjetio samostan sestara karmelićanki na Stupu.

14. kolovoza 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio don Marijana Marijanovića, župnika župe Sv. Petra i Pavla Kakanj.

U 18:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu vigiliju u svetištu i župi Uznesenja BDM u Komušini.

15. kolovoza 2014.

U 19:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u svetištu i župi Uznesenja BDM na Stupu u Sarajevu.

16. kolovoza 2014.

U 10:30 Nadbiskup je primio gđu mr. sc. Goranu Roso, odvjetnicu iz Splita.

U 15:00 sati Nadbiskup je primio grupu biciklista hodočasnika iz talijanskoga grada Piacenze.

U 16:30 sati Nadbiskup je primio s. M. Veru Čadak iz Münchena.

17. kolovoza 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je tijekom Svete mise posvetio oltar stogodišnje župne crkve Sv. Josipa u Zavidovićima.

U 18:00 sati Nadbiskup je pohodio bogoslove na Ljetnim kolonijama u župi Imena Marijina u Gromiljaku.

18. kolovoza 2014.

Nadbiskup je zajedno s bogoslovima i odgojiteljima pohodio samostan i župu Duha Svetoga u Fojnici, te župu Gospe Snježne u Deževicama. U 18:00 sati slavio je Svetu misu u župnoj crkvi u Gromiljaku.

19. kolovoza 2014.

Nadbiskup je zajedno s bogoslovima i odgojiteljima pohodio samostan sestara klarisa u Brestovskom, gdje je u 08:30 predvodio Svetu misu. Nakon Svete mise Nadbiskup je s bogoslovima pohodio samostan i župu Uznesenja BDM u Kreševu.

U 16:00 sati Nadbiskup je u samostanskoj i župnoj crkvi Duha Svetoga u Fojnici slavio Svetu misu zadušnicu za pokojnoga svećenika vlč. fra Ivicu Alilovića.

20. kolovoza 2014.

U 09:00 sati Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Karatovića, župnika župe Sv. Leopolda Bogdana Mandića na Briješću.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio dr. don Šimu Maršića, profesora na KBF-u i ravnatelja NCM "Ivan Pavao II".

U 11:30 Nadbiskup je primio msgr. Petra Jukića, umirovljenoga svećenika VN.

U 12:00 sati Nadbiskup je primio don Marina Marića, vicekancelara VN.

U 12:15 Nadbiskup je primio don Franju Ivandića, župnika župe Sv. Ivana Krstitelja Lug-Brankovići.

U 15:00 sati Nadbiskup je s ekonomom nadbiskupije primio gosp. Franju Milasa, poduzetnika.

21. kolovoza 2014.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio don Jošta Mezega, svećenika VN.

U 11:00 sati Nadbiskup je primio arhitekta gosp. Juru Pranjića, koji je predstavio idejno rješenje kapelice Blaženih Drinskih mučenica u Goraždu.

U 14:30 Nadbiskup je primio mr. don Tomu Mlakića, pročelnika Katehetskoga ureda VN.

U 15:30 Nadbiskup je primio don Marka Jukića, ekonoma sjemeništa "Petar Barbarić" u Travniku.

22. kolovoza 2014.

U 09:30 Nadbiskup je primio gosp. Josipa Šumana iz Viteza.

U 10:00 sati Nadbiskup je primio don Alberta Zornadu, tajnika u Apostolskoj nuncijaturi u BiH.

U 15:00 sati Nadbiskup je primio don Ivana Raku i trojicu bogoslova iz Njemačke.

23. kolovoza 2014.

U 08:30 Nadbiskup je primio msgr. Alberta Sylvania, biskupa talijanske biskupije Volterra u pratnji msgr. Renze Chesia, direktora biskupijskoga Caritasa i vjernika suradnika Caritasa.

U 09:45 Nadbiskup je primio vlč. Željka Čturića, upravitelja župe Svetoga Dominika u Goraždu i generalnog vikara Vojnog ordinarijata u BiH.

U 15:00 sati Nadbiskup je posjetio župu Svetoga Josipa Radnika na Palama, a potom pošao na šetnju vrhovima Jahorine.

24. kolovoza 2014.

Nadbiskup je u jutarnjim satima posjetio sjemenište "Petar Barbarić" u Travniku, a poslijepodne pošao na šetnju vrhovima Vlašića.

25. kolovoza 2014.

Nadbiskup je od 09:00 do 12:00 sati imao sastanak s novom odgojiteljskom ekipom u malom sjemeništu.

26. kolovoza 2014.

Nadbiskup je sudjelovao na susretu svoje generacije sjemeništara (1961.) u sjemeništu "Petar Barbarić" u Travniku. Poslijepodne su zajedno posjetili župe Uzašašća Gospodinova i Presvetoga Trojstva u Novom Travniku, župu Svetoga Josipa u Rankovićima, te starački dom u Vitezu kojega vode sestre SMI.

27. kolovoza 2014.

Nadbiskup je sudjelovao na susretu svoje generacije sjemeništara.

28. kolovoza 2014.

U 08:00 sati Nadbiskup je primio grupu studenata iz Italije.

29. kolovoza 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u župi Mučeništva Svetoga Ivana Krstitelja u Odžaku.

U 16:00 sati Nadbiskup je posjetio župu Presvetoga Srca Isusova u Doboju i razgovarao sa župnikom vlč. Perom Iljkićem.

30. kolovoza 2014.

Od 10:00 sati Nadbiskup je u Bogosloviji sudjelovao na XVIII. Katehetskom danu VN, a od 13:00 sati slavio je Svetu misu sa sudionicima.

31. kolovoza 2014.

U 11:00 sati Nadbiskup je predvodio Svetu misu u katedrali. Bila je to 50. obljetnica svećeništva msgr. Petra Jukića, vlč. Josipa Glavaša i vlč. Antona Piličića.

U 12:30 Nadbiskup je obišao gradilište buduće Nadbiskupske rezidencije u Stadlerovoj ulici.

Od 15:00 sati Nadbiskup je boravio na Palama, gdje je razgovarao s katedralnim župnikom vlč. Markom Majstorovićem.

Kroniku zabilježili: don Slaviša Stavnjak i don Branko Jurić

Nadbiskupsko sjemenište „Petar Barbarić“ – Travnik

Popis sjemeništara 2014./2015. god.

R.	BR.	IME I PREZIME	ŽUPA	NAD/BIS.
I.	1.	Ilija Bilanović	Glamoč	BL
	2.	Andrej Džajić	Humac	MO
	3.	Ivan Jelić	Rama-Ščit	SA
	4.	Antonio Jurič	Kupres	SA
	5.	Marko Juričić	Prozor	SA
	6.	Toni Kolakušić	Uzdol	SA
	7.	Marko Ljubić	Uzdol	SA
	8.	Mladen Šušnjara	Busovača	SA
II.	1.	Ivan Andrić	Vukanovići	SA
	2.	Mato Babić	Prozor	SA
	3.	Dragan Brekalo	Derventa	SA
	4.	Tomislav Ćurić	Prozor	SA
	5.	Josip Landeka	Posušje	MO
	6.	Antonijo Pavličević	Prozor	SA
	7.	Ivan Rajič	Uzdol	SA
	8.	Josip Stojanović	Uzdol	SA
	9.	Josip Škarica	Prozor	SA
	10.	Zvonimir Šuker	Lištani	BL
	11.	Ivan Vlajčić	Prozor	SA

III.	1.	David Bebek	Šipovača –Vojnići	MO
	2.	Josip Bojić	Glavice	SA
	3.	Ante Čališ	Prozor	SA
	4.	Danijel Dedić	Prozor	SA
	5.	Ante Grubeša	Prozor	SA
	6.	Matej Jurčević	Glavice	SA
	7.	Ilija Jurić	Prozor	SA
	8.	Bruno Mišić	Prozor	SA
	9.	Josip Papak	Prozor	SA
	10.	Matej Škarica	Prozor	SA
IV.	1.	Branimir Bevanda	Mostar – Sv. Matej	MO
	2.	Nikola Bevanda	Bos. Grahovo	BL
	3.	Zvonimir Kosić	Oštra Luka–Bok	SA
	4.	Josip Marković	Lug–Brankovići	SA
	5.	Domagoj Matijević	Globarica	SA
	6.	Ivan Matijević	Globarica	SA
	7.	Ivan Mijač	Zenica – Sv. Josip	SA
	8.	Vinko Nenadić	Vinjani	MO
	9.	Marin Polić	Vinjani	MO
	10.	Tomislav Rajič	Jablanica	MO
	11.	Mato Samardžić	Vinjani	MO
	12.	Dario Vukančić	Gromiljak	SA
	13.	Josip Zeman	Vareš	BL

UKUPNO 42 sjemeništara
Vrhbosanskih 30
Mostarskih 8
Banjolučkih 4

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

ŽUPA SVETOG JOSIPA
Rankovići

POVELJA

U Ime Presvetog Trojstva:
Oca, Sina i Duha Svetoga!

Za: pontifikata pape Franje, Nadbiskupa
Vrhbosanskoga Vinka kardinala Puljića,
Župnika Jure Gavranića, župljani župe
svetog Josipa uz pomoć dobročinitelja,
izgradiše ovu novu crkvu svetog Josipa u
Rankovićima.

03.11.2008. zakopani su temelji nove
crkve.

19.03.2009. kamen temeljac je blagoslovio
Nadbiskup vrhbosanski Vinko Puljić.

19.03.2012. crkvu je blagoslovio mons.
Pavo Jurišić, dekan KBF-a.

U oltar su ugrađeni moći sv. Mučenika
Benigna i Konstancija.

CRKVU POSVETI 10.08.2014.
VINKO kardinal PULJIĆ

Božo Željčić
Božo Željčić

Martin Banović
Martin Banović

Marko Krišto
Marko Krišto

Božo Željčić
Božo Željčić

Vinko kardinal Puljić
Vinko kardinal Puljić

Jure Gavranić
Jure Gavranić, župnik

Vrhbosanska Nadbiskupija = Sarajevo
 Župa «Svetog Leopolda Bogdana Mandića» Brijesće

Povelja

O Posveti Župne Crkve i Oltara

Na slavu i čast Presvetog Trojstva, a pod zaštitom svetog Leopolda Bogdana Mandića, župljani župe Brijesće 1991. godine sa svojim župnikom vlč. Durom Živkovićem započehše izgradnju nove crkve, koju i izgradiše 2012. godine sa župnikom vlč. Perom Brajskom.

Providnošću i Milošću Božjom za Pontifikata pape Franje, za Ordinarija Vrhbosanskog Binka kardinala Puljića i upravljanja župom vlč. Miroslava Karatovića obilježavajući tridesetu godišnjicu od osnutka župe, crkvu

Posveti
 13. srpnja godine Gospodnje 2014.
 Nadbiskup Binko kardinal Puljić i u
 oltar ugradi moći svetog
 Vinzenza Marie Strambia.

Miroslav Karatović

Župnik, Miroslav Karatović

Rum crkve, Anto Bošnjak

Posvetitelj,
 Binko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski

NADBISKUPIJA VRHBOSANSKA – SARAJEVO
 ŽUPA SVETOG ILIJE PROROKA
 Bosanski Brod

POVELJA

O POSVETI ŽUPNE CRKVE

U IME PRESVETOGA TROJSTVA
 ZA PONTIFIKATA PAPE FRANJE
 ORDINARIJA VINKA KARDINALA PULJIĆA
 ŽUPNIKA VLČ. PAVE BRAJINOVIĆA

POSVETI

VINKO KARDINAL PULJIĆ NADBISKUP VRHBOSANSKI
 19. SRPNJA 2014. GODINE

U oltar crkve stavljene moći blaženog Ivana Merca
 1864 župa osnovana
 1992 do temelja u ratu porušena
 1998 darovima dobrotvora iz temelja obnovljena

Za izgradnju ove crkve posebno su zaslužni:

- * Župljani ove crkve
- * Prvi poslijeratni župnik vlč. gosp. Robert Ružić
- * Kum temelja Dragan Čović
- * naš župljanin Davor Čordaš

Vinko kardinal Puljić
 msgr. Vinko kardinal Puljić

Pavao Brajinović
 vlč. Pavao Brajinović, župnik

KUMOVI CRKVE

gosp. Dragan Čović

Davor Čordaš
 gosp. Davor Čordaš

Tanja Bubalo
 g-đica Tanja Bubalo

Rudo Bilić
 gosp. Rudo Bilić

**U Ime Presvetog Trojstva, na čast sv. Josipu
i na spasenje vjernicima u Župi sv. Josipa u Zavidovićima!**

Župa je utemeljena 17. srpnja 1902. godine.

Župnu crkvu, koja je izgrađena 1914. godine, posveti nadbiskup Ivan Ev. Šarić.

Prigodom proslave stote obljetnice izgradnje župne crkve - u 2014. godini,

za pontifikata pape Franje,

dok je nadbiskupijom upravljao nadbiskup Vinko kardinal Puljić,

uraden je kameni oltar, krstionica i ambon.

Za vrijeme misnog slavlja, ugradivši moći bl. Alojzija kardinala Stepinca,

oltar posveti nadbiskup Vinko kardinal Puljić,

17. kolovoza 2014. godine, uz nazočnost župnika Mire Bešlića,

svećenika i župljana Župe Zavidovići te brojnih vjernika žepackog kraja.

Oltar darovaše vjernici Župe sv. Josipa u Zavidovićima.

Miro Bešlić
Viš. Miro Bešlić, župnik

Vinko kardinal Puljić
Vinko kardinal Puljić, nadbiskup

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA
 ŽUPA SV. IGNACIJA LOJOLSKOG
 GRBAVICA - SARAJEVO

POVELJA

**U IME PRESVETOG TROJSTVA
 OCA, SINA I DUHA SVETOGA !
 AMEN.**

Na blagdan Blažene Djevice Marije od Anđela, 02. kolovoza, godine Gospodnje 2014., druge godine papinstva svetog oca pape Franje, dok je Vrhbosanskom nadbiskupijom upravljao uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, a Hrvatskom Pokrajinom Družbe Isusove mnogo poštovani p. Ante Tustonjić, te župom sv. Ignacija Lojolskog na Grbavici župnik p. Krešimir Djaković, župljani ove župe i mnogi dobročinitelji iz domovine i inozemstva podigoše ovu novu župnu crkvu sv. Ignacija Lojolskog u ulici Hercegovčka 1 B.

19.10.2013. Zakopani temelji crkve i pastoralnog centra sv. Ignacija Lojolskog.

02.08.2014. Pod svetom misom u 11,00 sati blagoslovio temelje crkve i pastoralnog centra sv. Ignacija Lojolskog uzoriti gospodin VINKO kard. PULJIĆ nadbiskup i metropolit vrhbosanski.

Provincijal

p. Ante Tustonjić, SJ
 p. Ante Tustonjić, SJ

Župnik

p. Krešimir Djaković
 p. Krešimir Djaković, SJ

Nadbiskup

Vinko kard. Puljić

Uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić
 nadbiskup i metropolit vrhbosanski

Propovijed kardinala Puljića na Misi za mir u sarajevskoj crkvi sv. Ćirila i Metoda

PRILOZI

Sarajevska crkva posvećena slavenskim apostolima i suzaštitnicima Europe sv. Ćirilu i Metodiju, koja se nalazi u sklopu zdanja Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa, proslavila je, 5. srpnja 2014. svoj patron. Ovim Misnim slavljem na osobit način molilo se za mir u Bosni i Hercegovini i u svijetu uz tužno sjećanje na sarajevski atentat prije stotinu godina koji je bio povod za prvi svjetski rat. Ujedno se molilo za sve žrtve prvog svjetskog i svih drugih ratova krvavog dvadesetog stoljeća. Svečanu Euharistiju slavio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić. Propovijed kardinala Puljića prenosi-mo u cijelosti:

**Dragi apostolski nuncije,
draga braćo misnici,
poštovane časne sestre, bogoslovi,
draga braćo i sestre!**

Kao što sam na početku Mise rekao, danas obilježavamo tri spomena: svetkovinu sv. Ćirila i Metodija, zaštitnika ove crkve i apostola slavenskih naroda i suzaštitnika Europe. Moravski knez Rastislav 863. godine zamolio je misionare iz dalekog Bizanta koji će biti vješti slavenskom jeziku kako bi spasio identitet slavenskih naroda. Postojala je opasnost da kroz evangelizaciju u te krajeve dođe i germanizacija. Zato je htio da dođu misionari koji znaju slavenske jezike. Za tu misiju određena su dva brata: stariji Metodije i mlađi Konstantin, rodnom iz Soluna, sinovi carskog činovnika Leona. Konstantin je bio u Metodijevoj pratnji na jednom putovanju Kazarima na Crno More koje je bilo više političke nego vjerske naravi. Tamo su pronašli moći pape mučenika sv. Klementa, trećeg nasljednika sv. Petra. Ponijeli su te moći sa sobom.

Misija svete braće u Moravskoj započela je 863. godine. Sa sobom su ponijeli dijelove Svetog Pisma i neke bogoslužne knjige već prevedene na slavenski jezik i pisane na glagoljici. Budući da su propovijedali i vršili bogoslužje na narodnom jeziku, postizali su veliki uspj-

eh. Tada je vladalo mišljenje da su samo tri jezika sveta: hebrejski, grčki i latinski. Zato su odmah bavorski biskupi reagirali optužbom u Rim da ova dvojica braće slave bogoslužje na barbarskom jeziku. Dvojica braće uputili su se u Rim i ponijeli moći sv. Klementa. Dok su putovali, umro je papa Nikola I. te ih je dočekao njegov nasljednik Hadrijan II. Svečano su dočekani radi moćiju koji su nosili sa sobom, a papa je odobrio njihov rad i jezik u bogoslužju. Vidjevši da mu život ide kraju, Konstantin se zamonašio i uzeo ime Ćiril. Umro je 14. veljače 869. u 42. godini života. Bilo je puno upitnika u vezi s mjestom njegove sahrane, a na molbu sv. Metoda odobreno je da bude sahranjen u crkvi sv. Klementa gdje su pohranjene moći ovog svetog pape.

Nakon Ćirilove smrti, Metod se vratio k Slavenima kao papin legat u Panoniju i Moravsku. Doživio je velike smetnje pa je ostao u Panoniji. Je li Sirmium bio njegovo sjedište, to prepuštam povjesničarima. Nakon zatvora i velikih smetnji u obavljanju službe, Metod umire na cvjetnu nedjelju 885. godine, a pokopan je u Velehradu. Kada sam posjetio Velehrad, saznao sam da su u tijeku ispitivanja o točnom mjestu gdje se nalazi grob svetog Metod.

Malo ću reflektirati na ovu dvojicu svetaca. Čovjek se divi njihovoj ljubavi prema Kristu, Crkvi, spasu duša. Oni nadilaze granice pripadnosti svome narodu i idu drugim narodima. To je evangelizatorski misijski duh koji u zadnje vrijeme kao da sve više zamire. Sveti Ćiril i Metod sve podvrgavaju spasu duša nasuprot današnjem mentalitetu. Nismo imuni na svjetski duh kojem je mjerilo: korist, ugoda i navezanost na svoj kraj. Čovjek se divi njihovoj vjernosti Crkvi unatoč intrigama i politici. Uvijek je politika htjela manipulirati vjerskim osjećajima. I danas smo svjedoci toga. Oni su sve to nadišli i ostali vjerni Crkvi. Zadivljuje njihovo izgaranje sve do smrti. Nisu posustali naviještati evanđelje. Moleći njihov zagovor, želimo se ugledati u njih.

Želim se osvrnuti i na završetak godine studija i odgoja u bogosloviji te polazak bogoslo-

va na ljetni odmor, ali i na svjedočenje osobnim životom. Na završetku je još godina formacije. Redovito se na kraju pravi analiza proteklog razdoblja, ali i daje vizija za vrijeme koje dolazi. Svatko može vidjeti u svom osobnom i na zajedničkom životu, koliko se ulagalo i s koliko uspjeha. Sve je zapravo u službi formacije budućih svećenika: i profesori, i odgojitelji, i ova institucija služe formaciji budućih svećenika. Vidjeli smo kako su se ova dvojica svećenika pripremila davati se u službi evangelizacije. I ova kuća sprema osobe upravo za to. Prevažno je biti zreo čovjek i to čovjek vjere, oduševljen u zvanju i potkovan u znanju. Takvi su bili braća Ćiril i Metod.

Dragi bogoslovi, pred vama je ovo ljeto koje će pokazati kolika je vaša zrelost, kolika je identifikacija sa zvanjem – biti svećenik. Ovog ljeta će se pokazati, koliko si čovjek vjere, molitve, rada, ljudskosti, oduševljenja na putu prema svećeništvu. Zahvaljujem svima koji su iskreno surađivali; iskreno zahvaljujem svima koji su ulagali svoje sposobnosti na vašem putu zrenja prema svećeništvu.

A sada treća točka na koju želim staviti naglasak. Sto godina nakon atentata u Sarajevu te krvavog minulog stoljeća, ne smijemo posustati moliti za mir i ne smijemo prestati vjerovati u mogućnost mira. Živimo u gradu u kojem je zaiskrila varnica te započeo prvi svjetski rat atentatom 28. lipnja 1914. Taj rat je donio mnogo zla i nikad se nije uspjelo izliječiti posljedice tih krvavih ratova u prošlom stoljeću. Danas je nebo opet zakrvavljeno te se mitologijom i ideologijom pothranjuje mržnja i stvara nejednakost. Sve strukture života zaražene su tim ozračjem ne samo kod nas nego i u svijetu. Spominjući se toga atentata, mučno doživljavamo ovo vrijeme kada se ponovno veliki moćnici igraju sudbinom malog čovjeka i malih naroda. Kao što je vuk krivio janje da mu muti vodu, tako se i danas truže ozračje

okrivljujući „male“ kako bi „veliki“ postigli svoje ciljeve.

Sveti papa Ivan Pavao II. rekao je da je put čovjeka put Crkve. Čini se kako danas čovjek nema vrijednost. Dok se događaju tolike npravde, Europa je zabrinuta za gay parade i to joj je glavno. Dok toliki ginu, Amerika i Europa troše energiju na gender ideologiju. Dok smo mi ginuli ovdje na ulicama u domovinskom ratu, u Engleskoj su zabranili prikazivati slike pogibija na ulicama pod izgovorom da ne traumatiziraju svoju javnost. A kad su prikazali ptice koje su stradale u katastrofi ili na drugi način, dizali su glas do neba za spas ptica. Ili, kad su vidjeli na cestama gladne pse lutilice, u skandinavskim su zemljama vrištali kako čovjek nema osjećaja za životinje. Svjedok sam toga. Vidimo da su svim sredstvima urušili moral kako bi mogli raditi što žele, a sada kukaju da kriza vlada svijetom.

Ne smije biti mjerilo: profit, zarada, užitak, potrošnja itd. Čovjek, njegovo dostojanstvo i prava su istinska mjerila i treba izgrađivati društvo u kojem će čovjek biti prepoznatljiv. Globalizacija je zgazila čovjeka. Demokracija se urušila. Takav stil je rodio terorizam, a onda se digla hajka na terorizam kako bi se smjelo ratovati.

Mi danas molimo za mir: Bože, uspostavi pravdu i istinu, jednaka prava za svakog čovjeka jer je čovjek tvoje stvorenje! Ti si Sina svo-ga poslao da za njega umre. Zakoni trebaju služiti čovjeku, a ne da čovjek robuje tim zakonima. Treba u javnosti izgrađivati istinsku zauzetost za svakog čovjeka i imati jednaka mjerila za sve. Vidimo da je uvijek u pravu jači; da se uvijek moćniji smatra sposobnim provoditi pravdu. Zato moramo moliti: Bože, daj nam pravedan mir da možemo živjeti dostojanstvo otkupljenog čovjeka i na ovom djeliću kugle zemaljske. Amen.

Propovijed na 150. obljetnici župe sv. Ane u Domaljevcu

26. srpnja 2014.

Draga braćo misnici, draga braćo i sestre! Započinjući ovu mozaičnu propovijed želio bih istaknuti da je ova župa osnovana 1864. godine i da danas slavi svojih stotinu i pedeset godina života. Ona je ustanovljena kao jedna obitelj s ciljem okupljanja vjernika hranjenih Riječju Božjom i sakramentima. U njoj bi se svi, okupljeni oko oltara Gospodnjeg, trebali osjećati kao braća i sestre.

Važno je znati koliko znači jedna župa u ovom kraju, koja je preživjela tri rata, koja je rasla brojem vjernika sve do 1991. godine, te preživljavala brojne nedaće, poput ove zadnje poplave u svibnju ove godine. Izražavam svoju blizinu i solidarnost sa svima vama koji ste pretrpjeli tu nedaću. Ipak, velika mi je radost pročitati kako ste na ulazu u svoje mjesto napisali: »Volimo Domaljevac - nema predaje!«. Želim vas ohrabriti da sačuvate svoje korjenje i vrijednost obitelji koja je sačuvala vjeru i u ovoj župi.

Slaveći ovaj stopedesetgodišnji jubilej želimo Bogu zahvaliti što smo ovdje opstali, zahvaliti za sve naše pretke koji su se ugradili u naš život. Pokušajte shvatiti koliko je žrtava, suza, znoja i braniteljske krvi uloženo u ovu grudnu na kojoj živite. Oni sada ovdje u toj istoj zemlji leže, čekajući uskrsnuće mrtvih. Vi za svoje pokojne molite u ovoj crkvi, jer to je vaš zavjet i to vas veže. Ne smijete nikada prezreti ni te suze, ni taj znoj, niti tu krv koja je posvetila vašu grudnu.

Danas slavimo roditelje BDM, svetog Joakima i svetu Anu. Od malih nogu su nas poučavali se s posebnim poštovanjem odnosimo prema majci. Kada je nosila dijete pod svojim srcem kazali bismo da je u blagoslovljenom stanju. Majčinstvo je blagoslovljeno stanje i narod koji nema blagoslovljenih nositelja života nema budućnosti. Trebamo moliti da Gospodin posveti naše roditelje da se ne boje života, te da na taj način grade budućnost. Molimo roditelje Nebeske Majke da posveti sve roditelje da cijene roditeljstvo i bračnu vezu, jer to je toliko sveto da je i sam Bog želio biti rođen u obiteljskom gnijezdu.

Gledajući ove prvopričesnike, pozivam vas da se svi sjetite svoje Prve Pričesti. Naši roditelji nisu davali važnosti tome što će biti za ručak, nego su nas učili kako ćemo se ispovjediti, te redovito pričješćivati. Možda sam ja malo stariji pa to ovako kažem, ali tada nije bilo organiziranog vjeronauka - jer se to nije smjelo, nego su nas kod kuće učili i spremali na sakramente. Sada je zakazao taj roditeljski primjer djeci, djeca ne mogu dovoljno naučiti na vjeronauku, oni trebaju primjer svojih roditelja. Nama su roditelji prenosili svetost života i molitvom su nam pokazali koliko znači Boga ljubiti. Nedjelja je zbilja bila sveti Dan Gospodnji. Tada nam nisu trebali govoriti, nego smo se iako nismo imali obuće, otimali tko će ići na Svetu Misu. Tada smo srcem vjeru primali.

Oče, majko! Treba Isusa dati srcem, ne pričom, nego srcem, životom i svjedočenjem. Dragi djeco, danas ćete u svoje mlado srce primiti Isusa. Razgovarajte s njime, pričajte mu. Nitko vas ne voli koliko vas Isus voli.

Dragi krizmanici, vi ćete danas primiti darove Duha Svetoga. Vi dobro znadete što je Duh Sveti značio za apostole. Apostoli su nakon razapinjanja Isusa bili kukavice koji su se prepali i pobjegli. Ali kada primaju Duha Branitelja postaju neustrašivi navjestitelji evanđelja. Sada ćete pokazati koliki ste vjernici prakticirajući svoju vjeru. Molim vaše kume i kumove da vam budu bliski suradnici, da vam istinski pomažu u ustrajnosti. Vi ćete prolaziti kroz kušnje, nagovarat će vas na razne stranputice koje će nazivati srećom, ali će vam srce biti prazno ako vjere nemate. Zato vas hrabrim, otvorite svoja srca Duhu, koji neka vas vodi da se ostvarite kao pravi ljudi. Kumovi i roditelji, svjedočite im tu vjeru!

Danas ćemo, nakon ove propovijedi, imati i sakrament krštenja. To je nastanjenje Isusa u djetetu Božjem. Kao što je tebernakul ili sveto-hranište mjesto gdje stanuje Bog, tako je i tek kršteno djeteto posvećeno jer se Bog njemu nastanjuje. I u nama se nastanio, jesmo li ga istjerali? Je li još ima pravo boravka u našem

srcu, u našoj kući? Svako krštenje neka nam je ispit savjesti, kada si trebamo posvjestiti da smo kršteni. Zato ovo današnje slavlje dodiruje svakoga od nas.

U ovoj župi dugo nije bilo Mlade Mise, pa se postavlja ozbiljno pitanje koliko molimo za duhovna zvanja. To je zapovijed Isusova: *Molite Gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju*. Trebate ne samo rađati djecu, nego i nova duhovna zvanja. Zato želim da ovo slavlje pomogne da rastemo u slozi, nadi, ljubavi, te se na taj način vidi da je Bog među nama. Tamo

gdje je Isus, tamo je zajedništvo i razumjevanje, a tamo gdje je svađa Isusa nema. Teško mi pada što su nas toliko zavadili, pa nije ni jedna stranka važnija od naroda. Vi koji vodite politiku, nemojte ucijenjivati narod. Zato kao pastir poručujem: Ako nas ne znate drugačije braniti osim svađom, nemojte nas ni braniti. Zato želimo da ovo slavlje probudi i svijest i odgovornost života iz vjere, čuvanja dostojanstva naroda, dostojanstva obitelji i svakoga čovjeka. Amen.

Propovijed na Svetoj misi zadušnici za pokojnoga svećenika i profesora fra Luku Markešića

12. kolovoza 2014.

Dragi brate u biskupstvu!
 Mnogopoštovani Oče provincijale!
 Mnogopoštovani ex-provincijale!

Draga braćo misnici, osobito članovi franjevačke provincije Bosne Srebrene!

Draga braćo i sestre, okupljeni na ovom ispraćaju pokojnoga fra Luke!

Počet ću s jednim susretom koji se dogodio ovih dana. Jedan liječnik, ne znam je li katolik, postavio mi je pitanje: Zašto se mi ljudi bojimo smrti, ako vjerujemo da je Bog Ljubav? Smrt je jedna stvarnost, a kada god dođe kao da je prerano došla. Valja nam se pripremiti za trenutak kada Gospodin pokuca na naša vrata. Moramo biti uvijek spremni reći: Evo me! Što to znači biti spreman? Mi katolici naučavamo da nam valja biti u milosti, a to znači biti dionikom ljubavi Božje. Ako smo dionici te ljubavi Božje onda stvarno nema razloga za strah od smrti, jer nakon nje idemo Ocu koji nas voli. Mi smo ipak svijesni da smo grješni ljudi i upravo taj osjećaj grješnosti nas zbunjuje i pitamo se kako ćemo se postaviti pred tom Ljubavlju.

Čuli smo u prvome misnome čitanju da Bog nije pristran. Znamo da na ovome svijetu ima jako puno pristranosti, te da postoje različiti sudovi. Svjedoci smo kako je utjecajan medijski sud ili medijski linč. Osim toga postoje politički sudovi, građanski sudovi, pa onda oni međun-

arodni... Svi ti sudovi su ograničeni, jer oni donose nekakav zaključak, ali nikada do kraja ne mogu dosegnuti pravu istinu! Jedino Bog promiče ljudska srca. I svima nam se, i vjernicima i nevjernicima, pojaviti pred licem Gospodnjim. Pred Boga ćemo stati kao Njegova stvorenja. Nije nas slučajno stvorio i darovao nam ovu zemlju, nego nam je dao životni zadatak i odgovorni smo za njega. Stati pred sudište Božje znači odgovoriti Bogu jesmo li ostvarili njegov zadatak, odnosno jesmo li ispunili svoje poslanje.

Svako ispraćanje pokojnika podsvještuje nas da se pokojnikova ovozemaljska životna svijeća ugasila, ali na to da moja osobna životna svijeća još uvijek gori. Do kada će gorjeti ta moja ovozemaljska životna svijeća ne znam, ali uvijek bih se trebao pitati što sam ostvario u životu i kakav je moj životni put. Valja nam se pojaviti pred sudištem Božjim, pred Bogom koji je Ljubav. Na koncu ćemo ostaviti sve ovozemaljsko, ali važno je ostaviti svijetli trag bilo dobrote, učenosti ili neke druge ljepote i vriednote. Pred Boga nosimo samo ono što smo živjeli iz ljubavi, jer idemo Bogu koji je Ljubav. Najvažnije u životu jest znati ljubiti, jer baš kao što reče jedna djevojčica: onaj koji ne zna ljubiti ne zna ni živjeti. Opet stojimo pred pitanjem kako biti spreman. Biti spreman znači trajno učiti ljubiti.

Možda ste očekivali da govorim o životu pokojnoga fra Luke, ali to radije prepuštam njegovoj subraći. Spomenut ću tek to da nas dvojica nismo uvijek imali isto mišljenje. U mišljenju smo se razišli još davne 1974. godine, kada sam još uvijek bio mladi svećenik. To ne znači da smo se sukobili, nego se nismo slagali u mišljenju. Dragi moj fra Luka, sad je tebi jasno što je ovaj život i što znače ljudske ideje. Meni još uvijek nije jasno i trebam dočekati taj trenutak jasnoće. Pred licem Božjim ti je sada jasno što je to istina, dobrota, ljepota i život vječni. Iz te jasnoće, isprosi i nama jasnoću. Sve ono u čemu se nismo slagali, opraštam i molim za oprost. Važno je da nas dvojica, ti odozgor a ja odozdo, nađemo suglasje da slavimo Boga. Jer čovjek u svojem dostojanstvu i dobroti je slava Božja. Odlazeći s ove zemlje ponio si ono što si iz ljubavi radio, a sve drugo si ostavio braći da oni čitaju i proučavaju što si sve napisao. Svi smo na zemlji grješnici, zato je najveći dar koji ti danas darujemo ova Sveta misa tvoje braće za tvoju dušu. Tijelo ćemo s poštovanjem ispratiti jer vjerujemo u uskrsnuće mrtvih. To tijelo poštujemo jer vjerujemo da će jednoga

dana uskrsnuti. Ta vjera osmišljava sva naša trpljenja. Red je da ti kao nadbiskup kažem hvala, iako ti nisam izdavao dekrete za tvoje profesorsko djelovanje. To su ti povjerali tvoji provincijski poglavari, ali želim ti reći hvala za sve ono što si kao fratar i svećenik učinio na ovim prostorima. Nikada neću zaboraviti jedno tvoje predavanje sa susreta odgojitelja u Visokom. Bilo je to jedno divno predavanje o Euharistiji koje čuvam i danas. Za to ti osobito hvala, zato što si Krista propovijedao i evanđelje naučavao. Ono što si u ljudskoj slabosti učinio preporučujemo Božjem milosrđu. Bože oprosti i njemu i nama. I ti nam oprosti. Mi tebi opraštam. To nam je potrebno kako bismo svi živjeli u ljubavi Božjoj. Zato neka ova oproštajna misa od tvoga tijela bude žarka molitva za tvoju dušu, jer ti nisi nestao nego si se samo preselio. Preselio si se tamo gdje sve postaje jasno. Na ovoj zemlji je puno toga bilo u čemu se nismo razumjeli, ali gore je sve jasno. Izmoli nam tu jasnoću, da dok putujemo ovozemaljskim putevima, iz vida ne izgubimo smisao života i hod prema uskrsnuću mrtvih. Amen.

Propovijed na XVIII. Katehetskom danu Vrhbosanske nadbiskupije

30. kolovoza 2014.

Draga braćo po Svetom redu, draga braćo i sestre po krsnoj milosti!

Danas na XVIII. Katehetski dan evo o sebi razmišljamo, o svom dostojanstvu, o svom poslanju, o vrjednotama, o duhovnom profilu. Počet ću s jednim razmatranjem kojeg sam ovih dana čitajući razmišljao, kako Marija nije nikada pravila plan nego je otkrivala i vršila volju Božju, volju Očevu. To me je posebno nekako dirnulo - živjela je volju Božju. Jasno da je to mene dotaknulo koji stalno moraš vršiti nekakav plan, nekakav program; zabilježi da stigneš... I onda me to silno utješilo: Ništa neće vrijediti plan ako nisi izvršio volju Božju. Možeš sav plan izvršiti ali to je tvoje. Pitanje je što Bog od tebe traži. To je Marija tražila i živjela.

Evo ovdje bih htio nekako prvu točku u našem profile shvatiti – Bog u nas ima povjerenje, nije to naša zasluga, nije to niti naša mudrost, pamet. Bog nam daje po Crkvi povjerenje da Riječ Božju prenesemo, da ljudi Isusa upoznaju, da Isusa prihvate, da evo, kako smo čuli, na poseban način odgajamo savjest – to je Božja svetinja. To je veliko povjerenje, I zapravo to živjeti i činiti to znači otkrivati što Bog od nas traži u tom trenutku kada govorimo, kada svejdočimo, kada na neki način postajemo slika Božja.

Ovdje ću iznijeti jedno iskustvo koje sam doživio slušajući iskustvo jednoga dječaka koji mi se s tugom žalio: “Ma kako ću Boga doživjeti ocem kada čim spomeneš riječ otac preda mnom je slika mog oca divljaka, pijanice, pro-

palice i ne mogu se otrgnuti od te slike. Naučio sam Očenaš, znam ga, ali ga ne mogu moliti." Mi koji puta nismo ni svjesni da ta djeca Boga doživljavaju kroz nas, Božju ljubav i Božju dobrotu doživljavaju kroz nas koji mu donosimo Boga. I zato je to veliko Božje povjerenje.

Ovdje ne mislim elaborirati poruku koje Evanđelje danas daje. Ona je na svoj način i jasna. Bog je svima dao darove i Bog od nas traži suradnju s Njime, da to što nam je povjerenje da to i ostvarimo, s Njim surađujući. Ovdje bih na jedan poseban način stavio naglasak kao odgojitelj: čovjek se raduje ostvarujući se u malim stvarima i nezadovoljan je zato što je promašio u malim stvarima. Vjernost u malom čovjeka osposobljava biti radostan i nevjernost u malom čini ga nezadovoljnim.

Mi danas živimo u vremenu u kojem je jako puno nezadovoljstva. Nije slučajno papa naglasio da je problem u Crkvi ogovaranje, gdje trujemo javnost izbacujući iz sebe svoje nezadovoljstvo. Jer ogovaranje i trač najčešće je odraz naše nutarnje praznine a ona je počela s malim stvarima nevjernosti. I to truje javno ozračje i međuljudske odnose. Ne možemo onda biti svjedoci, nego smo oni koji sakrivamo sliku Boga. Zato je dobro da se trgnemo, da po malim stvarima rastemo i po malim se urušavamo. Tako je govorio jedan moj profesor. Prva pukotina počinje da svrši svojim rušenjem. Upravo te male stvari nas raduju ili frustriraju. Vjernost u malom. Nema rasta u duhovnosti po skokovima a najvrjednije stvari su po tim malim stvarima. Vi koji ste pravili ručne radove, koji ste vezli, znate da je taj sitni vez najvredniji. Tako je i u duhovnosti. Ta od

sitnica se život slaže. Ne da budemo čangrizavi nego da budemo umjetnici, gradeći život kroz te male stvari jer danas ovo nezadovoljstvo koje vlada u Crkvi i u svijetu, ta frustracija, jedan je psiholog rekao da je razlog takve frustracije u tome da ljudi ne znaju uživati u onome što im je Bog dao i Bogu zahvaljivati nego uvijek pate za onim što nemaju. I zato ne žive u realnosti. I mi često puta živimo upravo tako. Doživljam to kao temeljitiju istinu što više hodam po terenu. Vidim da su frustracije zbog toga što se pati za onim što se nema umjesto da se surađuje s Bogom s onim što imam, s onim što jesam, s onim gdje mogu dohvatiti Boga otkrivajući Njegovu volju i ispunjavajući je. Badava je da ne znam što postignem ako sam radio po svoju a kažemo u Očenašu: Budi volja tvoja. I nema jačeg argumenta kao kada djeca pročitaju iz naših očiju da mi to govorimo iz uvjerenja, da to govorimo sa srcem. Potrebna je spoznaja, no ako naše davanje bude samo na razini razuma a ne siđe do srca, to ne pokreće. To je istina koju trajno ponavljam a i danas je ponavljam – ako ta pouka vjere i spoznaje Isusa ne siđe do srca ne dovodi k misiji. Imamo onda učene lopove a danas je svijet takvih najviše. Zato nam je potrebno da se ono što se prihvati razumom i srcem da se to živi a to ćemo najbolje prenijeti ako budemo živo Evanđelje, ako na nama mogu pročitati: E to je istina. Ako u našem životu mogu doživjeti Isusa blizoga, Boga koji se očituje, Boga koji se daruje. To želim i sebi i vama da ovaj dan izazove da o tome i razmislim i da se istinski otvorim putu takvog ostvarenja volje Božje. Amen.

Dr. Pavo Jurišić:

Bog na prvom mjestu

8. srpnja: Utorak Četrnaestog tjedna kroz godinu

Čitanja: Hoš 8,4-7.11-13; Ps 115,3-4.5-6.7ab-8.9-10; Mt 9,32-38.

Zar Bog zaista nije mogao imati neki bolji plan da izvede djelo spasenja od toga da sklapa savez s kolebljivim i nestabilnim svojim stvorom čovjekom? Sigurno je u svojoj neizmjerne mudrosti mogao izvesti i na drukčiji

način plan spasenja, ali se čini da to nije želio učiniti bez suradnje s čovjekom i mimo čovjeka. Zato je najprije odabrao pojedince s kojima je bez posrednika stupao u kontakt da im se objavi i da im očituje svoju privrženost i lju-

bav, sklapao savez s njima dajući im obećanja u koje su oni povjerovali, da bi onda preko njih izveo i odabrao Izraela da bi s njim sklopio savez i preko toga naroda počeo ostvarivati svoj spasonosni naum. Ali taj je savez stalno bio na klimavim nogama, ne zbog Boga koji je uvijek vjeran svojim riječima, nego zbog naroda koji se često iznevjerio Bogu i njegovu savezu, zanoseći se onim što Bog nije. O tome čitamo u Svetom pismu. Ono je uz Božju objavu ispunjeno i sadržajem nevjere naroda, kao i posljedica koje su uvijek uslijedile nakon kidanja saveza.

No Bog i nakon ovih lutanja naroda preuzima inicijativu tražeći i nalazeći put da mu se iznevjereni vrata. On preko usta proroka kori narod, odgaja ga i prijeteći mu, te ga stalno poziva da se vrati svom izvoru. Tako i prorok Hošea poručuje da se Izrael mora vratiti u Egipat. Zato što se Izrael iznevjerio Bogu i otkrenuo od njega, Bog vraća povijest spasenja nazad.

U čitanju se tri puta spominje tele. Naime, izraelski je kralj Jeroboam I. postavio dva pozlaćena kipa mladih životinja koje su trebale predstavljati lik Gospodinov ili barem njegovo prijestolje. A uskoro je pučka pobožnost počela štovati lik bika kao božanstvo. Stoga im prorok dovikuje: „Odbacih tvoje tele, Samarijo, na njih se gnjev moj rasplamtio. Dokle će ostati nečisti sinovi Izraelovi? Umjetnik ga je neki načinio, i ono Bog nije.“ (8,5-6) To nije Bog, a narod koji se klanja teladima ili bikovima kao bogovima nije više Božji narod. Gospodin mora s njime početi potpuno iznova kao onda kada ih je izveo iz Egipta. Bog opet preuzima inicijativu. Takav njegov zahvat u ljudski život jest milost.

Za vrijeme ljetnih praznika jedan je student pošao s prijateljima na neko putovanje. U isto je vrijeme i njegova djevojka otišla sa svojim prijateljicama na drugi kraj. A kako im je bilo? Uza sve doživljaje ljepote na putovanju neprestano se u njima javljala čežnja. Poruke su se stalno izmjenjivale: „Tako mi nedostaješ. Lijepo mi je, ali sve mi fali!“

Možda je to tako i kod Boga u odnosu prema nama. Ali je kod njega ipak sve sasvim drukčije! Tu postoji nešto više! Kada Bog neprestano misli na čovjeka, onda je to nešto što je puno više od ovakvih sentimentalnih izljeva ljubavi.

Njegov spomen ima veze s njegovim imenom koje je objavio Mojsiju. Ja jesam! Ja sam tu s vama! Ja sam kod vas, Ja koji djelujem na putovima vaše povijesti! Njegovo „spomenit ću se“ za mene znači: „Ti si u mom sjećanju, u mojoj svijesti, u mojoj uspomeni.“ To je izraz djelotvornog zahvata Božjeg u povijest naroda i u povijest svakog pojedinca. Bog „se spominje“ početka povijesti svog naroda s njim. On je pokrenuo taj početak. Zato kada kaže: „Spomenut ću se.“ On govori: „Ja ću ovaj početak dovesti do cilja, i to je u mom planu spasenja!“

Uzvrća li čovjek na takav način ovaj spomen prema Bogu? Sve nam je već poznato iz vlastitoga života, kao i života ljudi s kojima živimo. Otpad od Boga uvijek je značio da čovjek na Božje mjesto stavi nešto drugo, nešto što mu služi kao kumir. Nije se to događalo samo u ona vremena, nego se to događa i danas među nama. Koliko nas ima kojima je Bog na prvom mjestu, samo Bogu je poznato. Mnogima je na prvom mjestu nešto drugo, npr. debeli račun u banci, karijera u društvu, politici ili u Crkvi, napredovanje na poslu ili nešto tako. Svima nam je to već poznato, no potrebna nam je doza poniznosti da bismo to i priznali. Trebao je doći netko kao papa Franjo da nam s tolikom jasnoćom i jednostavnim proročkim riječima svakoga dana ukazuje na manjak vjere i pouzdanja u Boga. „Ma tko si ti i tvoj bankovni račun, tvoja karijera ili tvoje napredovanje? Ljudskih je ruku to djelo, to Bog nije.“ A što Bog nije, nema ni pravo na štovanje, pogotovo ne da zauzme prvo mjesto u mom životu. Valja natrag, na početak, na vrelo milosti.

Sluga Božji Josip Stadler u više navrata piše o Srcu Isusovu kao vrelu milosti i izvoru sve utjehe. U jednoj poslanici donosi molitvu s. Marije iz reda sv. Uršule, koja nam je prikladna za završetak ovog razmišljanja:

„Vječni Oče, po Srcu Isusovu koji je moj život, moja istina i moj put, dolazim k tebi. Po tom poklona vrijednom Srcu klanjam ti se umjesto svih onih koji ti se ne klanjaju, i ljubim te za one koji te ne ljube, i poznajem i priznajem te Bogom u ime svih, koji zasliepljeni svojevoljno neće da te upoznaju. Želim po ovom Srcu nadoknaditi tvojem božanskomu veličanstvu sve što ti ljudi duguju. U duhu idem po svem svijetu i tražim duše koje su otkuplje-

ne dragocjenom krvlju moga zaručnika, pa bih rado umjesto njih učinila zadovoljštinu po tom presv. Srcu. Ja ih sve obuhvaćam pa ti ih po Srcu Isusovu prikazujem, te po tom Srcu ponizno molim za njihovo obraćenje. Ne daj da moga Isusa i nadalje ne poznavaju! Učini da oni žive za njega koji je umro za njih! Oče, predragi Oče! Ti vidiš da one još ni ne žive.

Zaklinjem te po tom Srcu učini da počmu živjeti! Osobito ti preporučam po tom Srcu ove tvoje slugе Ja te po svom zaručniku molim da ih svojim Duhom napuniš, da po milosti ovoga presvetog Srca dođu u nebo i da te gledaju na vijeke“.

Amen!

Marija u Božjoj povijesti s Njegovim narodom

8. rujna: Rođenje BDM (Mala Gospa). Ponedjeljak Dvadesettećeg tjedna kroz godinu:
Čitanja: Mih 5,1-4a; Ps 13,6ab.6cd; Mt 1,18-23.

Na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije u službi Riječi čita se evanđelje o Isusovo rodoslovlju.¹ Istini za volju, svećenici obično uzimaju kraću verziju evanđelja, izbjegavajući nizanje čudnih imena koja je teško i pročitati a kamoli zapamtiti, jer rijetko će netko bazirati svoju propovijed na ovoj tematici.

Isusovo se rodoslovlje nalazi na dva mjesta u Novom zavjetu, kod Mateja i kod Luke, te se ona međusobno dobrano razlikuju. Matej donosi Isusovo rodoslovlje na početku svoje knjige, a Luka to rodoslovlje stavlja na početak Isusova javnog djelovanja. Matej navodi listu Isusovih predaka počinjući od Abrahama, a završava s rođenjem Isusa Krista koji je rođen od Djevice Marije, kao vrhuncem povijesti spasenja. Luka upućuje na Isusovo ljudsko porijeklo nakon što je iznio njegovo božansko porijeklo. Matej razdjeljuje ovo rodoslovlje na tri dijela u svakom dijelu po četrnaest pokoljenja, nabrajajući Judine kraljeve. Luka računa 11 x 7 (= 77) pokoljenja od Isusa do Adama imenujući od kraljeva jedino Davida, te nastoji Isusa povezati s Adamom a ne s Abrahamom kako bi pokazao njegovu povezanost s cjelokupnim ljudskim rodnom.

Čitajući ova dva rodoslovlja, lako se uočava ta razlika među njima i može se primijetiti da su prilično umjetna, kakva su često bila ondašnja rodoslovlja. Npr. Matej kaže da se Josipov

otac zvao Jakov (Mt 1,16), dok Luka navodi da se Josipov otac zvao Eli (Lk 3,23). Zajednički im je niz očeva od Abrahama do Davida, zatim Šealtiel i Zerubabel poslije povratka iz sužanjstva, te Josip otac Isusov. Iako obojica iznose kako je Isus rođen od Djevice, ipak i jedan i drugi prikazuju njegovo rodoslovlje po Josipu.

Rodoslovlje Isusovo kako ga donose evanđelisti ne shvaća se kao doprinos istraživanju njegovih predaka, nego kao teološki govor o Isusu i o smislu povijesti Izraela. Isus je Krist, Mesija, te je njegova povijest zapravo ona pokretna snaga kroz sva pokoljenja. On je onaj ko ga je Bog obećao još od Abrahamovih vremena i dana kralja Davida. U Isusu je povijest Izraela dostigla svoj cilj, a na njemu će se odlučivati i daljnji put kako Izraela tako i svih naroda. U središtu se svega nalazi Emanuel, „Bog s nama“, kako ga je najavio prorok Izaija, a anđeo navijestio.

Josip, od Boga izabrani Isusov otac pred zakonom, bio pravedan, a to u biblijskom govoru znači da je bio i dobrodušan. Nije mogao shvatiti otajstvo naviješteno Mariji, zato je planirao da je potajice otpustiti. Ali onda i on sam biva upućen u to otajstvo te tako postaje pomagač božanskoga djela. Nakon toga prihvaća zadatak koji mu Bog daje te postajući pred zakonom Isusov otac, on mu daje ime Isus, a to ime znači: „Bog spašava“.

¹ *Genealogija* je nauka o postanku i odnosima pokoljenja ljudi, životinja i biljaka, a kao i svaka nauka izvodi se iz grčkog jezika „genea“ – rod, pleme, koljeno i logos – riječ, govor. Kako mnogi danas žele ispitati svoje obiteljske korijene, tako se za ovu nauku koristi i izraz „obiteljska povijest“.

Sav naš govor o Bogu nema svoj izvor u nama samima nego seže deleko u povijest koja je satkana iz raznolikosti vjerničkih iskustava ljudi sa svojim Bogom. Da i ja danas mogu govoriti o Bogu, to trebam zahvaliti onima koji su mi prenosili povijest svoje vjere, koja je došla i do moga srca i prožela moj um. Ukorijenjeni u toj predaji vjere bivamo ohrabreni da se i sami uključimo u tu avanturu njezina prenošenja i svjedočenja. Mi ne predajemo jednostavno samo ono što smo primili, nego svjedočimo ono što nas nosi u našoj vjeri te time potičemo i druge da budu poneseni poviješću spasenja da i oni sudjeluju u njezinu ispunjenju kroz pokoljenja.

Stablo Božje povijesti s nama ljudima jest jedino stablo kojem Bog daje rasti u svom Kraljevstvu. Crkva, koja je u sebi sveta ali koja je u isto vrijeme sastavljena od grješnika, kroz cijelu se svoju povijest otimala ovom uzrastu suprotstavljajući se Božjem Duhu. Ali Duh Božji, životvorac, oživljuje sve one žive mrtvace i sve stražare nad Crkvom u umiranju, koji čekaju da je vide mrtvu i da je pokopaju.

Sluga Božji Josip Stadler piše: „Pa zbilja ako je Isus Krist, kao što zaista i jest, glava svih ljudi, rođen od Marije Djevice, onda su bez dvojbe od nje i u njoj rođeni svi ljudi kao udovi one glave. Jedna te ista majka ne rađa glave bez ostalih udova, niti udove bez glave. Tako su dakle i u redu milostih od jedne te iste majke i glava Isus i ostali udovi Tijela Isusova, a to su svi vjernici u crkvi. Isus je naime i sada kao i uvijek plod Marijin. Zato kad se Isus useli u nečije srce, mora biti zahvalan i Mariji, jer da

nije nje, ne bismo imali Isusa; a da ga imamo zasluga je njezina, njezin je plod. Prema tome kao što imamo po tijelu oca i majku, tako i kod vrhunarnoga preporođenja imamo Boga za oca, a Mariju za majku. I tako, tko nema Mariju za majku, nema ni Boga za oca, a ni Isusa za brata. Zar nas ne zove svojom braćom sam naš Gospodin Isus? Javite, reče, mojoj braći (Mat. 28. 10). Ako smo braća Isusova, onda smo i sinovi Marijini. Zato veli sveti Ambrozije: ‘Ako je Krist brat vjernika, kako onda da nije Marija, koja je Krista rodila, ujedno majka vjernika? O da, predragi, svi se sad veselimo, svi s veseljem vapijmo: Blagoslovljen brat, po kojem je Marija naša majka; i blagoslovljena Majka, po kojoj je Isus Krist postao naš brat.’ (Poslanica 1884., prilikom priopćavanja svećenicima i vjernicima Banjalučke biskupije da je o. Marijan Marković imenovan banjalučkim biskupom, 4. travnja 1884.)

Zato nas današnji blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije poziva da još jednom poslušamo istinu o velikoj Božjoj ljubavi prema nama, da dokučimo ono što je teško dokučiti, te sve to u vjeri prihvatimo radi sebe i svoje sreće. Bog je odabrao jednu običnu ženu, sasvim jednostavnu djevojku između ljudi da preko nje izvede djelo spasenja ljudskog roda. Marija je donijela na svijet Božjega Sina, jedinog Spasitelja i Otkupitelja za kojim su čeznula tolika pokoljenja ljudskog roda kroz čitavu povijest tamo od stvaranja. Krist je začetnik naše vjere. Njegova povijest i naša povijest s njim kroče dalje putem spasenja.

Amen!

XVIII. katehetski dan Vrhbosanske nadbiskupije

Duhovni profil vjeroučitelja

Mons. dr. Ratko Perić, biskup

Na poziv mr. don Tome Mlakića, pročelnika Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije, biskup Ratko Perić održao je 30. kolovoza 2014. u Sarajevu, među ostalim predavačima i svjedočenjima, predavanje o duhovnom profilu vjeroučitelja. Bio je to XVIII. katehetski dan u Nadbiskupiji, gdje se okupilo oko 150 vjeroučitelja: svećenika, redovnika, redovnica i

laika. Danu je bio nazočan i kardinal Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup, koji je završio ovaj seminar predvođenjem sv. Mise u bogoslovijskoj crkvi sv. Ćirila i Metodija i prigodnom propovijedi. Ovdje donosimo cjelovito Biskupovo izlaganje.

Ne možemo govoriti o duhovnim kvalitetama vjeroučitelja,^[1] barem onim temeljnima, a

da uvodno ne dotaknemo strahovitu stvarnost grijeha koji je zavišću i zavodljivošću đavla preplavio ljudski rod i ohološću prvoga bračnog para donio nam tragediju smrti. Taj je „grieh svijeta“ (Iv 1,29), đavla i samu smrt svojom smrću pobijedio Krist Gospodin a svojim uskrsnućem obećao nam i darovao život vječni. On nas je početno opravdao i otkupio bez nas, ali nas ne će konačno spasiti bez nas, bez naše vjere i dobrih djela. Pođimo od početka.

Stvaranje nevidljivoga svijeta. Vjerujemo da je Bog na nebesima stvorio mirijade mirijada besmrtnih duhova i rasporedio ih u korove niže, srednje, više: anđele, arkandele i vrhovništva; zatim vlasti, sile i gospodstva; i konačno prijestolja, serafine i kerubine. Ne znamo ni iz Objave, ni iz Predaje, ni iz teologije ni koliko ih ima, ni kada su prije ljudi stvoreni, ni kolik im je umni kapacitet i slobodna volja. Jedno je sigurno: umom nadilaze svako ljudsko biće, a vjerojatno se razlikuju i u međusobnoj hijerarhiji po umnoj sposobnosti koju im je Bog darovao.

Sigurno je da su svi bili stavljeni na kušnju jednoga trenutka u kojem je bila njihova sudbina vječnosti. Ne znamo u čemu se sastojala ta kušnja ili provjera povjerene im slobode i inteligencije.^[2] Ne znamo ni koliko ih je položilo ispit i ostalo u anđeoskim bijelim haljinama, a koliko ih je propalo i pretvorilo se u crne đavle,^[3] niti znamo iz kojih su sve zborova bili. Nakon kušnje zli anđeli ili đavli okrenuli su leđa k Bogu, a odvratili lice svoje od njega, zauvijek. Ne znamo da je kod njih bilo ikakva rasta i napretka, nego samo neka vrsta promjene iz stanja prijateljstva u stanje neprijateljstva. Ljubav su pretvorili u mržnju, radost u zavist, dobro u zlo, ljepotu u rugobu, sreću u nesreću, život u smrt, unatoč što su na sve to bili auktoritativno upozoreni.

Iz Objave dakle vrlo malo znamo o tim duhovnim stvorenjima, eto toliko da su anđeli u službi Božjoj, u službi Isusovoj od njegova utjelovljenja do uzašašća, a i u službi ljudskoj. I kao što anđeli imaju utjecaja na ljude, kao njihovi čuvari, pomoćnici, navjestitelji, slično i pali anđeli ili đavli, demoni imaju, po Božjem pripuštenju, nekoga utjecaja na ljude. E sada kao što vjerujemo da svaki čovjek ima svoga anđela čuvara, koji ga čuva od grijeha i nepri-

mjetno vodi putem spasa, tako ne znamo ima li svaki čovjek i svoga đavla napasnika koji ga namiče na grijeh. Isus nas nije poučavao ni u angelologiji ni u demonologiji, nego u tome kako se anđeli raduju zbog „obraćena grješnika“ (Lk 15,10), a kako se đavla trebamo čuvati u svakom trenutku svoga života i svaki dan moliti, kao što nas je poučio u Očenašu, da ne padnemo u napast nego da nas Otac nebeski izbavi od Zloga (Mt 6,13).

Stvaranje vidljivoga svijeta. Onda je Bog odlučio stvoriti ovaj materijalni svijet i na njemu tri stupnja života: nepokretni botanički koji obuhvaća sve biljno raslinstvo, zatim pokretno-poletno zoološko carstvo koje obuhvaća sve raznolike životinje po kopnu, ribe u vodi, ptice u zraku, i psihofizički antropološki svijet čovjeka, čovječanstva. Ova prva dva stupnja ostaju na razini života, ukalupljena u zakone rasta i nagone razmnožavanja, a ta prolazna živa bića nisu obdarena duhom i slobodom, pa su prema tomu bez napretka i kulture, i bez vječnoga života.

Konačno šestoga dana, tj. na kraju djela stvaranja, Bog je proizveo prve ljude: „Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar ribama morskim, pticama nebeskim i stoci – svoj zemlji – svim gmizavcima što puze po zemlji! Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih“ (Post 1, 26-27). U drugoj verziji istoga čina stvaranja čitamo kako je Bog od zemaljskoga praha stvorio čovjekovo tijelo, Adama - Zemljana, udahnuo mu dušu, a onda – a da čovjek nije ni primijetio, zbog „tvrdra sna“ - stvorio je od njegova „rebra“ (Post 2,21), novo tijelo, Evu – majku živih, kao njegovu družicu i roditeljicu novih bića. Prvi je dakle zaručnički par iste ljudske naravi, iste kosti, iste krvi, istoga materijala, iste duhovne kvalitete, s razlikama psiho-fizičkih obilježja, psiho-fizičke privlačnosti, uzajamne psiho-fizičke upućenosti i dopunjenosti, dvospolnosti. Dao im darove svetosti i pravednosti, tj. dar prijateljstva ne samo za njih, nego nasljedno i za sve njihove potomke, tj. zadao im zadaće da se množe i zemlju sebi podlože: On ih je osobno vjenčao, tj. blagoslovio ih i rekao: „Plodite se i množite i napunite zemlju, i sebi je podložite!“ (Post 1,28).

Provjera – pad – istočni grijeh. Iako se provjera ili kušnja povjerenih darova te Adamov i Evin vlastiti pad opisuje tek u 3. poglavlju Geneze, on se dogodio dok su prvi ljudi bili u stanju svetosti i pravednosti, prije rađanja djece.

Prvi su ljudi prenijeli potomstvu ljudsku narav ranjenu prvim grijehom, lišenu izvorne milosti. Ta se lišenost zove „istočni grijeh“. Kao posljedica toga ljudska je narav oslabljena u svojim moćima, podložna neznanju, trpljenju, vlasti smrti i sklona grijehu (ta se sklonost naziva „požuda“).

Mi držimo, s Tridentskim koncilom, da se istočni grijeh prenosi zajedno s ljudskom naravi „ne oponašanjem, nego rađanjem“, i da je zato „svakomu vlastit“.^[4]

Ovaj nam je uvod o iskonskom grijehu nužno trebao da bistro uvidimo opći kontekst u kojem se čovjek nalazi, tj. dvije činjenice:

Tijelo: Bog je stvorio čovjekovo tijelo, Adamovo i Evino, dao mu je genijalno savršenstvo u konstituciji i funkciji, od začeca do preminuća, ali je podložno ne samo prirodnom zakonu rasta nego zbog grijeha zakonu raspadanja: bolesti, patnji i konačno smrti.

Duša: Bog je stvorio čovjekovu dušu, besmrtnu, u koju je stavio dvije potencije svoje slike i prilike:

prvu potenciju ili moć, kvalitetu razuma - **svijest**, koja se kroz život s mukom razvija od tabule rase do enciklopedijskoga čovjeka;

drugu potenciju ili sposobnost, slobodnu volju - **savjest**, koja se s jednakom mukom odgaja u obitelji, u školi, u društvu da okrene pravim putem. Te dvije sposobnosti obrazovanja svijesti i odgoja savjesti jesu čovjekova bitna novost u odnosu i na bića iznad sebe kao što su anđeli, koji su to zadobili u savršenstvu u hipu stvaranja, i na bića niža od sebe kao što su životinje koje toga uopće nemaju, osim ugrađenih nagona. To znači da je Bog stvorio čovjeka kao svoga suradnika koji će tijekom života aktualizirati svoje potencijale, usavršavati svoje prirodne talente, da se vidi kakav je udio njegov, a kakav je Božji.

Mi se ovdje ograničavamo na duhovni profil ili oris vjeroučitelja. Pretpostavljamo da su takvi vjeroučitelji ili vjeroučiteljice maturirali četverogodišnju srednju školu. Da su završili i visoku teološku izobrazbu na nekom fakultetu

ili institutu. Da nisu na tome stali nego da se i dalje znoje, da čitaju, pišu, proučavaju, upotpunjuju svoje znanje koje su propustili u vrijeme školovanja i koje se stalno nameće u životu.

I. - SVIJEST. Najprije ćemo o umnoj sposobnosti, odnosno o potrebi školske i permanentne izobrazbe, o svijesti, a onda o savjesti. Naš razum ima tri kvalitativna stupnja djelovanja, od kojih je svaki u sebi čudesan i koji traži svakodnevno i sustavno vježbanje, razvijanje, njegovanje, provjeravanje.

Prvi stupanj ili čin: shvaćanje, razumijevanje, poimanje, „kopčanje“. To je temeljna naša sposobnost: da razumijemo o čemu se radi, da nam je jasan *status quaestionis*. Da razumijemo što profesor priča, što pisac piše, što predavač izlaže. Ako to ne razumijemo, ako nemamo pojma što je posrijedi, kako ćemo dalje.

Iz svoga se iskustva na Institutu sjećam da sam se prilično nelagodno osjećao i podobro čudio što studenti, a većinom su bile studentice, gotovo ništa ne pitaju, rijetki su bili takvi dijaloganti. Ponekada sam znao tražiti da ponove što sam izlagao. I više bi zastali nego odgovarali. Slično kaže i poneki drugi profesor. To znači da temeljno nisu razumjeli ili im, ako su razumjeli, nije trebalo nikakvih pitanja. Kao da nisu bili zainteresirani, osim da odslušaju te sate, da polože nekako ispite i da se zaposle. Sada bi me zanimalo: pitaju li sada takve vjeroučitelje njihovi vjeroučenici, ne da zaustave sat i odvuku pozornost vjeroučiteljice na drugu stranu, nego da se odgovori osmoškolcu ili srednjoškolci na razini njihove dobi i pameti.

Moram ipak priznati - i to je pozitivno - da sam u jednom susretu permanentnog obrazovanja vidio puno razgovorljivije brojne vjeroučitelje nakon određene prakse u školama, jer su vjerojatno i sami bili zasipani raznim vjeroučeničkim životnim pitanjima, gdje se trebalo snalaziti i boriti.

Drugi stupanj ili čin uma odnosi se na **pa-mćenje** shvaćenoga, na sjećanje pročitana, na memoriju, sposobnost da zadržimo u sebi što smo čuli, čitali i vidjeli, a da nam to ne propadne kao voda kroz rešetko.

Čini se da se u datoteku memorije ukuca sve što čujemo, pročitamo i vidimo, ali ne možeš to pozvati „klikom“ kada hoćeš i kako hoćeš. Pogotovo ne možeš kada ti zatreba, na

ispitu i u drugim hitnim slučajevima. Općenito se smatra da iz jedne propovijedi ne zapamtimo nijedne ideje, kamoli dvije ili tri koje je propovjednik naglašavao do iznemoglosti, nego nam ostane tek neki puki osjećaj, maglovit dojam, neka slika, primjer, senzacija. A kamoli da bismo mogli nastaviti razmišljati o toj propovijedi dalje. Ne zaboravi da je slično i s tvojim predavanjima u školskoj nastavi.

Razvoj umnih sposobnosti shvaćanja i pamćenja ide usporedno s razvojem našega tijela koje se razvija do svoje zacrtane punine uzrasta, tj. do 23. godine. Samo što tijelo ide u determiniranu rastu, a umne sposobnosti u slobodnu razvoju. Tako idemo i u školovanju: prvih šest-sedam godina u kućnom dvorištu ili vrtiću. Ako uspijemo kroz igru kao djeca nešto naučiti i zapamtiti, puna šaka brade. Zatim idemo u školu četiri razreda osnovne, pa u skladu s prolaznošću druga četiri osnovne, pa uz pozitivne ocjene treća četiri o/srednje do 18. godine ili punoljetnosti, pa neki još četiri ili pet godina fakulteta, eto do 23. godine, i netko završi s diplomom, netko na ulici.

Kažu da u Zagrebu na sveučilištu, gdje ima preko trideset fakulteta, preko 60% studenata ne završi studija, tj. ne diplomira. A i ono mladih što završi, jedva se može zaposliti. Bolje se nekada zaposle oni koji nisu završili.

Treći čin - to je najzahtjevniji i najteži stupanj razuma: **zaključivanje**, razmišljanje, mišljenje, prosuđivanje, suđenje. Ovdje se traži ne samo razumijevanje doživljenoga, zapamćenje proučenoga nego i prosuđivanje shvaćene i upamćene materije. Obično kada udarimo glavom o zid, počinjemo životno razmišljati.

Govoreći slikovito, fizički ili fizikalno, prelazak iz prvoga stupnja pojmovnoga praćenja na drugi kat pamćenja, ili na treći kat razmišljanja i zaključivanja jest svaki put novi kvalitativni skok. Recimo, kada bi se mogao izraditi jedan mozak koji bi na milijun volti proizvedio ovakvo ljudsko poimanje ili shvaćanje kakvo mi imamo, onda bi trebao drugi milijun volti da proizvede ljudsko upamćenje, a treći milijun volti da proizvede ljudsko mišljenje, prosuđivanje. Kompjutor niti shvaća, niti pamti, niti zaključuje kao što čini uman i slobodan čovjek.

Naš je razum navijen na zakon logike, na logično razmišljanje, na matematičke nizove.

Kako ćeš nešto razumjeti kada knjiga nije čitljiva, kada učitelju nije jasno. Kako ćeš upamtiti ako nisi ni pokušao razumjeti. Kako ćeš donijeti svoj sud ili mišljenje, ako nisi ni razumio ni upamtio. Evo potrebe za stalnim studiranjem, ponavljanjem, vježbanjem.

Ima mnoštvo vrsta znanosti kojima se proučava ova zemaljska i svemirska stvarnost. Tako postoji 6 pregolemih područja znanosti kao 6 tihih oceana. To su prirodna, društvena, tehnička, humanistička, biomedicinska i biotehnička područja. A sva ta beskrajna mnoštva imaju oko 50 znanstvenih polja ili prašuma u kojima raste preko 240 gustih grana znanosti, koje proučavaju sve od početka svijeta, od začetka čovjeka, od logike, od prirode i društva do duše, do smrti, do eshatologije. (Na pr. uzmeš li humanističko **područje**, naći ćeš **polje** teologije a u njemu ovih 13 **grana** ili katedri: dogmatska, biblijska, fundamentalna, moralna, pastoralna i ekumenska teologija, zatim egzegaza, liturgika, kanonsko pravo, crkvena povijest, patristika i kršćanska književnost, socijalni nauk Crkve, religijska pedagogija i katehetika. Pa da imaš doktorate iz ovih 13 grana, što znaš iz geologije ili geofizike ili geodezije.

Izloživši sve potrebno, pitamo se koji je i koji bi trebao biti duhovni profil **umne sposobnosti** jednoga vjeroučitelja? Odgovor: glavni umni i svjesni studij jest **Isus Krist**. On je po Očevu umu i naumu model stvaranja. On je izvoditelj otkupljenja. On je tvorac spasenja. On je objektiv naše vjere, objektiv i našega učenja. Iz njega zrači i izaruje na sve druge osobe i predmete kao iz središta: na Oca nebeskoga, na Duha Svetoga, na njegovu Majku Mariju, na njegove apostole, prvoga Petra i njegovo prvenstvo i nezabludivost, na njegova nasljednika Rimskoga biskupa, na cijelu Crkvu, na sve one teološke grane. I to za svakoga vjernika, pogotovo vjeroučitelja.

Primjer sv. Luke evanđelista. On počinje svoje Evanđelje pošteno kazujući da su „mnogi“ prije njega poduzeli „sastaviti izvješće o događajima, koji se ispuniše među nama“ kako su to posvjedočili „oni koji od početka bijahu očevici i sluga Riječi“. Danas znamo da je tijekom vremena bilo preko 50 „evanđelja“, od kojih su samo četiri proglašena vjerodostojnima, ostala su bačena u apokrifnu ropotarnicu, unatoč tomu što može biti istine i u njima.

Ali ne može se predavati ni najmanja laž zajedno s istinom! Tako je i Luka evanđelist odlučio, nakon što bijaše sve od početka pomno ispitao, sve po redu napisati (Lk 1,1-4) i radi sebe i radi Teofila i svih svojih čitatelja.

Iako su mnogi prije sv. Luke poduzeli sastaviti izvješće, ni s jednim prikazom sv. Luka nije bio do kraja zadovoljan, nego je on osobno pošao u proučavanje drugih knjiga, u istraživanje Isusovih događaja i parabola, u intervjuiranje osoba-očevidaca, u listanje arhiva, u prepisivanja iz prethodnih izvješća, a da nije ni citirao, i to da se sam osvjedoči, da drugima posvjedoči i da se drugi osvjedoče o Isusovu životu i djelu.

Pravi će vjeroučitelj biti onaj koji će u centar svoje životne pozornosti i poštovanja staviti Gospodina Isusa Krista, oduševljavati se kako je silan na djelu i na riječi, proučavati njega kao tvorca sedam svetih sakramenata, među kojim Euharistija najosobnija, najdostojnija, zatim će promatrati njegove odnose prema svojim sugovornicama i sugovornicima,

Toliko o razvoju svijesti, pameti, a sada prijedimo na drugu komponentu duše:

II. - SAVJEST. To je najtajnovitija pojava u našem životu. Javlja se i u muškima i u ženskim, i u poštenima i u nepoštenima, u pobožnima i u bezbošcima. Kako se u nama zaiskri i kako nas zbog zlodjela kori, a zbog dobrodjela hvali, ne znamo. U nama ništa nije tako naše kao savjest, ta duhovna moć s pomoću koje razlikujemo dobro od zla, pravdu od nepravde, istinu od laži, grdobu od ljepote. U nama ništa nije tako naše kao savjest, a čini se kao da je u nas ubačena izvana: drži nas, steže i prekora, odnosno podiže, bodri, hvali i nama upravlja.

Kao što se svaki umjetnik na neki način potpiše na svoje djelo - Michelangelo je ucrtao svoj lik u „Mojsijevu“ bradu, naslikao sebe kako drži kožu sv. Bartola na „Sudnjem danu“ u Sikstini, a punim se imenom i prezimenom potpisao na kolajni preko Gospinih prsiju u kipu „Pietà“ - tako se i vrhunski umjetnik Bog potpisao u svoje djelo čovjeka, usadio je u njega „stablo spoznaje dobra i zla“ (Post 2,9). I nije trebao dodavati svojim inicijalima onu Dürerovu: „Prokleti bili krivotvoritelji i oponašatelji ovoga djela i talenta drugih!“^[5] jer će se čovjek po sebi osjećati prokletim ako ne poštu-

je te božanske inicijale. To stablo nikakva sila ne može iščupati ili posjeći. Može se upaliti, može začađavati, ali ne može izgorjeti. Taj božanski potpis jest savjest! A da se čovjek može lakše okretati prema dobru, Bog mu je „spoznaju zla“ omotao slojem naravnoga stida.

I stablo je života počelo rasti. Od rođenja ta se klica u djetinjstvu stupnjevito budi, kroz strastveno mladenaštvo od mnogih se smatra čovjekovom neprijateljicom, a u zreloj dobi ona izraste u pravo stablo života i u glavnoga suca čovjekovih pothvata i djela na njegovu putu izgradnje. Čovjek se stalno duhovno nadograđuje, izvija i množi.

Gledano povijesno, najprije je sotona pokušao ljudima dokazati da u njima nema toga Božjega potpisa, nego da oni moraju biti „kao bogovi“ (Post 3,5). Na žalost, čovjek je odmah okusio spoznaju zla i iskusio kaznu za zlo! Ali mu to nije umanjilo glasa i grižnje savjesti, nego naprotiv.

Čovjek je kroz tisućljeća pokušavao tu savjest - Božje inicijale - spužvom grijeha brisati, čekićem bezboštva udarati, srpom zločina žeti, parlamentarnim zakonima preglasavati, nemoralnom praksom obarati, ali stablo ostaje - neoštećeno.

Dok se mnogi narodi odmeću od Boga, ničećući ga i brišući njegov pečat i potpis, Bog i dalje daje da „stablo“ raste, cvjeta, plodi se i razvija. Pojedinci i razne nevladine udruge sve svoje snage poduzimaju da izbace iz čovjeka i čovječanstva taj tajanstveni glas: „Dobro čini, zla se kloni“, ali bezuspješno. Koliko je napisano knjiga, izmišljeno filozofija, proglašeno novih etika i ideologija da se to ime i potpis krivo protumači, loše pročita, posve ukloni. Da se proglasi istinitim, dobrim i lijepim ono što čovjeku požudno godi i sebično koristi, ali taj glas nesavladivo odjekuje i poručuje: Samo ako mi se pokoriš, onda ćeš, čovječe, pobijediti. Što je Bog rekao da je sreća, to je sreća!

Savjest sv. Pavla. Kao što smo za razvoj zdrava razuma uzeli primjer svetoga Luke koji se osobno trudio da prostudira, zapamti, razmišlja; da prouči božansku osobu Isusovu i da napiše djelo o Isusovu djelovanju, tako ćemo za primjer uzeti svetoga Pavla, koji se od svih novozavjetnih pisaca najviše zadržao na odgoju i ispitu savjesti. A sve je iskusio na samo-

me sebi. Njegovi poučci u području morala jači su od Pitagorina poučka u matematici ili Arhimedova zakona u fizici.

1. - *Kada sam bio dijete, mislio sam kao dijete.* Tu se susrećemo s činjenicom razvoja ljudske savjesti. Savjest je kao zrno ili klica zasađena u naš duh i pod odgovarajućim vanjskim i unutarnjim uvjetima, ta se klica razvija prema dobru ili prema zlu. „Kad bijah kao nejače, govorah kao nejače, misljah kao nejače, rasuđivah kao nejače“ (1 Kor 13,11). No tijekom vremena savjest se razvijala, poštujući neke vanjske društvene norme i određene psihološke zakone. „A kada postadoh zreo čovjek, odbacih ono nejačko“ (13,11). A zreo je čovjek postao kada je pristupio Isusu i od njega bio zahvaćen, neodvojiv.

2. - *Savjest mi ništa ne predbacuje, dakle – ne znači da sam opravdan!* Pravi paradoks, iznenađenje. Očekivali bismo da će Pavao reći: Savjest mi je čista, ergo spašen sam. A kada tamo: Savjest mi je u redu, dakle: „Jadan li sam ja čovjek! Tko će me istrgnuti iz ovoga tijela smrtonosnoga?“ (Rim 7,24), Bog je moj sudac. On će reći što je u redu, a što nije u odnosu na njegov potpis, na njegove zapovijedi. Pavao je, zadahnut mržnjom prema kršćanima, pošao u Damask. Bio je uvjeren da radi po savjesti, i to na slavu Boga Jahve, po odredbama svojih pretpostavljenih, s njihovim potpisima. Ali pred Damaskom incident. Pade Pavao s konja iz čista mira. Zabljesnu ga Reflektor Božje milosti i začu se glas:

- Kamo, Šaule?
- U Damask pohvatati kršćane.
- Šaule, zašto me progoniš?, opet će onaj iz Reflektora
- Ne progonim ja tebe, nego kršćane. Ananiju! A tko si ti? pita ga progonitelj.
- Ja sam Isus kojega ti progoniš (Dj 9,5). Kada Ananiju progoniš, mene progoniš. Ja sam Ananija. Moje je ime upisano u Ananijino srce! Pavao se obratio i dao ovaj poučak. Savjest mi je uredna, dakle ništa nije gotovo!

I pitamo li se zar se ne može dogoditi da i mi zavremo, sve po savjesti, a udaramo protiv Crkve i protiv Boga koji je neizmjereno veći i od naše savjesti i „od našega srca“ (1 Iv 3,20).

3. - *Zato se ja trudim uvijek imati savjest besprijekornu pred Bogom i pred ljudima* (Dj 24,16).

Pavao nikada nije stao s izgradnjom vlastite savjesti i s ispitivanjem Božje volje. Stalno se trudio i pokušavao što više razviti svoju savjest, svoje srce da bude bez ikakve ljage i prijekora i pred Bogom i ljudima. To ne ide samo od sebe, kao što strasti idu same od sebe protiv savjesti. Ne možemo činiti što hoćemo niti postići što odlučimo; „ta ne činim ono što bih htio, nego što mrzim - to činim“, veli isti Apostol Rimljanima (7,15). A ono što bi čovjek trebao činiti, to ne radi, pa se ljuti, živcira, laje i kaje. Odluči da ne će više grijehiti, ne može ni blizu ostvariti. Koliko pokušaja - toliko promašaja. Neprestano posrće, ispovijeda se, diže se, pada, i sve iznova. Koliko je obavio sv. ispovijedi, primio sv. pričesti, pročitao vjerskih članaka, je li se temeljito obratio? Ili je još uvijek u moralnoj kaljuži?

Kako možemo pomisliti da smo izgradili svoju savjest do svoje, recimo, 25. godine, a da će nakon toga ići sve kô po loju? Savjest se odmotava, odgaja, ispravlja, uspravlja i raste do smrti. Ako sv. Pavao piše da se tako trudio u svojoj 50. godini, što ćeš ti reći u svojoj 25. godini?!

Zaključak. Duhovni profil vjeroučitelja čita se u njegovu razvoju razumne svijesti i odgoju moralne savjesti.

Najprije obrazovni razvoj duhovne svijesti: praćenjem, pamćenjem i razmišljanjem o Isusu Kristu i njegovu spasotvornom djelu u odnosu na svu teološku stvarnost o kojoj je bilo riječi. Napose u odnosu na grijeh, istočni i osobni, počinjen zavodništvom đavla, a zbog kojega se čovjek udaljio od Boga i nema mu spasa bez Boga. Vjeroučitelj je prvi pozvan da u tu istinu bude uvjeren, čvrst u vjeri, i da to onda prenosi i na svoje vjeroučenike. Budući da je nemoguće išta postići bez Božje milosti, tj. bez naše skrušene molitve, vjeroučitelj je pozvan moliti se u prvome redu za sebe, za svoju obitelj, ukućane, a onda i za svoje učenike kojima prenosi vjeru. Takvo vjersko znanje - stečeno vlastitim naporom i studijem kudikamo se više cijeni i vrijedi nego ono koje je usputno čuvano i stalno se rutinski ponavlja iz razreda u razred. Takvu osobnu znanju pridolazi i ono koje Duh Sveti daje kao dar u sv. potvrđi.

A, drugo, kudikamo jače svjedočanstvo vjeroučitelj očituje svojim učenicima jasnim

naukom o karakteru i odgoju **ljudske i vjerničke savjesti**, pogotovo svjedočanstvom svoga moralnog života, primjerno opslužujući zapovijedi ljubavi prema Bogu i čovjeku, držeći se

crkvenih zakona te poučavajući druge kako ih opsluživati. I uvijek imati na pameti da znanje ne spašava, nego napuhuje, a ljubav izgrađuje: *Scientia inflat, charitas aedificat* (1 Kor 8,1).

[1] Vidi članak: „U čemu je uspjeh vjeroučitelja?“, u: *Obnovljeni život*, 4/1976., str. 320-333. Na internetu: <http://www.cbismo.com/index.php?mod=vijest&vijest=1520>

[2] Općenito se smatra, zajedno sa sv. Tomom Akvinskim, da su stavljeni pred Majku i njezina Sina Isusa da mu se poklone. Većina je prihvatila, a jedan dio nije.

[3] Knjiga *Otkrivenja* kaže: „Zmaj velik, ognjen, sa sedam glava i deset rogova; na glavama mu sedam kruna, a rep mu povlači trećinu zvijezda nebeskih“ (Otk 12,3-4).

[4] Pavao VI., „Sollemnis professio fidei“, 29. VI. 1968. u: *Enchiridion Vaticanum*, 3, Bologna 1977.; *Vjerovanje naroda Božjega*, br. 16; Tridentiski koncil: *DS*, 1513.

[5] Tako je, kažu, dodao na jednoj svojoj slici iz Gospina života: “Be cursed, plunderers and imitators of the work and talent of others” - <http://www.museum-security.org/forgeries.htm>

Kardinal Puljić na godišnjem susretu vjerskih čelnika u Antwerpenu

Nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić sudjeluje na 18. međunarodnom susretu svjetskih vjerskih čelnika „Ljudi i religije“ koji se, u organizaciji Zajednice Svetoga Egidija, održava od 7. do 9. rujna 2014. u belgijskom gradu Antwerpenu pod geslom: „Mir je budućnost: religije i kulture u dijalogu stotinu godina nakon Prvog svjetskog rata!“. Posljednjeg dana, 9. rujna organizirano je 25 panela na kojima govore vjerski čelnici iz cijeloga svijeta, ali i brojni politički predstavnici i intelektualci. Na panelu pod naslovom: „100 godina od Prvog svjetskog rata: razaranja je moguće“ prvi govornik bio je kardinal Puljić. Donosimo njegov intervent na spomenutom panelu:

Dolazim iz Sarajeva, grada u kojem se, 28. lipnja 1914. dogodio atentat na austrijskog prestolonasljednika Ferdinanda i njegovu suprugu koja je nosila plod pod svojim srcem. To je bila iskra u zapaljivom barutu iz koje je buknuo I. svjetski rat. Taj rat je službeno započeo ultimatumom u Beogradu, 23. srpnja 1914. Po svemu sudeći, i bez atentata rat bi se dogodio jer je sve išlo prema tome. Ali nemili atentat doveo je do toga da iskra bude bačena.

Ne želim govoriti o tom ratu jer mi to nije cilj, nego ću pokušati ukazati na strahote po-

sljedica toga rata koje nisu ni do danas zaliječene. Prošlo stoljeće je bilo krvavo stoljeće na mnogim prostorima širom svijeta, a na osobit način i na prostorima Bosne i Hercegovine.

II. Svjetski rat je posebno bio strašan jer je kroz četiri godine razbuktavao mržnju koju nije lako ugasiti i stvarati pomirenje. To je teško posebno zbog toga jer se to vrijeme nikada nije temeljito analiziralo i iznijela objektivna istina o tom ratu niti su pronađeni toliki nestali kako bi bili dolično sahranjeni. To nije htjela politika koja je imala vlast nego je iz raznih interesa gradila javno mnijenje koje nije liječilo rane nego stvaralo nepovjerenje. Zato veli narod da povijest pišu pobjednici, a ne istina.

Osobno sam proživio i preživio rat u BiH od 1991-1995. godine. Svjedok sam brojnih eksplozija, rušenja, paljevina, progona, pljačke, silovanja. Proliveno je toliko krvi i suza. Dok su moćnici kreirali rat medijski šireći mržnju, mali je čovjek ginuo, ili ostajao bez dijelova tijela, ili bez obitelji, a i bez svoje kuće pa čak i bez svoje domovine.

Ponovo slušamo tolike crne vijesti o žarištima rata. Svaki dan strepimo, kuda će se ta vatra proširiti i koju će zemlju zahvatiti. Toliki pozivi za mir, tolike molitve za mir. Oružje nas zaglušuje pa apeli za mir ne prodiru i ne izgrađuju javno mnijenje.

I ovaj mirovni susret, koji organizira Zajednica Sv. Egidija omogućujući brojne panele i razne susrete, jest krik koji mora prodrijeti do ušiju moćnika.

Ovakav susret smo imali i doživjeli u Sarajevu. Svima hvala koji su sudjelovali. Ipak, teško je u javnost prodrijeti sa stavovima mira i pomirenja.

Je li čovječanstvo izgubilo ljudsko dostojanstvo i vrednovanje čovjeka? Je li izgubilo savjest po kojoj ima kriterije vrjednota? U mojoj zemlji se pojavio sljedeći natpis na zidu: pakao je ostao bez đavola; svi su na terenu i surađuju s politikom rata. Posljedice rata su nemjerljive. Dovoljno je da strada jedan čovjek pa da to bude gubitak za čovječanstvo.

Politika razoružanja nije neostvariva politika. Ali valja uspostaviti sustav vladavine prava, poštivanja čovjeka, njegovog dostojanstva, jednakih prava na svim razinama života. Ne smije postojati trgovina oružjem, utrka naoružavanja i isprobavanje novih oružja na novim ratištima kao odraz napretka čovječanstva. U čemu se sastoji napredak čovječanstva, ako ide za tim da samo sebe uništi?

Imamo svjetske institucije koje donose rezolucije bez učinkovitosti. Šalju promatrače koji samo broje, koliko je ljudi stradalo, prognano ili tko ima inicijativu na ratištu. Imamo međunarodno pravo bez sankcija. Ako se sankcije donose, onda se uvijek dobro pazi kakve posljedice se očekuju, jer banke i trgovina ne

smiju stradati, a to što čovjek strada nije upitno. U međunarodnim stavovima postoje dvostruka mjerila: jedna prema jačima, druga prema slabijima. U ime demokracije rađaju se radikalni odnosi do terorizma. Svjedoci smo kako se rat pripravlja na način da se započne s verbalnom agresijom preko širenja mržnje do proklamiranja prava na rat. Nijedan rat nije riješio probleme nego je nakon svakog rata uslijedio dijalog i dogovor.

I osobno sam svjedok da se najprije započne medijski rat kako bi se stvorilo ozračje da imaju pravo oružjem ratovati. Svi smo, tobože, jednaki, ali uvijek je jači u pravu.

Ne može se u ime Boga i vjere ubijati i mržnja širiti. To je zločin protiv Boga. Zlo treba zaustaviti, a zločinom se zločin ne rješava.

Možemo li prodrijeti u javnost na način da čovjek bude mjerilo prema kojem se sve treba orijentirati. Nema vrednijeg ili manje vrijednog čovjeka. Svaki čovjek je u Božjim očima vrijednost, jer je njegovo stvorenje.

Kada bi se makar i mali dio utrošenog novca za napredak u naoružanja utrošio za razvoj i otvaranje radnih mjesta, siromaštvo bi se vrlo brzo umanjilo ili čak sasvim nestalo. Farsa je priča o borbi protiv siromaštva dok je u isto vrijeme siromaha iz dana u dan sve više. Uložimo oružje u izgradnju mira pa će siromaštva biti manje.

(kta)

Biskupi upozoravaju na tragično stanje kršćana na Bliskome Istoku

Predsjedništvo CCEE-a osuđuje kažnjavanje ljudi razapinjanjem

Predsjedništvo Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) snažno je osudilo razapinjanje ljudi u Siriji koje je počinila teroristička islamistička skupina ISIS. Vijeće je u izjavi koju je potpisao kardinal Peter Erdö izrazilo ogorčenost nad djelima u kojima se religija koristi kao opravdanje smaknuća, ističući da su ta djela usmjerena protiv svakog pokušaja postizanja mira u toj zemlji. Ekstremisti su u Deir Haferu u povodu proglašenja islamskog kalifata ubili osam muškaraca i u središtu sela ih razapeli na križ gdje su ih ostavili visjeti tri dana, dok je deveti muškarac u Al-Babu preživio tu kaznu. Sv-oj su postupak islamisti opravdali uvođenjem reda u zemlju, izvještava Kathpress.

Pripadnici iste skupine u Iraku su, kako je priopćio kaldejski nadbiskup Mosula Šimon Emil Nona za agenciju "Asianews", zauzeli sj-

edište nadbiskupije, opljačkali ga i uništili sve kršćanske simbole. Isto se dogodilo i sa sjedištem sirske-pravoslavnog nadbiskupa crkvom Sv. Efrema u Mosulu, premda je mjesni imam tražio da se poštuju vjerske građevine. Stoga kaldejski nadbiskup poziva sve svjetske vođe da spriječe novo nasilje i podjele zemlje. Budućnost kršćana u Iraku, posebno u području oko Mosula, u potpunosti je neizvjesna, istaknuo je nadbiskup, a prenosi Kathpress.

Apel svjetskoj javnosti uputio je i sirske nadbiskup Mosula Yohanna Petros Moshe putem agencije Fides. On je pozvao međunarodnu zajednicu da spasi tamošnje kršćane prije nego što se dogodi tragedija stanovnika Kara-koša koji su na udaru islamista.

(kta/ika)

Kardinal Puljić u sarajevskoj katedrali zaredio devet đakona za svećenike

Tijekom svečanog Misnog slavlja, u nedjelju, 29. lipnja 2014., na svetkovinu sv. Petra i Pavla i na vanjsku proslavu Srca Isusova, zaštitnika katedrale i Vrhbosanske nadbiskupije, nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić zaredio je u sarajevskoj katedrali Presvetog Srca Isusova devetoricu đakona za svećenike: šestoricu za Vrhbosansku nadbiskupiju i trojicu za Franjevačku provinciju Bosnu Srebrenu.

Svečanu Euharistiju, uz predsjedatelja kardinala Puljića, suslavili su: vojni biskup u BiH mons. Tomo Vukšić, provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Lovro Gavran i još 60 svećenika među kojima poglavari i profesori Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa, Franjevačke teologije, Katoličkog bogoslovnog fakulteta i Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa „Redemptoris Mater“. Os-

im bogoslova tri bogoslovna sjemeništa u Sarajevu te većeg broja redovnica raznih družbi, na Misi je sudjelovala i rodbina ređenika.

Nakon naviještenog Evanđelja, vicerektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa vlč. Marko Mikić predstavio je kandidate za Vrhbosansku nadbiskupiju, a prvi meštar Franjevačke bogoslovije fra Danimir Pezer kandidate za Franjevačku provinciju Bosnu Srebrenu. Pošto su se kandidati odazvali, poglavari su prenijeli svoje jamstvo i jamstvo vjernika župnih zajednica iz kojih kandidati dolaze te mišljenje odgovornih osoba da su kandidati dostojni nakon čega ih je kardinal Puljić izabrao za red prezbitera.

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić se prisjetio molitvenog zaziva koji su u vrijeme njegova djetinjstva molile brojne obitelji: Bože, daj nam svećenika po svome Srcu! Dodao je

kako je vremenom sve više shvaćao da ostvaren svećenik može biti samo onaj koji zna učiti od božanskog Srca. Podsjetio je na Isusove riječi: „Učite se od mene, jer sam krotka i ponizna srca“. „Uspješan je svećenik je onaj svećenik koji nauči blagu vijest blago i radosno naviještati. Radostan je svećenik onaj koji je poput Krista imati probodene ruke i bok kako bi vodio svoje stado. Takav svećenik je uvjerljiv“, kazao je kardinal Puljić ističući kako je potrebno da svećenik bude spreman na žrtvu i na posvećivanje svijeta. „Sretan svećenik je onaj koji trajno uči od Isusa“, istaknuo je kardinal Puljić naglasivši potrebu da Isus bude u središtu svećenikova života.

„Bez prave poniznosti nema vjernosti. Bez unutarnje slobode nam odanosti. Nijedan svećenik, koji je bilo čime zarobljen, ne može biti sretan svećenik“, kazao je kardinal Puljić ukazujući na važnost osobne molitve, otvorenost Božjoj riječi i trajno ispovijedanje da je Isus Krist, Sin Boga živoga. Rekao je da svećenik govori iz onoga što mu je u srcu ističući važnost da u svećenikovu srcu stanuje Krist Progovorio je o životima svetih apostola Petra i Pavla koji su uzori u svjedočenju i ljubavi prema Isusa Krista. „Bit ćete opečaćeni svetim redom prezbiterata. Za to vam je živjeti i to iz vjere na način da trajno učite od Isusova Srca“, kazao je kardinal Puljić napomenuvši da će morati proći kroz kušnje te da će trebati dokazati za što žive i što je njihov svetinja. „Hrabrim vas: ne bojte se!“, poručio je kardinal Puljić. „Vidimo da mnogi, koji su ideološki obojeni, Crkvu optužuju, a pogotovo nas u hrvatskom narodu, da smo nacionalistička Crkva. Što bi htjeli? Da mi ne budemo uz svoj narod? Da se mi stidimo svog naroda? To ne znači da ćemo prezirati druge narode. Prvi svjetski rat počeo je na jučerašnji dan prije sto godina ovdje. Nije ga Crkva izazvala niti je Crkva izazvala drugi svjetski rat niti ovaj domovinski rat. Svjedok sam ovog posljednjeg rata. Trajno sam molio i pozivao na mir. Sada Crkva treba biti kriva za ono što je politika učinila... Kriv sam jer sam bio vjeran ovoj zemlji, ovom narodu i bio sam spreman umrijeti“, kazao je kardinal Puljić hrabreći ređenike na putu vjernosti Kristu. Pozvao je rodbinu i prijatelje ređenika na molitvu za njih i za nova svećenička i redovnička zvanja.

Svi nazočni u kardinali izmolili su Litanije svih svetih dok su ređenici ležali na tlu. Kandidati su dali kardinalu Puljiću obećanja u vezi s obnašanjem svećeničke službe, brige za Božje stado, dostojnog i mudrog propovijedanja evanđelja i izlaganja vjerskih istina u predanoj povezanosti s Krstom, vrhovnim svećenikom, te obećanja poslušnosti svome biskupu odnosno dijecezanskom biskupu i svom redovničkom poglavaru. Ruke ređenika pomazane su sv. uljem, a darovani su im plitica i kalež. Kardinal Puljić je položio ruke na glave ređenika, a potom izmolio posvetnu molitvu. Biskup Vukšić i svi nazočni svećenici također su, u znak zajedništva, položili ruke. Potom su novozaređene svećenike njihovi župnici obukli u misnice te je izmijenjen poljubac mira.

Tijekom Svete mise liturgijsko pjevanje animirali su Bogoslovski zbor „Stjepan Hadrović“ i Katedralni mješoviti zbor „Josip Stadler“ pod ravnanjem prof. Marka Stanušića te bogoslovi Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa „Redemptoris Mater“.

Po završetku Euharistijskog slavlja nastavljeno je druženje oko obiteljskog stola.

(kta)

Za svećenike zaređeni su sljedeći kandidati Vrhbosanske nadbiskupije:

Vlč. đakon BOJAN IVEŠIĆ, rođen 17. ožujka 1990. u Zavidovićima, od oca Ivica i majke Marije, rođ. Šimić, dolazi iz župe sv. Josipa Zavidovići. Uspješno je diplomirao na KBF-u u Sarajevu 12. studenoga 2013. Đakonski praktikum je obavljao u sjemeništu Petar Barbarić Travnik i u župi sv. Ivana Krstitelja Travnik.

Vlč. đakon OLIVER JERKOVIĆ, rođen 04. svibnja 1988. u Rostovu, od oca Bože i majke Kate, rođ. Sabelja. Dolazi iz župe sv. Ilije Rostovo. Uspješno je diplomirao na KBF-u u Sarajevu 12. studenoga 2013. Đakonski praktikum je obavljao u župi sv. Ante Žepče i sv. Ivan Krstitelj Lug-Brankovići.

Vlč. đakon GABRIJEL JUKIĆ, rođ. 25. 09. 1974. u Žepču, od oca Ive i majke Kate, rođ. Trogrlić, dolazi iz župe sv. Ante Padovanskog Žepče. Uspješno je diplomirao na KBF-u u Sarajevu 12. studenoga 2013. Đakonski praktikum je obavljao u župama Katedrala i Odžak.

Vlč. đakon MARKO ŠKRABA, rođ. 22. 11. 1989. u Bugojnu od roditelja Pave i Zorice, rođ. Arežina. Dolazi iz župe sv. Male Terezije Bistrica k. Uskoplja. Uspješno je diplomirao na KBF-u u Sarajevu 12. studenoga 2013. Đakonski praktikum je obavljao u župama Odžak i Sarajevo-Stup.

Vlč. đakon VLADO VREBAC, rođ. 12. 08. 1989. u Sarajevu, od roditelja Dragislava i Marine, rođ. Pekić. Dolazi iz župe Uznesenja BDM Stup. Uspješno je diplomirao na KBF-u u Sarajevu 12. studenoga 2013. Đakonski praktikum je obavljao u župama Skopaljska Gračanica i Žepče.

Vlč. đakon JOŠT MEZEG, rođ. 31.07.1987. u Ljubljani od roditelja Aleksandera i Natalije r. Kos. Dolazi iz župe sv. Nikole Dolnji Logatec - Slovenija. Mlada misa: 06.07.2014. u župi sv. Nikole, Dolnji Logatec; Član je zajednice Neokatekumenskog puta. Filozofske i teološke studije je započeo na Visokoj teološkoj školi Redemptoris Mater u Puli a završio na KBF-u u Sarajevu gdje je upisan u petu (V.) godinu.

Za Franjevačku provinciju Bosnu Srebrenu zaređeni su:

Fra IVAN PILIĆ, Franjevačka provincija Svetoga Križa Bosna Srebrena, rođen 6. 11. 1988.

godine. Roditelji Mirko i Janja r. Žuljević. Franjevački habit obukao u Visokom 15. 7. 2007., prve privremene zavjete položio 13. 7. 2008. na Gorici u Livnu, svečane zavjete položio 14. 10. 2012. u Uskoplju, za đakona zaređen 15. 12. 2013. u Uskoplju. Mlada misa u župi Uznesenja BDM u Uskoplju/G. Vakufu 10. kolovoza 2014. godine.

Fra MARIO KATUŠIĆ, Franjevačka provincija Svetoga Križa Bosna Srebrena, rođen 2. 12. 1988. godine. Roditelji Domin i Nevenka r. Milić. Franjevački habit obukao u Visokom 15. 7. 2007., prve privremene zavjete položio 13. 7. 2008. na Gorici u Livnu, svečane zavjete položio 14. 10. 2012. u Uskoplju, za đakona zaređen 15. 12. 2013. u Uskoplju. Mlada misa u župi Uznesenja BDM u Uskoplju/G. Vakufu 10. kolovoza 2014. godine.

Fra DAVOR PETROVIĆ, Franjevačka provincija Svetoga Križa Bosna Srebrena, rođen 10. 7. 1988. godine. Roditelji Dražen i Marica r. Alilović. Franjevački habit obukao u Visokom 15. 7. 2007., prve privremene zavjete položio 13. 7. 2008. na Gorici u Livnu, svečane zavjete položio 14. 10. 2012. u Uskoplju, za đakona zaređen 15. 12. 2013. u Uskoplju. Mlada misa u župi sv. Juraja mučenika u Vitezu 17. kolovoza 2014. godine.

Slavljena Misa za mir u sarajevskoj crkvi sv. Ćirila i Metodija

Sarajevska crkva posvećena slavenskim apostolima i suzaštitnicima Europe sv. Ćirilu i Metodiju, koja se nalazi u sklopu zdanja Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa, proslavila je, 5. srpnja 2014. svoj patron. Ovim Misnim slavljem na osobit način molilo se za mir u Bosni i Hercegovini i u svijetu uz tužno sjećanje na sarajevski atentat prije stotinu godina koji je bio povod za prvi svjetski rat. Ujedno se molilo za sve žrtve prvog svjetskog i svih drugih ratova krvavog dvadesetog stoljeća.

Svečanu Euharistiju slavio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić

u zajedništvu s apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini mons. Luigijem Pezzutom i uz suslavlje 34 svećenika među kojima su bili poglavari Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa i profesori Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Sarajevu. U uvodnoj riječi kardinal Puljić je podsjetio da ovim Misnim slavljem također zahvaljuju Bogu za proteklu akademsku godinu. Potaknuo je bogoslove da, tijekom odmora kod svojih kuća, budu svojim župnim zajednicama svjedoci vjere te da im to ne budu prazni nego Bogom ispunjeni dani.

Riječi dobrodošlice i pozdrava kardinalu

Puljiću, nunciju Pezzutu i svim nazočnima poželio je rektor preč. Marko Zubak podsjetivši da je u bogoslovijskoj crkvi prvi vrhbosanski nadbiskup sluga Božji Josip Stadler godine 1900. u dnu crkve sv. Ćirila i Metodija dao ugraditi moći sv. Križa kako bi se pred tim moćima molilo za Bosnu i Hercegovinu.

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić najprije je ukratko prikazao život i djelovanje svete braće Ćirila i Metodija koji su 863. godine, na poziv moravskog kneza Rastislava, uspješno evangelizirali koristeći se slavenskim narodnim jezikom u bogoslužju. Progovorio je i o brojnim poteškoća s kojima su se susreli u svom djelovanju. „Čovjek se divi njihovoj ljubavi prema Kristu, Crkvi, spasu duša. Oni nadilaze granice pripadnosti svome narodu i idu drugim narodima. To je evangelizatorski misijski duh koji, u zadnje vrijeme, kao da sve više zamire. Sveti Ćiril i Metodije sve podvrgavaju spasu duša nasuprot današnjem mentalitetu. Nismo imuni na svjetski duh kojem je mjerilo: korist, ugoda i navezanost na svoj kraj. Čovjek se divi njihovoj vjernosti Crkvi unatoč intrigama i politici. Uvijek je politika htjela manipulirati vjerskim osjećajima. I danas smo svjedoci toga. Oni su sve to nadišli i ostali vjerni Crkvi. Zadivljuje njihovo izgaranje sve do smrti. Nisu posustali naviještati evanđelje. Moleći njihov zagovor, želimo se ugledati u njih“, istaknuo je kardinal Puljić.

Osvrćući se na završetak godine studija i odgoja u bogosloviji te polazak bogoslova na ljetni odmor, kardinal Puljić je istaknuo kako je za bogoslove prevažno da postanu zreli ljudi i to ljudi vjere, oduševljeni u zvanju i potkovani u znanju poput svete braće Ćirila i Metodija. „Dragi bogoslovi, pred vama je ovo ljeto koje će pokazati kolika je vaša zrelost, kolika je identifikacija sa zvanjem – biti svećenik. Ovog ljeta će se pokazati, koliko si čovjek vjere, molitve, rada, ljudskosti, oduševljenja na putu prema svećeništvu. Zahvaljujem svima koji su iskreno surađivali; iskreno zahvaljujem svima koji su ulagali svoje sposobnosti na vašem putu zrenja prema svećeništvu“, rekao je kardinal Puljić.

U trećem dijelu svoje propovijedi, kardinal Puljić je na osobit način pozvao na molitvu za mir. „Sto godina nakon atentata u Sarajevu te krvavog minulog stoljeća, ne smijemo posu-

stati moliti za mir i ne smijemo prestati vjerovati u mogućnost mira. Živimo u gradu u kojem je zaiskrila varnica te započeo prvi svjetski rat atentatom 28. lipnja 1914. Taj rat je donio mnogo zla i nikad se nije uspjelo izliječiti posljedice tih krvavih ratova u prošlom stoljeću. Danas je nebo opet zakrvavljeno te se mitologijom i ideologijom pothranjuje mržnja i stvarana nejednakost. Sve strukture života zaražene su tim ozračjem ne samo kod nas nego i u svijetu. Spominjući se toga atentata, mučno doživljavamo ovo vrijeme kada se ponovno veliki moćnici igraju sudbinom malog čovjeka i malih naroda. Kao što je vuk krivio janje da mu muti vodu, tako se i danas truje ozračje okrivljujući ‘male’ kako bi ‘veliki’ postigli svoje ciljeve“, kazao je kardinal Puljić. Podsjetivši na riječi svetog pape Ivan Pavao II., prema kojima je put čovjeka put Crkve, kazao je kako danas izgleda kao da čovjek nema vrijednost.

„Dok se događaju tolike nepravde, Europa je zabrinuta za gay parade i to joj je glavno. Dok toliki ginu, Amerika i Europa troše energiju na gender ideologiju. Dok smo mi ginuli ovdje na ulicama u domovinskom ratu, u Engleskoj su zabranili prikazivati slike pogibija na ulicama pod izgovorom da ne traumatiziraju svoju javnost. A kad su prikazali ptice, koje su stradale u katastrofi ili na drugi način, dizali su glas do neba za spas ptica. Ili, kad su vidjeli na cestama gladne pse lualice, u skandinavskim su zemljama vrištali kako čovjek nema osjećaja za životinje. Svjedok sam toga. Vidimo da su svim sredstvima urušili moral kako bi mogli raditi što žele, a sada kukaju da kriza vlada svijetom. Ne smije biti mjerilo: profit, zarada, užitak, potrošnja itd. Čovjek, njegovo dostojanstvo i prava su istinska mjerila i treba izgrađivati društvo u kojem će čovjek biti prepoznatljiv. Globalizacija je zgazila čovjeka. Demokracija se urušila. Takav stil je rodio terorizam, a onda se digla hajka na terorizam kako bi se smjelo ratovati“, riječi su kardinala Puljića.

„Mi danas molimo za mir: Bože, uspostavi pravdu i istinu, jednaka prava za svakog čovjeka jer je čovjek tvoje stvorenje! Ti si Sina svoja poslao da za njega umre. Zakoni trebaju služiti čovjeku, a ne da čovjek robuje tim zakonima. Treba u javnosti izgrađivati istinsku zauzetost za svakog čovjeka i imati jednaka mjeri-

la za sve. Vidimo da je uvijek u pravu jači; da se uvijek moćniji smatra sposobnim provoditi pravdu. Zato moramo moliti: Bože, daj nam pravedan mir da možemo živjeti dostojanstvo

otkupljenog čovjeka i na ovom djeliću kugle zemaljske“, zaključio je kardinal Puljić.

(kta)

XXVI. susret misionara Crkve u Hrvata

Sarajevo, 7. - 10. srpnja 2014. godine

Nakon tri dana molitve i razmjene iskustava kroz pohode znamenitim duhovnim toponimima Sarajeva, Goražda, Pala i Travnika 26. susret misionara Crkve u Hrvata završio je 10. srpnja svečanom Svetom misom u prepunoj travničkoj sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage, na grobu Sluge Božjega Petra Barbarića. Euharistijsko slavlje predvodio je domaćin ovogodišnjeg Susreta misionara, kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski uz suslavlje nacionalnih i dijecezanskih ravnatelja Papinskih misijskih djela (PMD) iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske, misionara i većeg broja svećenika, te sudjelovanje mnoštva vjernika među kojima su bile i časne sestre misionarke.

U pozdravnom govoru na početku Misnog slavlja vlč. Željko Marić, rektor Nadbiskupskog sjemeništa Petar Barbarić Travnik, izrazio je zadovoljstvo nazočnošću misionara, podsjetivši na bogatu povijest i snažnu vezu sjemeništa s misionarskim djelovanjem, čiji su bivši učenici bili i značajni misionari Nijemac o. Bernard Kohlen koji je u djetinjstvu došao u Travnik, o. Stjepan Mlakić rodnom iz Fojnice, o. Serafin Tvrtković rođen u Solakovoj Kuli (općina Konjic) te Ante Gabrić rodnom iz Metkovića. „Neka ovi svijetli primjeri i vaša nazočnost danas među nama te ova molitva pomognu da ovo sjemenište ponovno bude žarište misionarskih aktivnosti“, istaknuo je vlč. Marić.

Osvrnuvši se na rektorove riječi, dijecezanski ravnatelj PMD preč. Pavo Šekerija kazao je kako dolazak sudionika susreta misionara u Travnik nije slučajna. Govoreći o događaju pozvao je goste da se ukratko predstavljaju. Prisutni su vjernici pozdravili radosnim pljeskom u znak podrške: don Dražena Klapeža (Tanzanija), don Borisa Dabu (Zambija), don Antu Batarella (Tanzanija), o. Antu Jerončića (Karibi),

don Danka Litrića (Ruanda), fra Filipa Sučića (DR Kongo), fra Antu Kutlešu (DR Kongo), mons. Dragu Balvanovića (Peru), s. Celestinu Gavrić (Island), s. Ivu Jelić (Ekvador), s. Antonelu Medić (Ekvador), s. Zlatu Vrbić (Čile), s. Beatricu Krstčić (Brazil), s. Bogdanu Markić (Uganda), s. Jasnu Plavac (Salomonski otoci), s. Melaniju Cvrtak (Kosovo), s. Eriku Dadić (DR Kongo), s. Slavku Bogdan (Salomonski otoci)...

Kardinal se u propovijedi posebno osvrnuo na svijetao životni put vjere sluge Božjega Petra Barbarića, djeteta pobožne hercegovačke obitelji sa snažnom željom za svećeničkim zvanjem, koji je svojim svetim življenjem te preranom smrću ostavio neizbrisiv pečat na Travničku gimnaziju. Njegovi učitelji su zapazili savjesnost tog sjemeništarca, koji je postao uzor revno vršeći svoje dužnosti u koje je uranjao svoju dušu. Prema njegovim riječima, Petar je učitelje oduševljavao i svojim znanjem (između ostalog, prevodio je grčki i francuski), a njegove posebne pobožnosti bile su pobožnost Majci Božjoj i Srcu Isusovu, što je širio gdje je god mogao. Kad se razbolio, ostao je vjeran, optimističan i postojan. „Njegova poglavara o. Puntigama, koji će opisati njegov život, posebno je dirnulo to što je u svojoj bolesti, svjestan da umire, sačuvao divan optimizam, nadu i pouzdanje u Boga. To je tog isusovca zadivilo“, prisjetio se kardinal Puljić, opisavši kako je Petar hrabro prihvatio smrt i umro kao isusovac, a danas isusovci vode za naše vjernike iznimno značajan proces za njegovo proglašenje blaženim.

Mnoštvu vjernika obratili su se i nacionalni ravnatelji PMD u RH i BiH. Vlč. Antuna Štefana iz Varaždinske biskupije dirnula je vjernička molitva te im je čestitao na pobožnosti, zamolivši ih da mole za svoje biskupe, svećeni-

ke, redovnike i redovnice. Osvrćući se na susret misionara, prenio je kako ga je dirnula jednostavnost, poniznost i vjernost Isusu nadbiskupa koji voli narod. „S nama je bio sve ove dane od jutra do večeri. Uvijek nasmiješen, uvijek pažljiv, poziva na ohrabrenje. Daj Bože da dugo i puno imamo biskupa poput nadbiskupa Puljića“, kazao je nacionalni ravnatelj PMD u Hrvatskoj.

Na danima susreta s misionarima don Ivan Štironja je zahvalio Bogu, kardinalu i njegovim institucijama i suradnicima, cijeloj Vrhbosanskoj nadbiskupiji – svima koji su taj događaj omogućili i podržali te vjernicima za sve što čine za misije i misionare. „Hvala vam za sve molitve, žrtve i odricanja. Hvala vam što dajete ono što možete od svoje sirotinje, od svojih potreba, od svojih usta. Hvala vam odavde i do kraja Lašvanske doline odakle ste ovdje okupljeni, pa i dalje... Neka vas dragi Bog prati na vašem putu. Svima nam je teško. I u ovoj Lašvanskoj dolini ima razloga za plač, ali nemojte plakati, nego se Bogu molite. Iz te molitve zasigurno će niknuti vjera koja nas snaži i hrabri da nosimo sve životne poteškoće i sve križeve, a onda će se tu roditi i ona nada koja nadilazi sve naše obiteljske pragove, ide do nakraj svijeta i uzdiže se do neba – do vječnosti. A iz toga se rađa i ljubav – ne samo za svoje bližnje, nego za one do nakraj svijeta, ljubav prema Bogu i braći ljudima, bez obzira na boju i naciju“, zaključio je na kraju nacionalni

ravnatelj PMD u BiH don Štironja pozvavši puk da Lašvansku dolinu pretvore u dolinu molitve za misionare.

Nakon Misnog slavlja i ranije tijekom programa prikupljeni su dojmovi sudionika do sada najbrojnijeg susretanja misionara, čuvši 24 komentara oduševljenja onih koji gotovo nemaju vremena za putovanja i susrete. Mnogi od njih zbog obveza u pastoralu ili pomoći stanovništvu godinama nisu sudjelovali u događaju, a većina prvi put obišla neke lokacije poput Goražda. Misionare se osobito dojmilo upoznavanje s tragičnim činjenicama i mjestom stradanja Drinskih mučenica. Među onima koji će ponijeti neizbrisivu uspomenu su i fratri Ugandani. Fra Augustus Byaruhanga (Tanzanija) i fra Matthias Kule (Kenija, Madagaskar i Mauricius) doživjeli su snažno iskustvo u Goraždu, a prenijeli su nam svoje ushićenje ljudima, gostoprimstvom i prirodom tijekom njihova prvog boravka u BiH.

Susret misionara Crkve u Hrvata završio je Svetom misom u travničkom sjemeništu, uz liturgijsko pjevanje koje su predvodili bogoslovi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa Ante Vrhovac i Mario Jurišić te okrjepom u sjemenišnom blagovalištu koju su pripremili odgojitelji sjemeništa na čelu s rektorom vlč. Željkom Marićem i ekonomom vlč. Markom Majstorovićem sa suradnicima.

missio.ba/I.O.

Posveta župne crkve i proslava 30 godina župe Briješće

Trideset godina nakon osnutka župe u sarajevskom naselju Briješće, posvećena je župna crkva sv. Leopolda Bogdana Mandića. Radost ovoga događaja u nedjelju, 13. srpnja, s domaćim vjernicima došli su podijeliti katolici grada Sarajeva i župe sv. Leopolda iz Dragunje kod Tuzle. Svečano euharistijsko slavlje, uz koncelebraciju 15 svećenika, predslavio je i posvetio novi oltar i crkvu, nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić.

U župnoj crkvi koja je toga dana bila prema-

lena da primi pristigle vjernike, nazočne je pozdravio župnik vlč. Miroslav Karatović. Podsjetio je na prve samostalne korake ove vjerničke zajednice koja je nastala 8. srpnja 1984., odvajanjem naselja od župe Stup. Prisjetio se i svih sedam dosadašnjih župnika, istodobno izražavajući dobrodošlicu njima trojici koji su za ovu prigodu došli: vlč. Đuri Živkoviću, preč. Pavi Šekeriji i vlč. Peri Brajki. Rekao je kako se ova vjernička zajednica u molitvi spomenula i svojeg pokojnog duhovnog pastira vlč. Jose Filipino-

vića. Na poseban način pozdravio je kuma crkve gosp. Antu Bošnjaka i njegovu obitelj te načelnika Općine Novi Grad gosp. Semira Efenđića i novog imama Jusufa ef. Kadrića.

Župnik je u kratkim crtama prikazao tijek izgradnje župne crkve čiji su temelji izliveni 1991. za vrijeme župnikovanja vlč. Živkovića, a gradnja završena 2012., kada je duhovni pastir ove malene zajednice bio vlč. Brajko.

Nakon uvodnih simboličnih čina predavanja ključeva crkve te prigodnih misnih čitanja, kardinal Puljić je izrekao propovijed, objašnjavajući bit posvete župne crkve. „Danas mi posvećujemo crkvu i sve što je u njoj biva posvećeno. Ali i mi, ulazeći u ovaj sakralni prostor, i mi se posvećujemo. To znači da postajemo Bogu bliži“, rekao je kardinal Puljić napominjući da zbog toga svake godine ova vjernička zajednica treba, kao svetkovinu, na ovaj datum proslavljati posvetu crkve.

Potom je, oslanjajući se na pročitane sveto-pisamske tekstove, objasnio važnost življenja u Božjoj blizini koja proizvodi u čovjeku istinsku radost. „Naša sigurnost, naš temelj je u Isusu Kristu. To si trebamo posvijestiti svaki put kada ulazimo u crkvu (...) Dolazimo u crkvu koja je građena ljudskim rukama, da bismo mi, milošću Božjom sebe izgrađivali“, naglasio je kardinal. Objašnjavajući evanđeosku zgodu sa Zakejom koji se, želeći vidjeti Isusa, popeo na smokvu, nadbiskup je rekao da je nužno sići s „drveta oholosti i umišljenosti“ kako bi Gospodin „proboravio u našoj kući“ jer su ljudsko srce i savjest najsvetija „mjesta“

u životu čovjeka.

Kardinal Puljić je zatim protumačio redosljed i simboliku obreda posvete oltara i crkve, pritom ukazujući na potrebu svetoga življenja svakog pojedinog vjernika, iz čega niču plodovi za vječnost.

Nakon homilije uslijedila je molitva Litanija svih svetih te središnji dio obreda: posvete oltara i crkve. U novi, unikatni, drveni oltar koji je dar gosp. Franje Milosa i njegove obitelji, ugrađene su moći sv. Vinka Marie Strambia, biskupa (1745. - 1824.). Dok je kardinal Puljić mazao oltar, svećenici su to isto učinili na četiri križa na zidovima crkve, koja simboliziraju četiri evanđelja.

Zbor župe Gromiljak, pod vodstvom s. Marinele Zeko, SMI, skladnim je pjevanjem pratio obrede kojima je ravnao vlč. Željko Marić, ravnatelj Travničkoga sjemeništa.

Pri završetku Svete mise, kardinal, župnik i kum crkve, otkrili su spomen ploču na ovaj događaj kojim je zaokružena „priča“ o izgradnji crkve u Briješću.

Nakon euharistijskoga slavlja, svećenici, časne sestre i vjernički puk nastavili su druženje oko obiteljskoga stola u župnoj kući i dvorištu.

Inače, Sarajevo je nakon pune 74 godine, kada se prisjeća tužne 100-godišnjice atentata na prestolonasljednika Franju Ferdinanda i njegovu suprugu te 30-godišnjice radosnoga događaja početka XIV. Zimskih olimpijskih igara, ponovno doživjelo posvetu jedne katoličke bogomolje.

(kta/j.v.)

35. obljetnica župe i blagoslov kamena temeljca na Grbavici

Nakon što je u četvrtak, 31. srpnja, jedina župa u Vrhbosanskoj nadbiskupiji kojom pastoralno upravljaju oci isusovci, sv. Ignacija Lojolskog u sarajevskom naselju Grbavica proslavila svog nebeskog zaštitnika, na svetkovinu Blažene Djevice Marije od Anđela, 2. kolovoza, istoimena župa obilježila je 35. obljetnicu svoga postojanja prigodom čega je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko

Puljić blagoslovio temelje nove župne crkve i pastoralnog centra.

Euharistijskim slavljem uz koncelebraciju 15-ak svećenika koji pastoralno djeluju u Sarajevu i provincijala Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, p. Ante Tustonjića, predsjedao je kard. Puljić. Na početku nazočne je pozdravio župnik p. Krešimir Djaković, koji je ukratko predstavio povijest župe te se zahvalio svojim prethodnici-

ma za sve što su učinili za izgradnju ove župne zajednice. Nakon toga vrhbosanski nadbiskup blagoslovio je vodu kojom je zatim poškopio crkvu i pastoralni centar u izgradnji.

Na početku prigodne propovijedi kard. Puljić najprije se osvrnuo na svetkovinu Gospe od Anđela, koja se proslavljala toga dana te istaknuo veliki doprinos sv. Ante Padovanskog za širenje te pobožnosti.

U nastavku svoga obraćanja okupljenim vjernicima pojasnio je simboliku blagoslova kamena temeljca prilikom izgradnje neke crkve i pri tome rekao: „On označava na čemu zdanje počiva. Taj kamen temeljac označava Isusa Krista ili bolje rečeno ono što Crkva spominje u molitvi da je sagrađena na temeljima 12 apostola, a da je Krist zaglavni kamen.“ Zatim je naglasio kako crkva kao građevina nije sama sebi svrha, nego da ona označava živu zajednicu koja u njoj sazida svoju vjeru. „Crkva se gradi kako bi izgradila zajedništvo, da se u njoj vjernici hrane Riječju Božjom, tijelom Kristovim, primaju sakramente“, objasnio je vrhbosanski nadbiskup.

Potom je progovorio o svim teškoćama s kojima se susretala ova župna zajednica od svoga osnutka prije 35 godina te istaknuo da je sve počelo u nekadašnjoj mehaničarskoj radnji koja je preuređena za bogoslužje. „Simbolično

umjesto auta počeli smo popravljati duše“, rekao je kard. Puljić te dodao kako je bilo potrebno 35 godina da bi se dobila dozvola za izgradnju crkve. Posebno je iskazao svoje razočarenje odnosom vlasti, kako komunističke tako i poslijeratne domaće tako i međunarodne, koja je izmišljala različite razloge kako ne bi dala sve potrebne dozvole. „Po zakonu treba da nas nestane“, razočaravajuće je uskliknuo kard. Puljić te istaknuo da su i katolici građani Bosne i Hercegovine koji žele živjeti s drugima ispovijedajući svoju vjeru.

Završavajući svoju propovijed vrhbosanski nadbiskup ohrabrio je vjernike da budu ustrajni u ispovijedanju vjere te da kroz sve kušnje prođu kao prokušana djeca Božja. „Ustrajni i složni budimo pa ćemo moći mnogo više napraviti“, zaključio je kard. Puljić.

Nakon ispovijesti vjere i molitve vjernika uslijedilo je čitanje povelje koja je podsjetnik na ovaj važan dan za župu sv. Ignacija Lojolskog na Grbavici, a nju su potpisali kard. Puljić, provincijal p. Ante i župnik p. Krešimir, nakon čega je ona stavljena u kamen temeljac kojega je blagoslovio vrhbosanski nadbiskup.

Poslije Sv. mise nastavljeno je zajedničko druženje svih prisutnih oko obiteljskog stola.

(kta/kt)

Rankovići, 11. kolovoz 2014.

Posveta nove župne crkve Sv. Josipa u Rankovićima

U nedjelju, 10. kolovoza nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić slavio je Svetu misu i posvetio novoizgrađenu župnu crkvu Sv. Josipa u Rankovićima. U koncelebraciji su bili deseterica svećenika, među kojima i župnik don Jure Gavrančić, te dvojica kanonika: mons. dr. Pavo Jurišić, dekan KBF-a u Sarajevu i mons. Bosiljko Rajić, pastoralni vikar Vrhbosanske nadbiskupije. Ceremonije je pripremio liturgičar mr. don Željko Marić, rektor travničkoga sjemeništa, uz asistenciju bogoslova i sjemeništaraca. Pred početak Sve-

te mise nazočne župljane, prisutne svećenike, vjernike hodočasnike i kardinala Puljića pozdravio je župnik don Jure.

Započinjući prigodnu propovijed kardinal Puljić je istaknuo da je crkva zdanje, ali i simbol zajednice vjernika. „U toj crkvi se svi osjećaju kao kod kuće, tu smo svi braća i sestre bez obzira na sposobnosti, na imanje ili na godine. Ovdje smo svi djeca Božja. Ova župna crkva označava svakoga župljanina, jer svatko je od župljana hram Duha Svetoga. Kada god čovjek pogleda na crkvu, treba prepoznati

sebe i činjenicu da je dijete Božje. Zdanje nije samo sebi svrha, njegova svrha je da izgrađuje zajednicu“, kazao je kardinal Puljić ističući da posvećivanje crkve znači predavanje tog zdanja Bogu. „Crkva je dom Božji, u njoj se događa susret čovjeka i Boga. Što drugo simboliziraju ovi tornjevi, nego to da se čovjek treba uzdići Bogu. Zemlja nam treba da na njoj živimo i na koncu u njoj budemo pokopani, ali to nije konačni cilj. Ne smijemo se priljepiti za tu zemlju, jer naš konačni cilj je Nebo“, kazao je kardinal Puljić potom podsjećajući na riječi sluge Božjega Josipa Stadlera koji je prigodom posvete jedne crkve rekao da ovdje na zemlji imamo isto što i sveci u Nebu. „To je Isus Krist u tabernakulu. Nebo Nebom čini Isus Krist, a ako je Isus u našem svetohraništu onda je tu Nebo. Naš oslonac i naš temelj je Isus Krist. To sam rekao kada sam blagoslivljao kamen temeljac ove crkve. Sazidani smo na temelju apostola, zaglavni kamen je Isus Krist. Mi računamo s Bogom i s njime živimo. Zato doći u ovu crkvu znači prepoznati sebe, pronaći svoj kršćanski katolički identitet“, riječi su kardinala Puljića koji je vjernike ohrabrio da se osnaže u vjeri kroz slušanje riječi Božje. „Trebamo se osposobiti za život u vjeri da ne budemo kukavice, izdajice ili prodane duše. Trebamo čuvati svoje svetinje. Neka riječ Božja dopre do nas da se znamo u Bogu radovati. To je naša snaga“, kazao je.

Osvrćući se na dio iz pročitano Evandjelja, u kojem je Isus Zakeju, cariniku koji je ubirao porez za okupatore Rimljane, kazao da će proboraviti u njegovoj kući, kardinal Puljić je kazao da Isus i nas zove da siđemo sa „svoje

oholosti, umišljenosti, sebičnosti, sa svih svojih nepravda“ koje činimo jer „želi boraviti u našoj kući“. „Mi ovdje dolazimo u Njegovu kuću da bi se On nastanio u nama. Danas ćemo ovu crkvu posvetiti da postane dom Božji“, ustvrdio je kardinal Puljić.

„Kao što je obiteljski stol mjesto gdje je Isus došao Zakeju, i naša obitelj najradosnija je kada se okupi zajedno za stolom. Najdraža uspomena iz djetinjstva mi je kada smo sjedili svi zajedno, te blagovali i pričali. Danas sve manje međusobno pričamo u obiteljima, jer neprestano priča ona 'kanta' u kući. Potreban nam je taj obiteljski razgovor za stolom, dok blagujemo da jedni druge doživimo. U ovoj crkvi središte je oltar - žrtvenik, na njemu se obnavlja ono što se dogodilo u dvorani Posljednje večere i ono što se dogodilo na Kalvariji“, kazao je, između ostaloga, kardinal Puljić.

Poslije propovijedi uslijedila je molitva litanija svih svetih, a potom je tajnik nadbiskupa don Branko Jurić pročitao svečanu Povelju koja se zajedno s moćima svetih mučenika ugradila u novi oltar.

Kardinal Puljić predao je ključeve nove župne crkve župniku, kako bi se u njoj svakodnevno slušala riječ Božja i slavila žrtva Gospodnja.

Nakon popričesne molitve svećenici i asistencija iz prezbiterija uputili su se u dvorište župne crkve, gdje je kardinal Puljić blagoslovio novi kip Sv. Josipa, rad akademskoga kipara gosp. Zdenka Jurišića iz Novog Travnika. Potom je uslijedio blagoslov i otpust prisutnih misara, nakon čega je uslijedilo narodno veselje.

(kta)

Održan XIX. susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

U srijedu, 17. rujna u prostorijama Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu održan je devetnaesti godišnji susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije na kojem je sudjelovalo oko 120 svećenika od ukupno 226 vrhbosanskih svećenika od koji veći broj pastoralno djeluje izvan nadbiskupi-

je ili se nalaze na poslijediplomskog studiju ili su umirovljeni. Susret je započeo zajedničkim Misnim slavljem u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda koje je predslavio nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić uz koncelebraciju nazočnih svećenika.

Na početku prigodne propovijedi kardinal

Puljić je izrazio čestitku i poželio blagoslov u radu posebno onim svećenicima koji su posljednjih mjeseci imenovani spomenuvši poimence: kancelara preč. Mladena Kalfića i ekonoma preč. Franju Tomića u Nadbiskupskom ordinarijatu vrhbosanskom te rektora preč. Josipa Kneževića i duhovnik vlč. Jakova Kajinića u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu kao i duhovnika vlč. Pavu Šekeriju i prefekta i ekonoma vlč. Marka Jukića u Nadbiskupijskom sjemeništu „Petar Barbarić“ u Travniku. Podsjetivši da je Vrhbosanska nadbiskupija u partnerstvu s austrijskom biskupijom Klagenfurt, koja je, kako je naglasio, pomagala više puta u kriznim situacijama, izvijestio je da će četvorica vrhbosanski svećenika otići privremeno pastoralno djelovati u toj biskupiji.

Kardinal Puljić u propovijedi je potaknuo svećenike da se u svom djelovanju trajno nadahnjuju primjerom svetih i dobrih svećenika, posebno onih koji su djelovali u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, te svima zahvalio na euharistijskom zajedništvu koje je najdublji izraz jedinstvo prezbiterija pojedine mjesne Crkve. Pozvao je na osobitu molitvu za bolesne svećenike koji nisu mogli doći na susret kao i za sve koji su u osobitoj potrebi i za sve koji iskreno vole svoju mjesnu Crkvu i u nju velikodušno ulažu, žrtvujući se i izgarajući za nju, svjesni da time ostvaruju svoje poslanje. Potaknuo je svećenike da Bogu zahvaljuju za mogućnost redovnog slavljenja Euharistiju u svojim zajednicama jer na taj način Euharistiju „doživljavaju kao istinski izvor jedinstva Crkve i središte pastorala u svećeničkom poslanju“. Pozvao ih je i na redovnu molitvu časoslova naroda Božjega ističući da kroz tu molitvu jačaju mjesnu i opću Crkvu jer „Crkva moli na vaša usta“. Kazao je da na taj način izgrađuju mistično tijelo Kristovo „čiji su udovi“ te ih potaknuo da „svakodnevno prebiru otajstva krunice usvajajući tako djelo spasenja poput Marije koja je sve te tajne prebiralala u svom srcu“. Potaknuo ih da uvijek budu na raspolaganju za sakrament ispovijedi te da ga vrjednuju iz osobnog iskustva ispovijedi i utječu se božanskom Srcu koje je „bogato milosrđem te preko svećeničkih ruku dijeli svoju ljubav praštanjem“. Ukazao je na potrebu molitve Duhu Svetom u istinskom traženju ostvarenja volje Božje kao što sva-

kodnevno mole u molitvi Očenaša: „...budi volja tvoja...“

Kardinal Puljić je zahvalio svim svećenicima koji hrabrim praštanjem drugima pokazuju da su „sinovi Božji koji se ne daju zatrovati ogorčenjem i mržnjom“ i svima koji su se hrabro othrvili ogovaranju i ne „truju bratske odnose“ kao i onim svećenicima koji istinski usvajaju anđeosko „zlatno“ pravilo da ono što ne žele da drugi čine, ni oni ne čine drugima i obrnuto. Ohrabrio je i svima svećenicima koji su ponizni te ne osuđuju druge nego hrabro prihvaćaju svoj život te se ponizno i skrušeno predaju ljubavi Božjoj ne bježeći od sebe i svoje stvarnosti. Uputio je riječi zahvale i svim svećenicima; koji istinski održavaju celibat i na taj način svjedoče evanđeosko vrjednovanje čistoće; koji gaje evanđeljem prožet rječnik i kulturu govora; koji su „vjernički jaki i svoje rane liječe u riječi Božjoj i molitvi ne nanoseći drugima rane kako bi izliječili svoje“; koji svoju suradnju ostvaruju iz vjere i ljubavi prema Kristu, Crkvi i svom svećeničkom zvanju; koji savjesno skrbe za povjerena materijalna dobra; koji ozbiljno prihvaćaju suradnju i sudjelovanje na svećeničkim susretima; koji vole svoje zvanje i poštuju druge i drugačije; koji iskreno vole svoju prošlost potičući na upoznavanje i čuvanje pamćenja i izgradnju sadašnjosti za buduća pokoljenja; koji shvaćaju da svijet ne počinje niti završava s njima... Poželio je da svećenički susret bude radosno obogaćivanje i ohrabrenje kako bi se mogli svjedočki nositi s izazovima života i istinski se dati u ostvarenju gesla Prve Sinode Vrhbosanske nadbiskupije: „Sve obnoviti u Kristu“.

Radni dio susreta započeo je izlaganjem kardinala Puljića o odgoju za svećenički identitet. Prikazao je današnju situaciju odnosno mentalitet te potrebu da, unatoč brojnim negativnim utjecajima, svećenici ostanu vjerni svome zvanju i poslanju te da budu čvrsto oslonjeni na Krista u svom svećeničkom identitetu koristeći sva potrebna duhovna sredstva od slavlja Euharistije, molitve, razmatranja, čitanja Biblije i Katekizma Katoličke Crkve i drugih dokumenata do duhovnog vodstva odnosno duhovne pratnje.

Ravnatelj Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije vlč. dr. Mirko Šimić izvijestio je o zauzi-

manju dijecezanskog Caritasa da pomogne ljudima pogođenim poplavama. Iznio je, između ostalog, podatak da su podijelili više od milijun kg razne pomoći te da posreduju obnovu 300 kuća i obnovu stočnog fonda kao i da obilaze stare i bolesne itd. Istaknuo je da se to sve čini u suradnji sa župnicima na pogođenim župama.

Vicerektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa vlč. Marko Mikić ukratko je upoznao svećenike sa životom u bogosloviji napominjući da je tijekom prošle akademske godine tu živio i studirao 41 svećenički kandidat iz Vrhbosanske, Mostarsko-duvanjske odnosno Trebinjsko-mrkanske biskupije zatim Banjolučke, Kotorske, Subotičke, Đakovačko-osječke i Skopske biskupije. Posebnu zahvalu izrekao je župnicima i svećenicima koji su otvoreni za suradnju te na razne načine podupiru rad i život bogoslovije.

Rektor Nadbiskupijskog sjemeništa Petar Barbarić iz Travnika vlč. mr. Željko Marić progovorio je o životu sjemenišne zajednice napominjući da je to 17. godina ponovnog djelovanja

sjemeništa i Katoličkog školskog centra te da trenutno u sjemeništu žive i djeluju 42 sjemeništarca iz biskupija u BiH. Spomenuo je i razne aktivnosti u sjemeništu i određene poteškoće s kojima se susreću. Uputio je riječi zahvale svim svećenicima koji su otvoreni za suradnju.

O stanju u Svećeničkom domu Vrhbosanske nadbiskupije svećenike je izvijestio vlč. Fabijan Stanušić koji je prikazao i stanje svećeničke „Međupomoći“.

O tijeku izgradnje i Nadbiskupijskog centra za mlade „Ivan Pavao II.“ govorio ravnatelj vlč. dr. Šimo Maršić koji je kazao da je u tijeku izvođenje radova druge faze te zahvalio župnicima na svakovrsnoj suradnji i potpori ističući da su aktivnosti mladih najvažnije od svega.

Generalni tajnik Sinode Vrhbosanske nadbiskupije izvijestio je o tijeku priprema i predložio pojedine tematske cjeline s posebnim naglaskom na brak i obitelj.

Nakon plodne diskusije, kardinal Puljić je uputio završnu riječ, a susret je završen molitvom i zajedničkim objedom.

(kta)

Prof. dr. Tomislav Jozić

(1942. – 2014.)

U utorak, 12. kolovoza 2014. godine slavljen je sv. Misa zadušnica za + vlč. dr. Tomislava Jožića u bogoslovnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda. Misu je predslavio Vinko kard. Puljić, nadbiskup vrhbosanski, uz suslavlje biskupa mons. Pere Sudara i mons. Tome Vukšića, vojnog ordinarija, te četrdesetak svećenika, kao i vjernika grada Sarajeva, rodbine i brojnih redovnica. Velečasni Tomislav je umro u nedjelju, 10. kolovoza 2014. u Sarajevu, okrijepljen otajstvima, nakon duže i teške bolesti.

Na početku je sve nazočne pozdravio ravnatelj Svećeničkog doma vlč. Fabijan, ističući kako je pokojnog imao osjećaja za tri stvari: osjećaj za detalje, osjećaj za lijepo i osjećaj za strpljivo podnošenje patnje.

Nadbiskup Puljić je u propovijedi povezo svoje osobno svjedočanstvo o pokojniku. Napomenuo je da ga poznaje još iz bogoslovskih dana u Đakovu, te kasnije kroz pastoral i život profesorski rad. Između ostalog, u propovijedi je rekao: „Mnogima je bio profesor i župnik. Njegova duša je pred licem Božjim. Danas molimo za njegovu dušu. Drage su nam uspomene na pokojnika i svijetli trag koji je nakon njega ostao. Od njega su ostale knjige i tekstovi koje je napisao i predavanja koja je imao. Ali, pred Bogom je drugačije... Sada, kad je pred licem Božjim, naši sudovi ništa ne znače. On je svoje čistilište na zemlji proveo. Kroz bolest i strpljenje je prošao čistilište i došao očišćen pred lice Božje. Isus je obećao da nikoga neće odbaciti. A nema goreg osjećaja od biti odbačen. Najstrašniji je osjećaj biti odbačen za vječnost. Nadamo se da Isus neće nikog odbaciti, nego da će spasiti za vječnost... Poznavajući ga, želim mu reći: Hvala za služenje ovoj mjesnoj crkvi. Hvala za služenje u pastoralu i u profesorskoj službi. Mi mu opraštamo i molimo za oproštenje.“

Na završetku misnog slavlja, kancelar Orkić je pročitao životopis pok. Prof. Jožića, a zatim je dekan KBF-a, mons. dr. Pavo Jurišić, u ime profesorskog zbora izrekao riječ oprostaja i zahvale. Nakon sv. Mise, tijelo pokojnika je ispraćeno za Koraće.

U župnoj crkvi je imao misu i od pokojnika se oprostio u ime Nadbiskupa, članova

ordinarijata i klera Vrhbosanske nadbiskupije mons. Luka Tunjić, generalni vikar. Između ostalog, rekao je:

„Profesor je predavao moralnu teologiju s nevjerojatnom lakoćom. S istom lakoćom je komunicirao i bio čovjek dijaloga... Znao je postaviti granicu između površnosti i dubine, zanimljivosti i samodopadnosti, jednostavnosti i teološke zahtjevnosti, moralnih principa i neiscrpane kazuistike... Njegov humor je bio protkan pastoralnom praksom i crticama iz svakodnevnog života, a tako bezazleno prenesen da se nitko nije mogao naći uvrijeđen. Predavanja su mu bila opuštena, zanimljiva i jasna, što nam je na prvi pogled stvaralo zamku, misleći da će ispite biti lako pripremiti. Međutim, iščitavajući skripte brzo smo uočavali kako svaka riječ ima svoje značenje i težinu i da tako napisana ne dopušta nikakvu improvizaciju. Za većinu studenata kod mnogih profesora ispiti su bili veliki stres, bez obzira s kojom sigurnošću i naučenim znanjem na njih izlazili. Profesor je i za takve situacije imao antistresni lijek, tako da smo opušteno izlazili i polagali ispite. Oni kojima to nije uspijevalo od prvi put, slijegali su ramenima i iskreno priznavali „stvarno nisam znao i nije do profesora“. Zbog svoje posebne karizme koju je imao kao profesor uživao je među nama, ali i poslije kad smo se zaredili, veliko poštovanje i ugled koji mu je tako normalno pristajao, a koji je čini mi se, više značio nama nego njemu samome...“

Nakon sv. Mise, vlč. Tomislav je ukopan na mjesnom groblju u Koraću.

Tomislav Jozić je rođen 1. listopada 1942. u Koraću (općina Bosanski Brod), od Nikole i Mare rođ. Čabraja. Kršten je u istoj župi. Osnovnu školu pohađa u mjestu rođenja i u Derventi. Srednjoškolsko obrazovanje je stekao u Dubrovniku a bogosloviju je pohađao u Đakovu. Đakonsko ređenje je imao u Bosanskom Brodu 23. svibnja 1968., a svećeničko u Đakovu na Petrovo 1968. godine. 21. srpnja 1968. je slavio mladu misu u Koraću.

Najprije je imenovan župnim vikarom u Kandiji: od 25. siječnja 1969. do 7. svibnja 1971., kada je imenovan župnim vikarom u Novom Sarajevu. Od 1972. do 1977. je na stu-

diju u Rimu, gdje je postigao gradus doktora znanosti iz Moralne teologije na Alfonsianumu. Od 1978. je župnik župe Sv. Josipa - Marindvor u Sarajevu, ali zbog ranijeg imenovanja prefektom na VVTŠ-u i imenovanja profesorom moralne teologije, ovaj dekret nije u cijelosti ostvaren. Godine 1980. je imenovan suradnikom župnika na Stupu u Sarajevu. Tri godine kasnije je imenovan rektorom Bogoslovije u Sarajevu. Nakon tri godine je razriješen iste službe i imenovan upraviteljem župe Novo Sarajevo. U srpnju 1987. je imenovan dekanom sarajevskog dekanata.

Pred Božić 1992. je razriješen službe župnika u Novom Sarajevu. Godine 1999. je imenovan glavnim urednikom „Katoličkog tjednika“. U lipnju 2001. odlazi za župnika u Brezu, a nakon četrnaest mjeseci je razriješen iste službe, te nastavlja profesorsku službu i biva imenovan slaviteljem mise u crkvi Kraljice Krunice na Banjskom Brijegu u Sarajevu. U studenom 2003. je razriješen obveze slavljenja sv. Mise u crkvi Kraljice Krunice na Banjskom Brijegu.

14. svibnja 2013. razriješen je službe profesora na KBF-u i zbog zdravstvenih razloga stavljen u svećeničku mirovinu. Iz zgrade Bog-

oslovije 28. svibnja 2013. je preselio u susjednu zgradu – Svećenički dom. Zadnjih godinu dana bio je prikovan za krevet.

U dva mandata pri BKJ je bio član vijeća za kler, te u jednom mandatu član Vijeća BK za obitelj. Bio je profesor moralne teologije od 1977. pa sve do 2012. godine. Objavio je mnoge znanstvene članke u časopisima i Zbornicima, osobito iz etičkog područja (pedesetak članaka). Bio je i u inicijativnom odboru, potom i u upravi, za formiranje Bioetičkog društva u BiH, koje je osnovano 2006. godine. Društvo je organiziralo nekoliko simpozija s objavljenim zbornicima radova. Bio je čest sudionik i predavač na simpozijima, tribinama i sličnim susretima. Objavio je knjige: *Povijesti obiteljskog morala u Bosni* (doktorska radnja), *Društvena teološka etika*, *Na tragovima odgovornosti*, *Porijeklo moralnoga zakona*, Bio je višegodišnji član uredništva časopisa *Vrhbosnensia* KBF-a u Sarajevu. Prošlo ljeto je KBF i *Glas Koncila* izdao Zbornik radova u povodu 70 godina života i 35 godina profesorskog djelovanja na VVTŠ (kasnije VKT, a danas KBF).

Ilija O.

Fra Luka Markešić, OFM

(1937. - 2014.)

Fra Luka je preminuo 7. kolovoza 2014. godine u Sarajevu. Dana 12. kolovoza 2014., slavljena je misa zadušnica u crkvi franjevačkog samostana svetog Ante Padovanskoga u sarajevskom naselju Bistrik za fra Luku, člana Franjevačke provincije Bosne Srebrene. Misu je predslavio nadbiskup metropolit vrhbosanski Vinko kardinal Puljić u zajedništvu s pomoćnim biskupom banjolučkim mons. dr. Markom Semrenom, te uz suslavlje provincijala Bosne Srebrene fra Lovre Gavrana i stotinjak svećenika.

Dr. fra Ivan Šarčević, gvardijan samostana sv. Ante i profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu tom prigodom je kazao da je fra Luka bio „prirodan, elementaran čovjek, nekada djetinje zaigran i opušten, a nekada do naturalizma nepopustljiv i tvrd“ te da je svoj fratarski

život shvaćao kao „osobnu misiju i kao kršćansko-franjevačko i bosansko-hrvatsko poslanje u svome vremenu i svojoj Bosni“.

U prigodnoj propovijedi kardinal Vinko Puljić je govorio o stvarnosti okončanja ljudskoga života podsjećajući da se „valja pripremiti za trenutak kada Gospodin pokuca na naša vrata“. Podijelivši s nazočnima svoje osobne dojmove o pokojnom fra Luki, kazao je da njih dvojica nisu uvijek imali isto mišljenje, ali da to ne znači da su bili u sukobu. „Sve ono u čemu se nismo slagali, opraštam i molim za oprost. Važno je da nas dvojica, ti odozgor a ja odozdo, nađemo suglasje da slavimo Boga. Jer čovjek u svojem dostojanstvu i dobroti je slava Božja. Odlazeći s ove zemlje ponio si ono što si iz ljubavi radio, a sve drugo si ostavio braći da

oni čitaju i proučavaju što si sve napisao. Svi smo na zemlji grješnici, zato je najveći dar koji ti danas darujemo ova Sveta misa tvoje braće za tvoju dušu“, riječi su kardinala Puljić koji je dodao da mu je osobito drago u sjećanju ostalo fra Lukino predavanje sa susreta odgojitelja u Visokom. „Bilo je to jedno divno predavanje o Euharistiji koje čuvam i danas. Osobito ti hvala, fra Luka, što si Krista propovijedao i Evanđelje naučavao. Ono što si u ljudskoj slabosti učinio, preporučujemo Božjem milosrđu. Bože oprost i njemu i nama! I ti nam oprost. Mi tebi opraštamo.“, kazao je na kraju kardinal Puljić.

Od pokojnoga fra Luke oprostio se također provincijal fra Lovro i gvardijan franjevačkoga samostana fra Tomislav Brković. Nakon Svete mise, tijelo pokojnika je ispraćeno na sarajevsko groblje „Bare“ gdje je sahranjen u franjevačku grobnicu. Sprovodne obrede vodio je provincijal fra Lovro Gavran.

Fra Luka Markešić, krsnim imenom Mirko, rodio se u Proslapu kraj Prozora, župa Rama-Ščit, 23. prosinca 1937. u obitelji Luke i Ivke, r. Beljo. Osnovnu školu završio je na Šćitu (1946.-50.), Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom (1950.-1961.), novicijat u Franjevačkom samostanu u Kraljevoj Sutjesci (1957.-58.),

filozofsko-teološki studij na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu (1960.-66.), poslijediplomski studij na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Ljubljani (1966.), gdje je doktorirao tezom *Izgradnja Crkve prema Prvom pismu Korinćanima* (1972.). Nakon svećeničkog ređenja (1964.) bio je kapelan u Zenici u dva navrata (1965.-66., 1970.-72.), potom u Brajkovićima (1966.-67.) i Vijaci (1967.-68.), te član samostana Sv. Ante u Sarajevu (1968.-70.; i 1993.-2014.). Fra Luka je obnašao razne službe u Bosni Srebrenoj: odgojitelj bogoslova (1973.-79.), definitor (1979.-82.), provincijal Bosne Srebrene (1982.-91.), vikar bistričkoga samostana (2003.-2006.; 2012.-14.) u kojem živi u dva navrata (1968.-70.) i posljednjih dvadeset godina (1994.-2014.). Od 1972. do smrti bio je profesor dogmatike na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Bio je član raznih komisija u Provinciji Bosni Srebrenoj i Vrhbosanskoj nadbiskupiji, posebno angažiran u komisiji Pravda i mir. Autor je brojnih članaka koje je u kontinuitetu pisao od šezdesetih godina prošloga stoljeća, a koji su objavljeni u brojnim glasilima, časopisima, novinama, na portalima i u zbornicima. Objavio je više knjiga, a prošle godine je objavio knjigu *Pitanje Boga u Crkvi i društvu danas*.

(kta/I.o.)

Fra Bernardin Matić, OFM

(1921. - 2014.)

Fra Bernardin se rodio 25. studenog 1921. u selu Krčevine, župa Vijaka, od oca Ante i majke Agate-Jagode r. Ivić. Na krštenju je dobio ime Pavao. Osnovnu školu je završio u Vijaci od 1928-1932. Nižu i višu gimnaziju je pohađao u Visokom od 1932-1941. U okviru ovog obrazovanja je bio uključen i novicijat koji je obavio na Gorici-Livnu 1938-1939. Studij teologije je završio u Sarajevu od 1941-1945. Svečane redovničke zavjete je položio 1942. u Sarajevu, a za svećenika je zaređen u Mostaru 1945. Poslije ređenja je vršio službu župnog vikara u Tuzli od 1945-1947. U srpnju 1947. odlazi na redovito služenje vojne obveze gdje je obolio od tuberkuloze i vraćen je kao trajno ne-

sposoban za vojsku. Od bolesti se oporavljao ovdje u Kraljevoj Sutjesci i u Gučoj Gori. Ta bolest je trajno ograničila njegove fizičke snage, ali ne i snagu duha. Poslije oporavka započinje razdoblje njegova odgojnog djelovanja. U Kraljevoj Sutjesci od srpnja 1948-1955. vrši službu pomoćnika meštra novaka, a od 1955-1961. službu prvog meštra. Od 1961-1968. vrši službu meštra bogoslova na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. U to vrijeme (1961-1964) postiže i licencijat iz teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Ljubljani i predaje na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu duhovnu teologiju, crkvenu glazbu, te moralnu i pastoralnu teologiju sve do 1973. Službu gvardijana u

Kraljevoj Sutjesci viši od 1973-1976. Poslije svršenog gvardijanstva postaje upravitelj Gospina svetišta u Olovu do 1988., a poslije toga pomoćnik upravitelja istog svetišta do 1994. Od 1994-1996. boravi u samostanu u Visokom i u srpnju 1996. dolazi u samostan u Kraljevoj Sutjesci u kojem ostaje do svoje smrti.

Preminuo je 12. kolovoza 2014. godine u samostanu Kraljeva Sutjeska, a misu zadušnicu, u župnoj crkvi sv. Ivana Krstitelja, predvodio je 13. kolovoza nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić uz koncelebraciju provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Lovre Gavrana, sutješkog gvardijana fra Zorana Jakovića te oko šezdeset svećenika. Na Misi su, uz rodbinu, sudjelovala pokojnikova subraća iz sutješkog samostanskog područja i drugi te redovnice, predstavnici civilnih vlasti, poznanici fra Bernardina kao i mnogi drugi vjernici.

Od pokojnika se na početku u osobno ime, ali i u ime franjevac sutješkog samostana i samostanskog područja oprostio gvardijan fra Zoran Jaković. U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić je govorio o kršćanskoj vjeri u uskr-

snuće, te je, osvrćući se na lik pokojnog fra Bernardina, za primjer nazočnima istaknuo njegovu redovnu molitvu. Istaknuo je također da je fra Bernardin bio veliki ispovjednik kao i da je drugima uvijek bio na raspolaganju.

Od pokojnog člana Franjevačke provincije Bosne Srebrene na kraju Mise oprostio se i provincijal fra Lovro koji je, između ostalog, rekao da je fra Bernardin među braćom fratri- ma poznat kao vrlo skroman, točan, pedantan i discipliniran čovjek. Nakon Mise, pokojnikovo tijelo je ispraćeno na groblje Trgovišće – Kraljeva Sutjeska, gdje je sprovedne obrede vodio provincijal fra Lovro.

Fra Bernardin je u više navrata bio član uprave Franjevačke provincije Bosne Srebrene. Dva puta je vršio službu definitora, prvi put od 1955-1958., a drugi put 1964-1967. Službu provincijskog vikara, provincijalova zamjenika, vrši od 1967-1973. Uživao je i povjerenje središnje uprave Franjevačkog reda u Rimu te je od 1965-1966. imenovan generalnim pohoditeljem Slovenske provincije.

(kta/I.o.)

Fra Ivica Alilović, OFM

(1938. – 2014.)

Fra Ivica je rođen 25. ožujka 1938. godine u mjestu Rovna, župa Busovača, od roditelja Ante Alilovića i Mare, rođ. Gudelj. Maloga Ivicu su rodili kao prvo od desetero djece koliko su imali u svojoj obitelji (osam sinova i dvije kćeri). Osnovu školu započinje i završava u školama općine Vitez. Godine 1952. odlazi u sjemenište Visoko, gdje pohađa i završava Franjevačku klasičnu gimnaziju. Franjevački habit oblači 14. 7. 1957. godine u Kraljevoj Sutjesci, a svečane zavjete položio je 8. 12. 1963. godine u Sarajevu, u ruke provincijala fra Vjekoslava Zirduma. U istom gradu, 2. 5. 1965. godine, nadbiskup mons. dr. Marko Alaupović zaređuje ga za svećenika.

Nakon ređenja fra Ivica odlazi u Njemačku gdje uz pastoralni rad pohađa i završava Teološki fakultet u Mönchengladbachu. Godina-

ma je bio na službi dušobrižnika u Njemačkoj, u mjestima Gladbach, Essen, Oberhausen, Würges, Hadamar, Bad Camberg-Erbach i Niederrhar. U rodnoj BiH obnašao je službe župnika u župi Dolac n/L te gvardijana i župnika u Fojnici (1979.-1985.). Nakon Fojnice odlazi u Hrvatsku na službu župnika u Gornje Bogićevce i Okučane, a potom je djelovao kao župnik u HKM Baja u Mađarskoj.

Fra Ivičino zdravstveno stanje se naglo pogoršalo 30. 8. 2013. godine, u Njemačkoj, kada je za vrijeme vjenčanja imao moždani udar. Nakon relativno blagog oporavka, vraća se u svoju Fojnicu, u Samostan Duha Svetoga, 12. 12. 2013. godine. U ponedjeljak, 18. 8. 2014. godine, 7.05 sati u bolnici "Fra Mato Nikolić - Nova Bila", fra Ivica je preminuo.

Misu zadušnicu za pok. fra Ivicu predvo-

dio je 19. kolovoza nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić uz koncelebraciju provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Lovre Gavrana i osamdesetak drugih svećenika, dijecezanskih i redovničkih, te uz sudjelovanje dvadeset redovnica te bogoslova i mnoštva vjernika iz Fojnice, Busovače, Viteza, Kiseljaka, Brestovskog, Sarajeva i drugih krajeva.

Na kraju Mise, u ime sve braće franjevac, sućut je izrazio provincijal fra Lovro ističući da čovjek uvijek treba biti spreman za Božji poziv. „Nakon smrti pok. fra Bernardina Matića, fra Ivica je bio 34. po redu po starini u našoj Provinciji. Ali Bog ima neki svoj drugačiji red i svoj plan. On ne gleda na naše ljudske običaje, zakone i želje, nego gleda samo kad je tko od

nas spreman za njegovo kraljevstvo nebesko i koji je trenutak našega života najpovoljniji za naše vječno spasenje. Jer Bogu nije važno koliko je tko star i je li ostvario sve ono što je sam bio planirao. Sasvim je dovoljno ako smo ostvarili ono što je Bog planirao s nama“, kazao je tom prigodom provincijal fra Lovro. Istaknuo je da je fra Ivica kao redovnik franjevac i kao Božji svećenik, cijelim svojim životom bio posvećen Bogu i nastojao vršiti volju Božju.

Od fra Ivica se oprostio gvardijan samostana fra Nikica Vujica. Nakon Mise, pokojnikovo tijelo ispraćeno je na groblje Karauša u Fojnici, gdje je sprovedne obrede vodio provincijal fra Lovro.

(*ktal/i.*)

Fra Anđelko Kamenčić

(1943. – 2014.)

Fra Anđelko Kamenčić, sin Mate i Mare r. Grgić, rođen je u Stojčičima, župa Jelaške, 31. listopada 1943. godine. Osnovnu je školu pohađao je u Stojčičima – dvije godine, u Carevoj Čupriji – dvije godine, a četiri godine u Varešu. Godine 1958. pošao je u Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom (1958. - 1962.). Franjevački habit je obukao u Kraljevoj Sutjesci 14. srpnja 1962. Godinu novicijata je proveo u Kraljevoj Sutjesci. Prve zavjete položio je također u Kraljevoj Sutjesci 15. srpnja 1963. Teologiju je studirao na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu (1962. - 1967.). Svečane zavjete je položio 2. siječnja 1967. u Sarajevu. Za đakona je zaređen 11. ožujka 1967. u Sarajevu a za svećenika 9. srpnja 1967. u Sarajevu. Mladu misu je slavio u Jelaškama 23. srpnja 1967. godine.

Obnašao je službu župnog vikara u Đakovici, Bihaću i u Laču (Albanija). Bio je župnik u Đakovici, Bajzi (Albanija), Laču (Albanija) i Cetinju (Crna Gora). Službu gvardijana obnašao je u Đakovici, a bio je također i definator Albanske franjevačke provincije (2006. - 2009.). Ukupno je fra Anđelko djelovao među

albanskim katoličkim pukom, na Kosovu i u Albaniji, 43 godine.

Umro je u Cetinju (Crna Gora) 27. kolovoza 2014. godine, kao župnik i duhovnik časnih sestara. Radi zdravstvenog stanja trebao se oprostiti od sestara i poći na liječenje u Bosnu. No, nije pristao otići iz Crne Gore, dok se ne dodijeli novi svećenik koji će ga naslijediti. Dan prije oproštaja, pozlilo mu je i umro je u bolnici u Cetinju.

Ispraćaj iz samostanske crkve Sv. Ante Padovanskog u Cetinju bio je 28. kolovoza u prijepodnevnim satima. Na misu ispraćaja bila su tri biskupa – dva albanci i jedan Hrvat, dva provincijala, četrdesetak svećenika, pedesetak časnih sestara i velika grupa vjernika iz župa gdje je fra Anđelko službovao. Sveta misa je bila na albanskom jeziku, zbog većine vjernika koji su bili albanci.

Misa zadušnica i obred ukopa fra Anđelka bio je u subotu 30. kolovoza u Kraljevoj Sutjesci.

(*fial/i.o.*)

Fra Ivica Baketarić

(1982. – 2014.)

U srijedu, 3. rujna 2014. u župnoj i samostanskoj crkvi Uznesenja BDM Rama Šćit slavljena je Sveta misa zadušnica za tragično preminulog fra Ivicu Baketarića, člana franjevačke provincije Bosne Srebrene. Svetu misu predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu pomoćnog biskupa banjolučkog mons. dr. Marka Semrena i koncelebraciji vikara Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Marijana Karaula, te još 125 drugih svećenika iz raznih provincija i biskupija. Na Misi su sudjelovali roditelji pokojnika Stipo i Jela r. Marić, brojna rodbina, mnoštvo župljana Šćita i mještana iz cijele Rame, te brojni prijatelji iz Livna i Bugojna gdje je djelovao pokojni fra Ivica.

Kardinal Puljić je u propovijedi citirao riječi iz propovijedi pokojnog fra Ivica iz 2010. godine, kada je on na svetkovinu Uznesenja BDM, tj. slavlju patrona župe Rama Šćit kazao: "Da ne postoji Bog koji nas čeka na kraju, naš život sigurno ne bi imao smisla. Stoga, nerazumno je živjeti kao da nikada nećemo umrijeti. Ako svaki dan otkidamo nešto od sebe, škrtarimo želeći sačuvati nešto za kasnije, za starost, za dane kada se vratim iz tuđine u rodni kraj. A tko nam to garantira da ćemo dočekati starost, mirovinu i povratak?" Osvrćući se na te njegove riječi kardinal Puljić je kazao da "život uvijek ima smisla, upravo zbog toga cilja - Neba, kamo svi idemo u susret Gospodinu". Istaknuo je da je pokojni sve-

ćenik fra Ivica iza sebe ostavio veliki trag pastoralnog djelovanja inspiriranoga Isusom Kristom i svetim Franjom, a kao dokaz te zauzetosti i predanosti pozivu su brojni prijatelji iz različitih mjesta koji su ga došli ispratiti.

Od pokojnika su se oprostili vikar fra Marijan, livanjski gvardijan fra Miroslav Ištuk, župnik u Livnu fra Vinko Sičaja, župnik u Rumbocima fra Jure Perić, župnik i gvardijan na Šćitu fra Tomislav Brković, livanjski pravoslavni paroh o. Željko Đurica, te mladić Jurica Krišto i djevojka Ivanka Pavlović, u ime Frame Livno i Bugojno. Nakon Mise pokojnikovo tijelo ukopano je na mjesnom groblju.

Fra Ivica je rođen u Mostaru 25. travnja 1982., a kršten u župi Sv. Franje Asiškoga Rumboci (Rama). Završio je osnovnu školu u Rumbocima, srednju u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom, a filozofsko-teološki studij na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu - Nedžarići. Franjevački habit je obukao 14. srpnja 2001. u Kiseljaku, prve jednostavne zavjete 7. srpnja 2002. na Gorici u Livnu, a svečane zavjete 14. rujna 2006. na Petrićevcu. Za đakona je zaređen 3. prosinca 2007. u Sarajevu, a za svećenika 29. lipnja 2008., također u Sarajevu. Obnašao je službu župnog vikara u župi sv. Ante Padovanskog u Bugojnu od 2008. do 2012., te u župi Svih Svetih u Livnu od 2012. do tragične smrti u ponedjeljak, 1. rujna 2014. godine.

(*hta/i.o.*)

